

Wiadomości **Uniwersyteckie**

18 | Z życia Uczelni

*XIX Ogólnopolskie Igrzyska dla Osób
po Transplantacji i Dializowanych*

22 | Z kart historii UMCS

*UMCS w strukturach
ponaduniwersyteckich w latach
1990–2002*

26 | Słuchając historii – 80 lat UMCS

*Uniwersytet to miejsce pełne wyzwań.
Rozmowa z prof. dr. hab. Ryszardem
Dębickim z Wydziału Nauk o Ziemi
i Gospodarki Przestrzennej UMCS*

*Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
Nr 8/313 Lipiec/sierpień 2024*

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie
I MIEJSCE
w Klasyfikacji Generalnej
Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego
2023/2024
Lublin, 17.06.2023 r.
Prezesa KS „GKS Lublin”
Paweł Daniłowicz

80 LAT
UMCS

Fot. Bartosz Proll, Michał Piłat

V Dzień Jakości Kształcenia, 12 czerwca 2024 r.

Fot. Bartosz Proll

II Ogólnopolskie Forum Szkół Partnerskich UMCS, 6 czerwca 2024 r.

Spis treści

WYDARZENIA

- 4** | Z życia Uczelni
- 21** | Z kart historii UMCS
- 26** | Słuchając historii – 80 lat UMCS
- 30** | Nasi absolwenci
- 37** | Nasze sukcesy
- 45** | Na wydziałach

WYDARZENIA NAUKOWE

- 55** | X Polskie Dni Montessori 2024
- 56** | Specjaliści rozmawiali o nowych technologiach w legislacji
- 57** | XXX Tatrzańskie Sympozjum Naukowe „Edukacja jutra”
- 58** | Konferencja o nanotechnologii na UMCS
- 59** | Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w ujęciu interdyscyplinarnym
- 60** | Warsztaty MSCA Postdoctoral Fellowship Horizon Europe na UMCS
- 61** | 4. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Praktyki lekturowe w dobie nowych mediów i technologii”
- 62** | VI Krajowe Sympozjum Archiwalne „Archiwa rodzinne i społeczne”
- 63** | Prof. Beata Batorowicz z wizytą na UMCS
- 63** | Kolejne spotkanie z cyklu „Z dziejów Lublina i Lubelszczyzny”
- 64** | Jordanes – człowiek, który opowiedział historię
- 66** | Partnerstwo Polski i Ukrainy w warunkach zmiany ładu międzynarodowego
- 67** | Samorząd terytorialny w Polsce w procesie zmian
- 68** | I Lubelskie Interdyscyplinarne Seminarium „Rozwój Zasobów Ludzkich – teoria i praktyka”
- 69** | Bezpieczeństwo zdrowotne a cyberinnowacje w ochronie zdrowia
- 70** | Pedagogika specjalna wobec wyzwań różnorodności

KARTKA Z KALENDARZA

- 71** | Jubileusz Chóru Akademickiego UMCS
- 72** | 75 lat minęło...

- 74** | Historia Wydziału Prawa i Administracji
- 78** | 40 lat Katedry Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego
- 80** | Jubileusz prof. dr. hab. Romana Lewickiego

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 81** | Archeologiczna podróż od Opatowa do Sandomierza z absolwentką Instytutu Archeologii

SPRAWY STUDENCKIE

- 82** | Gala finałowa „LublinUp!”
- 83** | Ogólnopolska Studencka Konferencja Naukowa „Heraldyczne i kostiumologiczne oblicze cmentarzy”
- 84** | III Gala Organizacji Studenckich UMCS
- 85** | Podsumowanie pierwszego roku projektu „Wzmocnij siebie”
- 86** | Europejskie Dni Archeologii
- 87** | Konferencja „Historia w XXI wieku: edukacja, kultura, wychowanie”
- 87** | Kolejne spotkanie z cyklu „Pogawędki z KMH UMCS”
- 88** | Warsztaty teatralne „Nachbarschaft”
- 88** | Studenci UMCS w Portugalii

UMCS DLA SZKÓŁ

- 89** | Spotkanie wieńczące pierwszy etap projektu „W zdrowym ciele zdrowy duch”
- 90** | Konkurs „Rok przed Maturą – Fizyka”
- 90** | Finał konkursu „Algorytmy i Struktury Danych”
- 91** | Podsumowanie spotkań rekrutacyjnych
- 92** | II Ogólnopolskie Forum Szkół Partnerskich UMCS
- 93** | Uhonorowanie laureatów konkursu „Złote Indeksy”
- 93** | Finał konkursu „Rok przed Maturą – Matematyka”

ŻYCIE KULTURALNE

- 94** | Wystawa plakatów „My jesteśmy, byliśmy i będziemy My”
- 95** | Wernisaż wystawy grupy artystycznej KrakArt
- 95** | Wystawa z okazji 35-lecia odrodzonego Senatu RP
- 96** | Premiera widowiska pt. „Pamiętnik poety”
- 97** | Chór Akademicki UMCS na festiwalu w Szczecinie
- 98** | Wernisaż wystawy „Kino-Obrazy”

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

PL ISSN 1233-216X

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1606, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@mail.umcs.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Eliza Komierzyńska-Orlińska, Monika Lenarciak, Urszula Lewartowicz, Julia Maj, Kamil Michaluk, Monika Mielko-Remiszewska, Anna Pastuszka, Tomasz Poślada, Michał Zembrzycki

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, dtp@academicon.pl,

<http://dtp.academicon.pl/>

Druk: Comernet

Nakład: 200 egzemplarzy

Okladka: Fot. Michał Piłat

Redakcja: Aneta Adamska, Magdalena Cichocka (p.o. redaktor naczelny), Magdalena Wołoszyn-Mróz, Katarzyna Skatecka, Bartosz Proll (fotograf), Michał Piłat (fotograf)

Współpracownicy: Krzysztof Bartnik, Agata Dzyr, Sara Filipiak, Monika Gabryś-Sławińska, Agnieszka Gryglicka, Teresa Klimowicz, Andrzej Kokowski, Ihor Kolisnichenko,

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadestanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Fot. Michał Piłat

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Dzień Jakości Kształcenia po raz piąty na UMCS

12 czerwca na naszej Uczelni odbył się V Dzień Jakości Kształcenia. Tym razem wydarzenie gościło na Wydziale Ekonomicznym. Hasło tegorocznej edycji brzmiało: „Kompetencje przyszłości – współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym”. Podczas wykładów i dyskusji uczestnicy dzielili się doświadczeniami i prezentowali ciekawe inicjatywy. Nauczyciele akademicy, którzy zostali najlepiej ocenieni przez studentów w semestrze zimowym 2023/2024, otrzymali zaszczytne wyróżnienia Homo Didacticus.

Wszystkich obecnych przywitała prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska:

„ Po raz piąty spotykamy się z okazji Dnia Jakości Kształcenia. Bardzo się cieszę z tego powodu i myślę, że to wydarzenie wpisało się już w naszą tradycję (...). Dzisiaj porozmawiamy o otoczeniu społeczno-gospodarczym w kontekście kompetencji przyszłości. Program wydarzenia jest w każdym punkcie doskonale przemyślany, za co dziękuję Kolegium Dziekańskiemu Wydziału Ekonomicznego (...). Umiejętności cyfrowe, krytyczne myślenie, kreatywność – to aspekty, z którymi spotykamy się i będziemy się spotykać coraz częściej w pracy dydaktycznej. Z uwagi na to, że bardzo szybko zachodzą różne zmiany, w tym te technologiczne, musimy za nimi nadążyć.

Następnie dziekan WE dr hab. Mariusz Kicia, prof. UMCS opowiedział o najnowszych osiągnięciach Wydziału z perspektywy kompetencji przyszłości i aktywnej współpracy dydaktyków z praktykami biznesu. Zaprezentował także zebrany kilka rozwiązań, które sprawdziły się zarówno jeśli chodzi o zarządzanie jednostką, jak i modyfikację oferty kształcenia.

W trakcie wydarzenia wygłoszono wykłady: *Zapotrzebowanie na kompetencje zawodowe na lubelskim rynku pracy – badanie pracodawców* (dr Kalina Grzesiuk), *Sytuacja zawodowa oraz kompetencje absolwentów Wydziału Ekonomicznego* (dr hab. Radosław Mącik, prof. UMCS) oraz *Strategie przygotowania Wydziału do akredytacji krajowych i międzynarodowych* (dr Anna Tatarczak).

W dalszej kolejności odbyła się debata, której tematem była współpraca dydaktyczna uczelni z biznesem. Głos zabrali wówczas: dr Jolanta Rodzoś, prof. UMCS – pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia, dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej; dr Anna Tatarczak – prodziekan ds. jakości kształcenia na Wydziale Ekonomicznym; Artur Palac – dyrektor regionalny Sii Polska oraz Michał Wierzbowski – dyrektor Global Support for Performance Europe, członek Zarządu ds. finansów Orange Polska. Dyskusję mode-

rował dr Mariusz Sagan – dyrektor Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin.

Podczas V Dnia Jakości Kształcenia przeprowadzono również warsztaty, m.in. z *design thinking* w dydaktyce akademickiej, kreatywnego projektowania wizualizacji danych z MS Excel, praktycznych aspektów efektywnej współpracy z biznesem, pracy ze studentami pierwszego roku oraz motywowania podczas wykładów.

*Katarzyna Skątecka
Magdalena Wołoszyn-Mróż*

Porozumienie na rzecz rozwoju systemu doradztwa zawodowego

17 czerwca w Hotelu Luxor odbyła się konferencja pt. „Sieciowanie dla Lubelszczyzny – doradztwo zawodowe”, zorganizowana przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie. Celem wydarzenia była inauguracja działań na rzecz stworzenia sieci współpracy i wymiany doświadczeń doradców zawodowych na różnych szczeblach edukacji – od szkół podstawowych, przez ponadpodstawowe, aż po uczelnie wyższe oraz instytucje rynku pracy w województwie lubelskim.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej reprezentował prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. Uczelni, który podpisał porozumienie w sprawie stworzenia sieci współpracy na rzecz rozwoju systemu doradztwa zawodowego w schemacie międzysektorowym.

W ramach porozumienia strony (tj. przedstawiciele organów nadzorujących i organizujących oświatę w województwie, lubelskie uczelnie wyższe oraz publiczne służby zatrudnienia w regionie) zobowiązały się do współdziałania w województwie lubelskim na rzecz rozwoju systemu doradztwa zawodowego oraz idei uczenia się przez całe życie. Szczegółowy zakres działań obejmuje m.in.: wypracowanie modelu sieci

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie

współpracy doradców zawodowych na poziomie szkół: podstawowych, ponadpodstawowych i wyższych oraz instytucji rynku pracy, podejmowanie inicjatyw o charakterze regionalnym w zakresie promocji kooperacji międzysektorowej oraz upowszechnianie dobrych praktyk mających na celu rozwój systemu doradztwa zawodowego w województwie lubelskim.

Podczas konferencji odbył się panel dyskusyjny dotyczący współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz rozwoju doradztwa zawodowego oraz idei *lifelong learning*. Można było także wysłuchać prelekcji prowadzonych przez ekspertów: doradców zawodowych, mówców motywacyjnych i specjalistów rozwoju osobistego.

Katarzyna Skątecka

Porozumienie z firmą Orange

6 czerwca władze UMCS podpisały porozumienie z firmą Orange. To sformalizowanie współpracy w zakresie wymiany wiedzy, wsparcia dydaktycznego, a także pozyskiwania talentów.

Z ramienia Orange porozumienie podpisali dyrektor Global Support for Performance Europe Michał Wierzbowski oraz kierowniczka Wydziału Projektów Rekrutacyjnych i Wizerunku Pracodawcy Renata Steckiewicz. Obecna była także ekspertka ds. projektów rekrutacyjnych i wizerunku pracodawcy Estera Mikołajczak. Naszą Uczelnię podczas spotkania reprezentowali: rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek oraz prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław Gruszecki.

Dotychczasową owocną współpracę z firmą Orange podejmował Wydział Ekonomiczny. Kooperacja obejmowała wspólne projekty badawcze i dydaktyczne. W latach 2017–2018 zrealizowano projekt badawczo-rozwojowy pn. „Modelowanie wzorców zużycia energii obiektów telekomunikacyjnych z wykorzystaniem metod predykcyjnych”. Jego celem było opracowanie modeli, które pomagają w optymalizacji zużycia energii w obiektach telekomunikacyjnych, co przyczynia

się do efektywności energetycznej i obniżenia kosztów operacyjnych.

Współpraca dydaktyczna z Orange jest równie wartościowa. Przedstawicielki i przedstawiciele firmy regularnie prowadzą gościnne wykłady dla studentek i studentów WE, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem. Orange współtworzyło również *case study*, które stanowią cenne materiały dydaktyczne. Dzięki współpracy studenci mieli okazję uczestniczyć w projekcie doradczym realizowanym wspólnie z tym przedsiębiorstwem, co pozwoliło im na zdobycie praktycznych umiejętności. Już teraz planowana jest druga edycja programu mentoringowego dla studentek Wydziału.

Z okazji wizyty przedstawicieli firmy na naszym Uniwersytecie odsłonięto logo Orange na WE. Symboliczna uroczystość odbyła się w obecności dziekana Wydziału dr. hab. Mariusza Kici, prof. UMCS oraz prodziekan ds. jakości kształcenia dr Anny Tatarczak.

Współpraca z firmą Orange jest przykładem efektywnego partnerstwa między środowiskiem akademickim i biznesowym, przynoszącego korzyści obu stronom i wspierającego rozwój kompetencji studentek i studentów.

Katarzyna Skatecka

Fot. Bartosz Proff

Fot. Michał Piłat

Słuchacze Bieckiego Uniwersytetu Złotego Wieku odwiedzili UMCS

7 lipca naszą Uczelnię odwiedzili słuchacze BUZW. Seniorzy wraz z przewodniczącym Rady Miejskiej w Bieczu Grzegorzem Nosalem spotkali się z prorektorem ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr. hab. Wiesławem Gruszeckim. Opiekę merytoryczną i organizacyjną nad delegacją sprawowała prof. dr. hab. Agnieszka Nosal-Wiercińska – współzałożycielka BUZW i przewodnicząca jego Rady Naukowej.

Kolejnym punktem programu było spotkanie z dyrektorem Instytutu Nauk Chemicznych prof. dr. hab. Małgorzatą Grabarczyk. Seniorzy mieli także okazję wysłuchać wykładu dr. hab. Magdaleny Jaszek, prof. UMCS z Katedry Biochemii i Biotechnologii na temat grzybów leczniczych jako nowoczesnych narzędzi biomedycznych. Podczas wizyty w Lublinie nie zabrakło pamiątkowego zdjęcia oraz zwiedzania miasteczka akademickiego.

Działalność BUZW to wynik współpracy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz gminy Biecz. W ra-

Fot. Bartosz Proń

mach umowy patronackiej podpisanej w 2016 r. nasza Uczelnia zobowiązała się do dbania o wysoki poziom merytoryczny zajęć oraz współtworzenie ich harmonogramu i tematyki. Powołanie do życia BUZW i objęcie przez UMCS patronatem procesu dydaktycznego jest swego rodzaju odpowiedzią na potrzebę aktywizacji starszych osób i integrację międzypokoleniową.

Katarzyna Skątecka

Ambasador Japonii z wizytą na UMCS

13 czerwca na naszym Uniwersytecie gościliśmy ambasadora Japonii w Polsce Akio Miyajimę i pierwszego sekretarza działu ekonomicznego Seiji Masudę. Dyplomaci spotkali się z rektorem UMCS prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim i rozmawiali m.in. o możliwościach różnego rodzaju współpracy pomiędzy polskimi i japońskimi uczelniami.

Ambasador Miyajima przebywał w Lublinie przy okazji udziału w Samorządowym Kongresie Trójmorza. Jest zawodowym dyplomatą z ponad 40-letnim doświadczeniem. W Polsce od 2020 r., wcześniej sprawował funkcję ambasadora Japonii w Turcji oraz pełnił służbę w Waszyngtonie, Seulu, Nowym Jorku i Londynie.

Katarzyna Skątecka

Fot. Bartosz Proń

Wizyta przedstawicieli MON

19 czerwca gościliśmy przedstawicieli Departamentu Innowacji Ministerstwa Obrony Narodowej. Dyrektor Departamentu gen. bryg. Marcin Górka oraz ppłk Radosław Bielawski z Wydziału Współpracy Międzynarodowej spotkali się z przedstawicielami Kolegium Rektorskiego UMCS: rektorem prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim, prorektorem ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr. hab. Zbigniewem Pastuszakiem oraz prorektorem ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr. hab. Wiesławem Gruszeckim. Obecny był także kierownik Katedry Biologii Molekularnej prof. dr. hab. Marek Tchórzew-

ski. Tematem rozmów był potencjalny zakres współpracy naukowej, badawczej i edukacyjnej między Uczelnią a resortem.

W dalszej kolejności goście w Sali Senatu spotkali się z dyrektorami wybranych centrów i instytutów. Dyrektor Centrum Badań Naukowych Elwira Rycaj, dyrektor Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Anna Grzegorzczak, dyrektor Centrum ECOTECH-COMPLEX prof. dr. hab. Ryszard Naskręcki oraz Ewelina Berlińska z Centrum Analiz i Rozwoju zaprezentowali obszar działalności swoich jednostek.

O zadaniach instytutów UMCS opowiedzieli zaś: dyrektor Instytutu Nauk Chemicznych prof. dr. hab. Małgorzata Grabarczyk; zastępca dyrektora Instytutu Nauk Biologicznych prof. dr. hab. Agnieszka Szuster-Ciesielska; dyrektor Instytutu Fizyki prof. dr. hab. Ryszard Zdyb; dyrektor Instytutu Informatyki dr. hab. Przemysław Stpiczyński, prof. UMCS; dyrektor Instytutu Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej dr. hab. Wojciech Janicki, prof. UMCS oraz dyrektor Instytutu Nauk o Ziemi i Środowisku dr. hab. Sławomir Terpiłowski, prof. UMCS wraz z zastępcą prof. dr. hab. Ireną Pidek.

Reprezentanci MON przybliżyli zebranych instrumenty rozwoju innowacji w resorcie obrony narodowej. Dyskutowano także o potencjalnej współpracy badawczej realizowanej przez interdyscyplinarne zespoły uczelniane.

Katarzyna Skątecka

Fot. Bartosz Profl

Fot. Bartosz Profl

Fot. Bartosz Profl

Promocje doktorskie na UMCS

27 czerwca w Auli Uniwersyteckiej Wydziału Prawa i Administracji odbyły się uroczyste promocje doktorów i doktorów habilitowanych. Wydarzenie miało szczególny charakter, był to bowiem końcowy, najmilszy akcent wieloletniego trudu doktorów, opieki naukowej promotorów oraz życzliwej troski wielu jednostek uczelnianych.

Podczas uroczystości 15 osób uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego i tym samym UMCS osiągnął liczbę 1359 doktorów habilitowanych wypromowanych w swojej 80-letniej historii. W tej grupie pracowników rozwój jest najbardziej ceniony, ponieważ doktorzy habilitowani powiększają kadre samodzielnych pracowników nauki – to świadczy o randze naukowej oraz prawidłowym rozwoju naszej Uczelni.

Drugim momentem świadczącym o rozwoju naukowym w Uniwersytecie są wyniki w zakresie kształcenia doktorów. Podczas uroczystości wypromowanych

Fot. Bartosz Prohl

zostało 63 doktorów, a tym samym dorobek UMCS od początku jego istnienia osiągnął liczbę 4826 doktorów.

Zgodnie z tradycją akademicką uroczyste ślubowanie odbyło się w języku łacińskim. O oprawę muzyczną uroczystości zadbał Chór Akademicki UMCS oraz Chór Instytutu Muzyki pod dyrekcją dr hab. Małgorzaty Nowak, prof. Uczelni.

Katarzyna Skątecka

Absolutoria 2024

Za nami kolejne Absolutoria Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, którym towarzyszyły niezapomniane przeżycia, ogromna radość oraz chwile wzruszenia. Chwile te nasze absolwentki i absolwenci dzielili nie tylko z koleżankami i kolegami z roku, ale także z bliskimi, którzy wspierali ich podczas tej niezwyklej przygody, jaką były studia na UMCS.

Wszystkie Absolutoria odbyły się w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji. Uczestniczyło w nich łącznie blisko 1000 osób. Dodatkowo transmitowano je w uczelnianych mediach społecznościowych, fotografowie wykonywali uczestnikom pamiątkowe zdjęcia, a jedną z niewątpliwych atrakcji stanowiło fotolustro.

Wzorem lat ubiegłych po zakończeniu oficjalnych części uroczystości razem z absolwentami wzniesiliśmy toast.

Dziękujemy władzom rektorskim, dziekańskim oraz wszystkim osobom zaangażowanym w organizację tych

Fot. Michał Pliat

wydarzeń. Absolwentkom i absolwentom składamy za ogromne gratulacje i życzymy poczucia spełnienia i satysfakcji z dokonywania samych dobrych wyborów. Mamy nadzieję, że nasze drogi jeszcze się skrzyżują.

Powodzenia!

Dariusz Gawel

Fot. Michał Płak

Spotkanie władz rektorskich z laureatami grantów

28 czerwca w Sali Senatu rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski oraz prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław Gruszecki spotkali się z laureatkami i laureatami konkursów grantowych Narodowego Centrum Nauki oraz czwartej edycji programu „Minigranty UMCS”. W spotkaniu uczestniczyły też reprezentantki Centrum Badań Naukowych: dyrektor Elwira Rycaj, Karolina Oraczewska-Fijewska i Anna Galant.

Przedstawiciele władz rektorskich podziękowali naukowcom za ich dociekliwość badawczą i zaangażowanie, które przełożyły się na otrzymanie dofinansowania. Pozyskiwanie tego rodzaju środków przez pracowników naukowych i doktorantów ma duże znaczenie dla dalszego rozwoju kadry naukowej i wpływa na wyniki ewaluacji. Spotkanie było także okazją do wymiany doświadczeń oraz przybliżenia przez badaczy zwycięskich projektów.

Laureaci konkursów OPUS:

- dr hab. Piotr Łuczkiwicz, prof. UMCS z Instytutu Archeologii otrzymał środki w wysokości 942 324 zł na wykonanie projektu badawczego pt. „Przemiany kulturowe na Niżu Polskim w III–I w. p.n.e. i ich synchronizacja ze światem celtyckim i śródziemnomorskim – problem chronologii absolutnej”;
- dr hab. Mariusz Barczak, prof. UMCS z Instytutu Nauk Chemicznych pozyskał środki w wysokości 1 999 575 zł na finansowanie projektu badawczego pt. „Materiały węglowe nowej generacji precyzyjnie domieszkowane siarką: synteza, charakterystyka i zastosowania”;
- dr hab. Joanna Pyzel, prof. UMCS z Instytutu Archeologii zdobyła fundusze w wysokości 1 807 644 zł na realizację projektu badawczego pt. „Kultura na jedną nutę? Badanie społeczno-kulturowej różnorodności i dynamiki pierwszych społeczności rolniczych Kujaw poprzez produkcję i użytkowanie ceramiki”;
- prof. dr hab. Anna Jarosz-Wilkołazka z Instytutu Nauk Biologicznych otrzymała środki w wysokości 559 360 zł na realizację projektu badawczego pt. „Metabolizm jednokomórkowych glonów w obecności bakteryjnych egzopolimerów i ich potencjał biodegradacyjny/bioakumulacyjny nowo pojawiających się zanieczyszczeń środowiska”;
- dr hab. Michał Warda, prof. UMCS z Instytutu Fizyki zdobył środki w wysokości 736 369 zł na realizację projektu badawczego pt. „Rozkład materii jądrowej podczas rozszczepienia”.

Laureatem konkursu PRELUDIUM został mgr Jacek Tarasiuk z Instytutu Nauk Biologicznych, który zdobył fundusze w wysokości 209 840 zł na wykonanie projektu badawczego pt. „Genetyczne i molekularne mechanizmy modulacji wirulencji *Legionella longbeachae*”. Z kolei laureatem konkursu SONATA został dr Dimitrios Giannakoudakis z Instytutu Nauk Chemicznych. Pozyskał środki w wysokości 1 999 580 zł na realizację badań w ramach projektu pt. „Multifunkcjonalne porowate tkaniny węglowe domieszkowane nanokompozytami MOF jako materiały ochronne przed toksycznymi oparami”.

Wśród laureatów programu „Minigranty UMCS” znaleźli się:

- dr Monika Ratajczyk z Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości, tytuł projektu: „Unboxing Sustainability. Postrzeganie opakowań wysyłkowych przez konsumentów”; przyznana kwota: 20 000 zł;
- dr Elżbieta Szulc-Wałęcka z Instytutu Nauk o Polityce i Administracji, tytuł projektu: „Konsultanci, partnerzy czy współdecydenci? Wzorce włączenia biznesu w proces współzrządzenia w Hiszpanii, Norwegii i w Polsce”; uzyskana kwota: 19 514 zł;
- dr Hanna Spasowska-Czarny z Instytutu Nauk Prawnych, tytuł projektu: „Prawne uwarunkowania trans-

formacji rolnictwa zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i założeniami polityki regeneracji agrobiocenoz”; przyznana kwota: 20 000 zł;

- dr Piotr Mączyński z Instytutu Archeologii, tytuł projektu: „Materiały funeralne źródłem wiedzy o życiu neolitycznych i wczesnobrązowych społeczności z obszaru wyżyn lessowych południowej Polski”; uzyskana kwota: 19 710 zł;
- dr Małgorzata Dziekanowska z Instytutu Socjologii, tytuł projektu: „Kobiety na peryferiach. Dynamika strategii życiowych”, przyznana kwota: 14 266,35 zł.

Katarzyna Skątecka

Współpraca UMCS i PCEZ w Świdniku

3 czerwca prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak, prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką, z ramienia naszej Uczelni podpisał umowę o współpracy z Powiatowym Centrum Edukacji Zawodowej im. Zygmunta Puławskiego w Świdniku. Centrum reprezentował jego dyrektor – Bogdan Błaszczuk.

Podpisane porozumienie z PCEZ jest związane z udziałem pracowników i słuchaczy Centrum we wsparciu rozwoju konstrukcji urządzenia WAXO, które jest komercjalizowane przez spółkę celową UMCS Synergia we współpracy z Instytutem Fizyki i Instytutem Nauk Biologicznych.

Niebawem planowane są kolejne spotkania, których celem będzie omówienie przyszłych działań, m.in. w zakresie wsparcia procesów komercjalizacyjnych, prowadzenia zajęć przez wykładowców UMCS dla słuchaczy PCEZ, współpracy z Fundacją „SpaceShip” oraz mechatroniki.

Powiatowe Centrum Edukacji Zawodowej im. Zygmunta Puławskiego w Świdniku to placówka oświatowa na trwałe wpisana w losy Świdnika, kultywująca tradycje lotnicze miasta. Szkoła posiada certyfikat ośrodka szkoleniowego PART 147. Dokument ten uprawnia do prowadzenia szkoleń i egzaminowania z zakresu wiedzy podstawowej dla uzyskania międzynarodowej li-

Archiwum prywatne

cencji mechanika lotniczego lub mechanika awionika. Posiada również uprawnienia do szkolenia w zakresie wiedzy wymaganej do uzyskania licencji obsługi liniowej i bazowej płatowców, silników, wyposażenia elektrycznego śmigłowców z silnikami turbinowymi oraz wyposażenia awionicznego i elektrycznego wszystkich statków powietrznych. PCEZ to pierwsza szkoła w województwie lubelskim i trzecia placówka w Polsce mająca takie uprawnienia. Daje to ogromne możliwości w kwestii kształcenia kadr na potrzeby branży lotniczej.

Magdalena Wołoszyn-Mróz

Konferencja prasowa XX Lubelskiego Festiwalu Nauki

„Człowiek sercem nauki” – pod takim hasłem odbędzie się w dn. 14–20 września XX Lubelski „Festiwal Nauki. Podczas konferencji prasowej, która miała miejsce 18 czerwca w Auli Novum Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, organizatorzy przybliżyli ramowy program Festiwalu oraz wybrane projekty lubelskich uczelni publicznych.

Funkcję głównego organizatora pełni w tym roku Uniwersytet Medyczny. W konferencji prasowej uczestniczyli: prof. dr hab. n. med. Jarosław Dudka – prorektor ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uniwersytetu Medycznego i przewodniczący Komitetu Organizacyjnego LFN; Robert Żyśko – zastępca dyrektora Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin; Agnieszka Komarzeniec – dyrektor Centrum Transferu Wiedzy UM Lublin i koordynator główny LFN; dr Monika Baczevska-Ciupak – koordynator uczelniany LFN na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej; dr n. med. Monika Jakubiak-Hulicz – koordynator uczelniany LFN na Uniwersytecie Medycznym; dr Katarzyna Dębińska-Domagala – koordynator uczelniany LFN na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim; dr Magdalena Maciaszczyk – koordynator uczelniany LFN na Politechnice Lubelskiej oraz dr inż. Justyna Libera – koordynator uczelniany LFN na Uniwersytecie Przyrodniczym.

Jubileuszowa edycja LFN została wpisana do głównego programu obchodów 80-lecia naszej Uczelni. Wśród zgłoszonych projektów ze wszystkich dziedzin nauki i sztuki UMCS znajdują się także te nawiązujące do życia i osiągnięć jednej z najwybitniejszych naukowczyń na świecie – Marii Curie-Skłodowskiej. Gra dydaktyczna, której bohaterką jest nasza patronka, ćwiczenia laboratoryjne „Eksperymentuj. Bądź jak Maria!”, naukowy spacer z noblistką po doświadczeniach chemicznych czy geocaching na 80-lecie – to tylko niektóre z propozycji. W tegorocznej edycji LFN weźmie udział 12 wydziałów i 12 jednostek naszej Alma Mater.

LFN jest jednym z największych festiwali naukowych w kraju, który promuje lubelską naukę, osiągnięcia naukowców i akademicki Lublin wśród szerokiego grona odbiorców nie tylko w Polsce, ale i za granicą. Jego ideą jest rozbudzenie ciekawości poznawczej i rozwijanie zainteresowania nauką wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. W minionym roku podczas Festiwalu zrealizowanych zostało 1758 projektów naukowych. Wzięło w nich udział blisko 40 tys. uczestników, zaś w Lubelskim Pikniku Naukowym – około 10 tys. osób. W 2022 r. LFN został laureatem XVIII edycji niezwykle prestiżowego konkursu „Popularyzator nauki 2022” w kategorii Zespół.

Katarzyna Skatecka

Delegacja z Kenii na UMCS

27 czerwca odbyło się spotkanie przedstawicieli Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Centrum Badań i Innowacji @iLabAfrica Uniwersytetu Strathmore z Nairobi oraz Polsko-Kenijskiej Izby Gospodarczej TIMU. Wydarzenie było istotnym krokiem w kierunku zacieśnienia współpracy akademickiej i badawczej między Polską a Kenią.

Centrum Badań i Innowacji @iLabAfrica Uniwersytetu Strathmore to wiodący integrator technologii i jednostka badawcza, której misją jest wspieranie innowacji, kooperacji i pogłębianie wiedzy w różnych dziedzinach. Dzięki nawiązanej współpracy z TIMU Uniwersytet Strathmore postanowił zacieśnić więzy z cenionymi polskimi uczelniami, w tym z UMCS.

Z ramienia naszej Uczelni w spotkaniu wzięli udział: prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką, dr Olga Pliszczyńska-Mokijewska – dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej, dr Marek Mędrak – kierownik kierunku Data Science i dr Konrad Czernichowski – pracownik odpowiedzialny za współpracę z Afryką Wschodnią.

Uniwersytet Strathmore reprezentowali: dr Joseph Sevilla – dyrektor @iLabAfrica i Eunice Maingi – IT Security and Blockchain Research and Trainer, natomiast TIMU: John Mwangi – przedstawiciel TIMU PKCC w Nairobi, Olga Lenarczyk – prezes Izby, Piotr Sęk – wiceprezes Izby i Jerzy Frąckiewicz – członek Rady Izby.

Podczas spotkania zidentyfikowane zostały kluczowe obszary współpracy, takie jak bezpieczeństwo syste-

mów informatycznych, nauka o danych czy analityka biznesowa. Jednym z głównych celów kooperacji jest wymiana studentów i pracowników naukowych między UMCS a Uniwersytetem Strathmore. Inicjatywa umożliwi zdobywanie międzynarodowych doświadczeń, rozwijanie kompetencji językowych oraz nawiązywanie wartościowych kontaktów naukowych i zawodowych. Innym polem do współpracy jest sprzedaż na rynku kenijskim rozwiązań opatentowanych przez UMCS.

Olga Pliszczyńska-Mokijewska

Archiwum prywatne

Fot. Michał Płat

Fot. Michał Płat

Fot. Tomasz Pośada

Fot. Tomasz Pośada

Fot. Tomasz Pośada

Światowy Dzień Uchodźcy na UMCS

20 czerwca na Wydziale Filozofii i Socjologii i na pl. Marii Curie-Skłodowskiej odbyły się wydarzenia związane z obchodami Światowego Dnia Uchodźcy, współorganizowane przez Biuro Terenowe Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) w Lublinie, MigLab UMCS oraz Koło Naukowe Badaczy Społecznych UMCS.

Światowy Dzień Uchodźcy został ustanowiony przez ONZ i jest obchodzony od 2000 r. Jego celem jest podkreślenie znaczenia tego zjawiska oraz odwagi i siły uchodźców w pokonywaniu trudności i poszukiwaniu bezpiecznego życia. Według danych UNHCR obecnie na świecie ponad 120 tys. ludzi zmuszonych jest szukać schronienia z powodu wojen i prześladowań. Statystyki te niestety stale rosną.

Pierwszym wydarzeniem podczas Światowego Dnia Uchodźcy na UMCS była „Kafejka Spotkań Migracyjnych: Studenci w Drodze”, zorganizowana przez Koło Naukowe Badaczy Społecznych oraz MigLab i koordynowana przez dr Małgorzatę Dziekanowską. Podczas spotkania czwórka młodych studentów z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym opowiedziała o przeżyciach związanych z podróżą i adaptacją w nowym miejscu życia, jakim stał się dla nich Lublin. Sofiya Bakshi, Valeriia Boiko, Anastasiia Minich i Artur Senyk podzielili się swoimi historiami w niezwykle interesujący i otwarty sposób. Były to opowieści przejmujące i pozwalające lepiej zrozumieć to, z czym borykają się osoby w sytuacji przymusowej migracji. Kawiarenkę prowadzili przedstawiciele KNBS: Julia Worlicka i Mykhailo Kutkovyi.

Następnie odbyło się wręczenie certyfikatów ukończenia kursu „Refugee Protection and Assistance Framework”, który był realizowany na WFIS od 16 maja do 6 czerwca. Kurs ukończyło 14 studentek i studentów z kierunków: europeistyka, kognitywistka, socjologia oraz psychologia. Certyfikaty wręczyli dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS – dziekan WFIS oraz Marco Procaccini – dyrektor Biura Terenowego UNHCR w Lublinie. Kurs składał się z cyklu 6 spotkań poświęconych tematyce uchodźców i pracy w sektorze pomocy humanitarnej.

Studenci zdobyli wiedzę dotyczącą terminologii migracyjnej/uchodźczej i dokumentów prawnych, na pod-

stawie których nadawana jest tzw. ochrona międzynarodowa, a także kwestii związanych z funkcjonowaniem w środowisku wielokulturowym. Dowiedzieli się również, jakie działania prowadzi UNHCR, na jakich zasadach funkcjonuje i z jakimi mierzy się wyzwaniami podczas realizacji zadania z zakresu ochrony.

Uczestnicy mieli ponadto możliwość spojrzenia na pracę z uchodźcami od strony inicjatyw społeczeństwa obywatelskiego, czyli pracującej z uchodźcami

lokalnej organizacji pozarządowej. Zajęcia prowadzili wykładowcy z Instytutu Socjologii UMCS, pracownicy Biura Terenowego UNHCR w Lublinie oraz Stowarzyszenia Homo Faber. Za organizację kursu ze strony UMCS odpowiadała dr Karolina Podgórska (MigLab), a ze strony UNHCR – Marcin Dąbrowski.

Na zakończenie obchodów na pl. Marii Curie-Skłodowskiej odbył się koncert Julii Romanuk z zespołem.

Karolina Podgórska

Rektorzy wspierają starania Lublina o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029

Lublin znalazł się w finale konkursu o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029. 20 czerwca rektorzy lubelskich uczelni podpisali w siedzibie Urzędu Miasta deklarację wsparcia starań miasta o to zaszczytne wyróżnienie. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej reprezentował rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski.

Zebranych przywitał prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk, zaś inicjatywę i korzyści dla środowiska studenckiego z uzyskania tytułu przedstawił dyrektor Centrum Kultury oraz koordynator programowy ESK 2029 – Rafał Kozirski.

Warto podkreślić, że nasz Uniwersytet ma istotny wkład w aplikację i starania o to, aby Lublin za 5 lat

uzyskał tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. W spotkaniu uczestniczyła także dyrektor Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka Izabela Pastuszko, której jednostka wspiera i bada kulturę studencką w mieście. Jednym z ważnych projektów ACKiM było Ogólnopolskie Forum Kultury Studenckiej. Wraz z Narodowym Centrum Kultury przeprowadzono ogólnopolskie badania wśród studentów uczelni wyższych dotyczące ich działań w obszarze kultury. Efektem był raport dotyczący diagnozy kierunków rozwoju kultury studenckiej w Polsce.

Katarzyna Skatecka

Fot. Barłozę Profil

Fot. Barłozę Profil

Fot. Michał Piat

Ostatnie posiedzenie Senatu kadencji 2020–2024

26 czerwca odbyło się ostatnie posiedzenie Senatu UMCS kadencji 2020–2024. Za senatorami 4 lata pracy i 657 podjętych uchwał dla naszej Alma Mater, a także rok wyborczy, który wymagał zintensyfikowanych działań. Ostatnie spotkanie senatorów było okazją do wręczenia listów z podziękowaniami, które otrzymali z rąk rektora UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego.

Tradycja demokratycznie wybieranych organów władzy wywodzi się ze starożytności i do dziś jest kultywowana na uniwersytetach. Senat – jako organ składający się z przedstawicieli społeczności akademickiej – wyznacza podstawowe zasady funkcjonowania uczelni. Wiedza i doświadczenie członków Senatu dają rektorowi także wsparcie w podejmowaniu decyzji zarządczych.

W roku akademickim 2023/2024 Senat UMCS obradował osiem razy. Podczas posiedzeń podjęto uchwały dotyczące m.in.: zmian statutu, wyborów, awansów zawodowych, spraw finansowych Uczelni, regulaminów studiów i zmian regulaminów szkół doktorskich, programów studiów, uprawnień laureatów i finalistów olimpiad oraz konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych przy ubieganiu się o przyjęcie na studia, zmian w składach komisji senackich. Senatorowie podjęli także uchwały w sprawie: odnowienia doktoratu prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka, nadania tytułu doktora *honoris causa* prof. dr. hab. Małgorzacie Witko, przyznania medali *Amicis Universitatis Mariae Curie-Skłodowska* prof. dr. hab. Leszkowi Mrozewiczowi i prof. Witowi Vożeńkowi oraz wyrażenia zgody na przystąpienie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego do Związku Uczelni Lubelskich. Senatorowie głosowali również nad wnioskami o nagrody Prezesa Rady Ministrów i Ministra Nauki oraz wydali opinię w sprawie zgłoszenia kandydatów na członków Akademii Młodych Uczonych PAN.

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim członkom Senatu za wkład włożony w funkcjonowanie i rozwój naszego Uniwersytetu.

*Sylvia Pawłowska-Jachura
Katarzyna Skatecka*

83. rocznica mordu na profesorach lwowskich

4 lipca odbyła się uroczystość upamiętniająca 83. rocznicę mordu na profesorach lwowskich. Z tej okazji złożono kwiaty przy pomniku Rozstrzelanych Profesorów Lwowskich, który znajduje się w pobliżu Biblioteki Głównej UMCS.

Z ramienia Związku Uczelni Lubelskich w wydarzeniu wzięli udział: dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS – prorektor ds. ogólnych naszego Uniwersytetu; dr hab. Beata Piskorska, prof. KUL – prorektor ds. studentów, doktorantów i rozwoju Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; prof. dr hab. Andrzej Marczuk – prorektor ds. kadr Uniwersytetu Przyrodniczego; dr hab. n. med. Paweł Miotła, prof. UMLub – prodziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego.

Organizatorem inicjatywy było Muzeum Ziemi Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej (oddział Muzeum Narodowego w Lublinie) oraz Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich oddział w Lublinie.

4 lipca 1941 r. Niemcy rozstrzelali na Wzgórzach Wuleckich we Lwowie 22 polskich naukowców – profeso-

Fot. Bartosz Proci

rów lwowskich uczelni, członków ich rodzin i osoby, które przebywały z nimi w chwili aresztowania. Zebrani na lubelskich uroczystościach oddali hołd poległym.

Po złożeniu kwiatów odbył się wykład pt. *Lublin – Lwów. O akademickich związkach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ze Lwowem*, który wygłosił dr Marcin Gapski – wicedyrektor Muzeum Narodowego w Lublinie. Z kolei 7 lipca w kościele rektoralnym pw. Wniebowzięcia NMP Zwycięskiej została odprawiona msza święta w intencji pomordowanych oraz innych ofiar totalitaryzmu faszystowskiego i sowieckiego.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

Wyróżnienie dla prof. dr. hab. Bogdana Dowlasza

21 czerwca w Filharmonii im. Henryka Wieniawskiego podczas koncertu symfonicznego pn. „Koncertowali w Carnegie Hall – zagrają w Lublinie”, realizowanego w ramach XI Międzynarodowego Festiwalu Akordeonowego, miała miejsce światowa premiera *Concerto vigroso* na akordeon, orkiestrę smyczkową i perkusjonalia Bogdana Dowlasza – wybitnego twórcy o uznanym dorobku artystycznym. Wykonawcy: prof. dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak (akordeon), Orkiestra Filharmonii Lubelskiej, dr hab.

Monika Wolińska, prof. Uczelni z Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie (dyrygent).

Prof. Bogdan Dowlasz to artysta, który od ponad 30 lat podejmuje stałą i aktywną współpracę z Instytutem Muzyki UMCS. Jest wirtuozem akordeonu, kompozytorem, pedagogiem, animatorem kultury. W jego dorobku kompozytorskim znajdują się utwory solowe i kameralne oraz muzyka teatralna. Jest laureatem nagród w konkursach kompozytorskich w Polsce, Austrii i we Włoszech.

Podczas wydarzenia prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS wręczył prof. Dowlaszowi statuetkę Marii Curie-Skłodowskiej za znaczący wkład w rozwój lubelskiej akordeonistyki i kreowanie pozytywnego wizerunku UMCS w polskiej kulturze muzycznej. Artystę uhonorowano tym wyróżnieniem również za aktywną działalność naukową i artystyczną prowadzoną podczas wspólnych projektów realizowanych z Instytutem Muzyki UMCS.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

XIX Ogólnopolskie Igrzyska dla Osób po Transplantacji i Dializowanych

W dni. 12–16 czerwca w Lublinie odbyły się XIX Ogólnopolskie Igrzyska dla Osób po Transplantacji i Dializowanych. Wydarzenie miało na celu promocję świadomego dawstwa i przeszczepiania narządów.

13 czerwca rozegrano zawody tenisa stołowego i darta. Tego dnia na Wydziale Ekonomicznym UMCS odbyła się również konferencja pt. „TAK dla transplantacji”. Wydarzenie otworzył prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką:

„ Witam w gościnnych progach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w imieniu rektora prof. Radosława Dobrowolskiego, Kolegium Rektorskiego i własnym (...). Szczególnie miło mi powitać Komitet Organizacyjny bardzo ważnej imprezy sportowej, promującej postawy protransplantacyjne i polską transplantologię (...). Chciałbym przedstawić jednego człowieka, bez którego dziś byśmy się tu nie spotkali. Można powiedzieć, że jest dyrektorem sportowym tego wydarzenia na naszym Uniwersytecie. To dr Tomasz Bielecki, prof. UMCS. Witam też wiceprezesa Polskiego Stowarzyszenia Sportu po Transplantacji – prof. Andrzeja Chmurę (...). Panie Profesorze, na Pana ręce składam – w imieniu własnym oraz pacjentek i pacjentów – wielkie podziękowania za to, co Państwo jako lekarze robicie dla chorych (...). Jest z nami też Krystyna Murdzek – prezes Polskiego Stowarzyszenia Sportu po Transplantacji. Dziękuję, że zdecydowaliście się Państwo zorganizować to wydarzenie w Lublinie wspólnie z partnerem, jakim jest UMCS (...).

Następnie z wykładem pt. *Przeszczepianie narządów w Polsce* wystąpił prof. dr hab. n. med. Andrzej Chmura (chirurg, transplantolog, współtwórca prekursorzkiego zespołu przeszczepienia krzyżowego i łańcuchowego nerek w Polsce). Prelekcję pt. *Od pobrania do przeszczepienia narządów* wygłosił dr n. med. Mariusz Matuszek z I Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Leczenia Żywieniowego Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Z kolei wykład pt. *Rozwój transplantologii jako wyzwanie naukowe i społeczne dla medycyny sportowej* zaprezentował dr hab. Piotr

Fot. Michał Płaz

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Michał Piat

Gawda, prof. Uczelni, kierownik Zakładu Medycyny Sportowej UMLub.

Uroczysta ceremonia otwarcia Igrzysk miała miejsce 14 czerwca na Stadionie Lekkoatletycznym MOSiR w Lublinie. Tego dnia odbyły się również zawody lekkoatletyczne oraz walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze.

Z kolei 15 czerwca można było śledzić zmagania zawodników w tenisie ziemnym i pływaniu.

O tym, jak ważne jest rozpowszechnianie wiedzy o transplantologii, mówił jeden z uczestników wydarzenia – Jan Stępiak:

„ Transplantacja to bardzo solidarna metoda leczenia. Trzeba być świadomym, że z jednej strony można być dawcą, podpisać oświadczenie woli i pomyśleć, że może kiedyś kogoś uratuję. Z drugiej zaś należy mieć też świadomość, że być może to ja sam będę musiał

skorzystać z takiej pomocy. Ktoś powie: „jestem zdrowy i to mnie nie dotyczy”, ale jutro może potrzebować serca lub wątroby. I jeśli ten narząd nie znajdzie się w odpowiednim czasie, to ta osoba umiera. Bądźmy zatem świadomi, rozmawiajmy o transplantacjach, żebyśmy mogli korzystać z tej metody leczenia (...). 17 lat po przeszczepieniu nerki mogę powiedzieć, że rodzina zmarłej dawczyni znała jej wolę (jeśli chodzi o darowanie narządów). Dzięki temu ja dziś żyję.

Wydarzenie odbyło się pod patronatem honorowym rektora UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego. Organizatorem Igrzysk było Polskie Stowarzyszenie Sportu po Transplantacji we współpracy z Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnym Do Spraw Transplantacji „POLTRANSPLANT” i naszym Uniwersytetem.

Magdalena Wołoszyn-Mróz

Fot. Michał Piat

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

Wykładowca UMCS autorem muralu Aleksandry Mirosław

25 lipca, tuż przed rozpoczęciem XXXIII Igrzysk Olimpijskich w Paryżu, odbyło się oficjalne odsłonięcie muralu wybitnej lublinianki, czyli Aleksandry Mirosław – mistrzyni świata we wspinaczce na czas. Autorem pracy powstałej na tylnej elewacji kamienicy przy Krakowskim Przedmieściu 55 jest mgr Michał Ćwiek – projektant i nauczyciel akademicki w Instytucie Sztuk Pięknych UMCS. Mural powstał w ramach jego pracy doktorskiej i ma stanowić nową formę „pomnika” sportowca w przestrzeni miejskiej.

W wydarzeniu udział wzięli m.in. dziekan Wydziału Artystycznego dr hab. szt. Alicja Snoch-Pawłowska, prof. UMCS, promotor doktoratu dr hab. szt. Kamil Stańczak z Katedry Intermediów UMCS, a także zastępca prezydenta Lublina Beata Stepaniuk-Kuśmierzak.

Mural przedstawia trasę wspinaczki najlepszej speed climberki na świecie w skali 1:1. Główna jego część ma 15 m wysokości. Projekt został zrealizowany dzięki wsparciu finansowemu miasta, a przy jego tworzeniu autor wykorzystał technologię rozszerzonej rzeczywistości. Dzięki temu odbiorcy – po sczytaniu kodu QR – mogą obejrzeć wspinaczkę Aleksandry Mirosław w czasie rzeczywistym, w formie animacji 3D zinte-

Fot. Michał Piat

growanej z powierzchnią dzieła. Mural stanowi wyraz uznania dla osiągnięć sportowych rodowitej lublinianki. Prace nad nim trwały około roku, a samo malowanie pięć dni. Było to bardzo wymagające przedsięwzięcie, ponieważ wiązało się z dokładnym zeskanowaniem sylwetki oraz ruchów mistrzyni. Pomógł w tym specjalny kostium *motion capture*, który zakładała w trakcie treningów.

Mgr Michał Ćwiek to ekspert w dziedzinie branding, identyfikacji wizualnej i projektowania opakowań. Właściciel MOCNO Studio i jego główny projektant. Wykładowca akademicki w Instytucie Sztuk Pięknych UMCS oraz wiceprezes Fundacji Rozwoju Designu LuCreate. Kurator galerii Pracownia Otwarta oraz współtwórca konferencji kreatywnej Lubelski Wzór.

Katarzyna Skątecka

Kiedyś pisaliśmy o...

Przedłom czerwca i lipca na UMCS to nie tylko czas letniej sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej, ale także Absolutoriów, czyli uroczystości będących symbolicznym zakończeniem studiów, organizowanych dla naszych absolwentek i absolwentów na wszystkich wydziałach już od 12 lat!

Podczas Absolutoriów nie brakuje wzruszających momentów, ciepłych słów kierowanych do wykładowców, pamiątkowych fotografii i tradycyjnego podrzucania biretów. To czas radości, ale jednocześnie refleksji, bo oto mury naszej Uczelni opuszczają kolejni absolwenci, rozpoczynający nowy etap życia. Jesteśmy jednak pewni, że studia na UMCS będą miło wspominać!

Redakcja

UMCS w strukturach ponaduniwersyteckich w latach 1990–2002

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej od kilkudziesięciu lat uczestniczy w ogólnopolskich i europejskich inicjatywach łączących poszczególne uniwersytety, których celem jest debata nad studiami wyższymi i wyzwaniem, jakie przed nimi stoją. Na naszym kontynencie najważniejszym takim przedsięwzięciem jest Europejskie Stowarzyszenie Uniwersytetów. W Polsce natomiast prym wiodą dwie organizacje – Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich oraz Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Europejskie Stowarzyszenie Uniwersytetów (European University Association – EUA) powstało na spotkaniu zjednoczeniowym w Salamance 31 marca 2001 r. z połączenia dwóch ciał – Stałej Konferencji Rektorów, Prezydentów i Prorektorów Uniwersytetów Europejskich (The Standing Conference of Rectors, Presidents and Vice Chancellors of the European Universities – CRE)¹ oraz Konfederacji Konferencji Rektorów Unii Europejskiej (Confederation of European Union Rectors' Conferences – CEURC)². Obecnie EUA reprezentuje ponad 870 uniwersytetów i krajowych konferencji rektorów z 49 państw

europejskich. Z Polski należy do niego 38 uniwersytetów, politechnik, akademii i szkół wyższych (w tym medycznych, przyrodniczych i technicznych) oraz Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

EUA odgrywa kluczową rolę we wprowadzaniu założeń Procesu Bolońskiego. Swoją działalność opiera na wpływaniu na politykę Unii Europejskiej wobec szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji. Stowarzyszenie współpracuje z wieloma organizacjami europejskimi i międzynarodowymi, stanowi niezależny głos uniwersytetów europejskich. Zapewnia możliwość uczestnictwa w projektach, wydarzeniach i innych działaniach związanych z wzajemnym uczeniem się oraz kształtuje europejskie polityki i inicjatywy mające wpływ na szkolnictwo wyższe i badania. Bardzo ważnym elementem jego działalności jest polityka zrównoważonego rozwoju³.

UMCS wstąpił do CRE w 1990 r. W naszej Uczelni dyskutowano na temat postulatów CRE dotyczących lepszej współpracy z przemysłem i większego nacisku na praktykę i naukę przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Miało to na celu przedstawienie polskich warunków panujących w szkolnictwie wyższym i ścisłą współpracę ze zgromadzeniem⁴. W tymże roku UMCS dołączył do ważnego programu TEMPUS⁵. Na

¹ W 1955 r. w Cambridge miało miejsce pierwsze spotkanie rektorów europejskich uniwersytetów. Konferencja została oficjalnie powołana do życia podczas trzeciego zjazdu rektorów w Göttingen w 1964 r. Zajmowano się głównie wymianą poglądów na temat szkolnictwa wyższego. Konferencja obradowała co pół roku, <https://archives.eui.eu/en/isaar/742> [dostęp: 31.05.2024 r.].

² Organizacja została założona w marcu 1973 r. w Brukseli pod nazwą Liaison Committee of Rectors Conferences of Member States of the European Universities. Od 1 stycznia 1996 r. funkcjonowała pod obecną nazwą. Promowała współpracę między konferencjami członkowskimi i z władzami Unii Europejskiej oraz zajmowała się sprawami szkolnictwa wyższego, <https://uia.org/s/or/en/1100018206> [dostęp: 31.05.2024 r.].

³ Więcej o Stowarzyszeniu na stronie: <https://eua.eu/about/who-we-are.html> [dostęp: 31.05.2024 r.].

⁴ Archiwum UMCS, Sekretariat, sygn. S.378, Opinia na temat pisma i materiałów nadesłanych przez CRE autorstwa dr. Ryszarda Janiuka z 6 II 1990 r.

⁵ Trans-European Mobility Programme for University Studies (TEMPUS) to program realizowany przez Unię Europejską, wspierający współpracę między

Fot. Stefan Czechan, źródło: Muzeum UMCS

początku lat 90. informacje na temat prac Konferencji docierały do Lublina za pośrednictwem prof. Aleksandra Koja z Uniwersytetu Jagiellońskiego, który jako jeden z polskich przedstawicieli prezentował sprawozdania z obrad. Na zjazdach CRE naszą Alma Mater reprezentował rektor.

W 1994 r. w polskich uczelniach rozpoczęła się dyskusja nad ewentualnymi zmianami w funkcjonowaniu CRE, spowodowanymi zwiększoną ilością członków i szerszym zakresem prac (m.in. z coraz intensywniejszą współpracą z organizacjami międzynarodowymi). Lata 90. cechowały się gwałtownymi zmianami zachodzącymi w świecie akademickim, skutkującymi innym podejściem do studiów, finansowania szkół wyższych i samego etosu nauczania. Znalazło to odbicie w kolejnych zjazdach CRE, podczas których zajmowano się m.in. kwestią budżetu uczelni i problemem restrukturyzacji. W tamtym czasie wiele szkół europejskich borykało się z problemami finansowymi podobnymi do tych obecnych w Polsce. Pod koniec XX w. dyskutowa-

no na temat nowych technik w nauczaniu i wykorzystywania informatyzacji w szkolnictwie wyższym – był to bowiem okres rewolucji informatycznej. Ostatnim ważnym problemem, jakim zajmowano się w ubiegłym wieku w CRE z udziałem UMCS, stało się określenie miejsca uniwersytetów w globalizującym się świecie.

Na gruncie polskim już w latach 60. organizowano nieformalne spotkania władz różnych uczelni. Prym natomiast wiodły konferencje ministerialne, gdzie zwoływano rektorów szkół wyższych i przedstawiano określone problemy. Ośrodki poruszały takie tematy jak: równowaga pomiędzy nauką a nauczaniem studentów, problematyka prowadzenia badań naukowych, potrzeba uzyskania wiodącej roli uniwersytetu w oddziaływaniu i formowaniu świadomości studentów i społeczności akademickiej oraz krzewieniu oświaty i kultury regionu, konieczność zwiększenia liczby absolwentów studiów magisterskich oraz współpraca między ośrodkami akademickimi w kraju.

Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich (KRUP) została powołana przez rektorów uniwersytetów na zjeździe w Krakowie 16 lutego 1989 r. Była to odpowiedź środowiska akademickiego na przyjęcie 18 września 1988 r. w Bolonii Wielkiej Karty Uniwersytetów Europejskich.

↑ Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich (Lublin, 22 października 1994 r.)

uczelniami UE i krajami partnerskimi. Polskie uczelnie uczestniczyły w programie do 2001 r.

Idea powołania Konferencji w przededniu odzyskania przez Polskę pełnej niepodległości nawiązuje do inicjatywy z okresu zrywu „Solidarności”, gdy rektorzy 5 grudnia 1981 r. podczas spotkania w Poznaniu powołali Konferencję Rektorów Szkół Wyższych. Jest ona najstarszą konferencją rektorską działającą po 1989 r.⁶

Obecnie KRUP zrzesza 21 polskich szkół wyższych. Nie należą do niej uczelnie niepubliczne. Celem Konferencji, będącej autonomicznym zgromadzeniem rektorów (przez co była często oficjalnie nazywana Konferencją Rektorów Uniwersytetów Autonomicznych), jest zacieśnienie więzi i współpracy akademickiej, aby uczelnie mogły sprostać wyzwaniom współczesności i przyszłości. KRUP opracowuje i przedstawia opinie i stanowiska w sprawach istotnych dla rozwoju polskiej nauki, szkolnictwa wyższego, kultury i oświaty, przy tym ściśle współpracuje z Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich⁷. Konferencja powołała komisje uniwersyteckie dla obszarów tematycznych – Komisję Finansową, Nauki, Kształcenia, Umędzynarodowienia oraz Międzyuniwersyteckie Centrum Informatyzacji.

Najważniejszymi tematami podejmowanymi przez KRUP na początku lat 90. były kwestie finansowania badań naukowych oraz nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, która stanowiła jeden z czołowych problemów polskich akademii. W 1991 r. wyszła inicjatywa rozciągnięcia stałej współpracy pomiędzy konferencjami poszczególnych typów uczelni wyższych⁸, co było załącznikiem późniejszej KRASP. Podobnie rzecz miała się ze współpracą z zagranicą, w tym z CRE. Tak jak inni także i KRUP protestowała przeciw stałemu zmniejszaniu dotacji budżetowej oraz problemowi podatków na uczelni. Postulowała wyodrębnienie z budżetu państwa sfery szkolnictwa wyższego oraz podniesienie płac pracownikom. Rozumiano konieczność zmian w drażliwej kwestii pomocy stypendialnej dla studentów.

⁶ <https://www.krup.edu.pl/konferencja/o-konferencji> [dostęp: 31.05.2024 r.].

⁷ Pierwszy Regulamin Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich wszedł w życie w dniu powołania organizacji. Znalazł się tam m.in. zapis, że Konferencja nawiązuje do wniosków wynikających z prac Konferencji Rektorów Europejskich. Świadczy to o głębokim poczuciu wspólnoty z uczelniami europejskimi. AUMCS, Sekretariat, sygn. S 622, Regulamin Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich z 16 II 1989 r.

⁸ Polskie uczelnie były skupione w tzw. konferencjach branżowych. I tak m.in. uczelnie medyczne mają Konferencję Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych, a uczelnie techniczne – Konferencję Rektorów Polskich Uczelni Technicznych.

W 1996 r. rozpoczęły się kontakty między KRUP a zagranicznymi reprezentacjami konferencji rektorów szkół wyższych (m.in. z Niemiec i Austrii). Kolejnym zagadnieniem, które rozpałało świat akademicki, były prace nad nową ustawą o tytule naukowym i stopniach naukowych, a zwłaszcza pomysł zmniejszenia uprawnień Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Problemem do rozstrzygnięcia była z kolei sprawa odpłatności za studia. W 1999 r. podjęto natomiast temat mobilności studentów między uczelniami polskimi (program MOST, wymiana studencka).

W dn. 22–23 października 2002 r. KRUP obradowała na UMCS. Dyskutowano wówczas m.in. o kierunkach działania w kadencji 2002–2005, strategii rozwoju szkolnictwa wyższego do 2010 r., programie Plagiat, współpracy z samorządami terytorialnymi w zakresie inicjatyw edukacyjnych itp.

Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) utworzyły polskie szkoły wyższe posiadające uprawnienia do nadawania stopnia doktora w co najmniej jednej dyscyplinie. Konferencja została powołana 7 czerwca 1997 r. przez rektorów 73 szkół wyższych – członków działających wówczas konferencji rektorów poszczególnych typów uczelni. Obecnie Konferencję tworzą rektorzy 110 szkół wyższych, w tym 11 uczelni niepublicznych. Ponadto 8 szkół ma status uczelni stowarzyszonych⁹.

KRASP jest instytucją przedstawicielską środowiska szkolnictwa wyższego i nauki. Rektorzy w niej zrzeszeni mogą działać w ramach konferencji rektorów poszczególnych typów uczelni. Członkami KRASP są, oprócz uczelni publicznych, także akademickie uczelnie niepubliczne. W następstwie uchwalenia w lipcu 2005 r. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz przegłosowania we wrześniu 2005 r. przez Zgromadzenie Plenarne statutu, KRASP uzyskała „umocowanie ustawowe” – prawa i obowiązki wynikające z przepisów ustawy.

Celem organizacji jest inspirowanie i koordynowanie współdziałania uczelni członkowskich, a także reprezentowanie wspólnych interesów uczelni akademickich. Konferencja podejmuje działania prowadzące do stworzenia efektywnego i zintegrowanego systemu edukacji narodowej oraz działa na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego, nauki i kultury. KRASP występuje do

⁹ <https://www.krasp.org.pl/o-krasp/o-nas> [dostęp: 31.05.2024 r.].

organów władzy publicznej w istotnych sprawach szkolnictwa wyższego, nauki i kultury oraz w żywotnych sprawach środowiska akademickiego. Organy władzy publicznej mają natomiast obowiązek zasięgać opinii KRASP w sprawach: zasad działania i kierunków rozwoju szkolnictwa wyższego, systemu badań naukowych, kształcenia i pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, zarządzania uczelniami, kształcenia kadr i polityki naukowej oraz bazy materialnej szkół wyższych, projektu budżetu państwa w części dotyczącej szkolnictwa wyższego, projektów aktów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i kultury, a także promocji nauki polskiej za granicą oraz rozwiązań w systemie oświaty mających znaczenie dla szkół wyższych.

Już na zebraniu założycielskim KRASP aktywnie pracowała i zajmowała się ważnymi kwestiami dotyczącymi szkolnictwa wyższego w Polsce. Pierwszą sprawę stanowiła kwestia zamówień publicznych, które nie były wówczas (1997 r.) dostosowane do specyfiki uczelni wyższych. Zajęto się także problemem przemocy i agresji wśród studentów (m.in. w kontekście zachowań stadionowych i śmierci kilku osób). Bardzo ważnym zagadnieniem, które przewijało się przez kolejne lata, było niedofinansowanie działalności naukowo-dydaktycznej (wynagrodzenia nauczycieli akademickich) przy stale wzrastającej liczbie studiującej młodzieży.

Dużo miejsca KRASP poświęcała pracom nad nową ustawą o szkolnictwie wyższym ze szczególnym uwzględnieniem kwestii modelu państwowej szkoły wyższej, finansowania uczelni i zapewnienia jakości kształcenia przez odpowiedni system akredytacji studiów. Sformułowano wiele sugestii, które na bieżąco przekazywano czynnikom rządowym, także w formie bezpośrednich spotkań z premierem (np. 14 października 1999 r. z Jerzym Buzkiem)¹⁰. W 1999 r. rozpoczęto starania o uznanie wyników egzaminu maturalnego w rekrutacji na studia wyższe. Sprawą wagi politycznej była także sytuacja odpłatności za studia; na przełomie XX i XXI w. znaczną część studentów stanowili studiujący zaocznie. Nową inicjatywą stało się wspieranie procesu integracji na poziomie europejskim – zacieśnianie więzi z konferencjami rektorów krajów europejskich.

W 2001 r. KRASP wyraziła głos protestu w sprawie narastania obciążeń podatkowych i pomniejszania dotacji na działalność naukowo-dydaktyczną. Chodziło przede wszystkim o podatek VAT od zakupów aparatury naukowej i dydaktycznej, podatek od stypendiów fundowanych oraz podatek od nieruchomości płacony na rzecz gmin. W tym samym roku udało się stworzyć ważne ciało Konferencji – Komisję Akredytacyjną.

W latach 90. XX w. i na początku XXI w. UMCS uczestniczył w pracach trzech ważnych ciał ponaduniwersyteckich, w tym na poziomie europejskim. Dzięki temu nasza Alma Mater miała szansę przyczynić się do wprowadzenia istotnych zmian w szkolnictwie wyższym. Warto dodać, że w ramach tegorocznych obchodów 80-lecia istnienia UMCS w październiku odbędzie się zebranie Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich połączone ze spotkaniem rektorów Konsorcjum Uniwersytetów Europejskich ATHENA.

Adam Borkowski

Szanowni Państwo,

Archiwum i Muzeum UMCS zwraca się z apelem do obecnych i byłych pracowników, absolwentów i przyjaciół Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej o przekazywanie pamiątek związanych z życiem i funkcjonowaniem naszej Uczelni.

UMCS istnieje już 80 lat, a wraz z mijającym czasem dokumenty i świadectwa przeszłości rozproszyły się po kraju razem z ludźmi, którzy opuścili mury Uniwersytetu. Cenne są pamiątki zarówno życia codziennego, spuścizny, fotografie, spisane własne wspomnienia, jak i dokumenty odnoszące się do doniosłych uczelnianych wydarzeń. Celem istnienia Archiwum i Muzeum UMCS jest gromadzenie tego typu dokumentacji, opracowywanie jej, przechowywanie i udostępnianie. Każdy z przekazanych przez Państwa artefaktów przyjmujemy z wdzięcznością, otoczmy pietyzmem i będziemy wykorzystywać ku pożytkowi obecnych i przyszłych pokoleń społeczności akademickiej.

Pamiątki należy przekazywać do siedziby Archiwum UMCS (ul. J. Sowińskiego 12, 20-031 Lublin). W razie dodatkowych pytań prosimy o kontakt telefoniczny: (81) 537 27 87, (81) 537 58 31 lub e-mail: archiwum@mail.umcs.pl, muzeum@mail.umcs.pl.

¹⁰ AUMCS, Sekretariat, sygn. S 383, Skrócony protokół ze spotkania Premiera RP z Prezydium KRASP, Warszawa, 14 X 1999 r.

Uniwersytet to miejsce pełne wyzwań

Rozmowa z prof. dr. hab. Ryszardem Dębickim z Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS

Jak rozpoczęła się Pana przygoda z naszym Uniwersytetem?

W 1973 r. ukończyłem studia na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie i rozpocząłem pracę w Instytucie Agrofizyki Polskiej Akademii Nauk. Trudno było wtedy starać się o etat na Uczelni. Natomiast moje pierwsze związki z UMCS sięgają lat 80., kiedy prof. Stanisław Uziak przejął specjalistyczne czasopismo naukowe „Polish Journal of Soil Science” (powstało w Lublinie i do dziś jest wydawane na UMCS) i poszukiwał sekretarza wydawnictwa. Tak rozpoczęła się moja współpraca z redakcją czasopisma i z Uniwersytetem. Etatowe zatrudnienie nastąpiło dopiero w 1996 r., kiedy rektor prof. Uziak przechodził już na emeryturę.

Po prof. Uziaku objął Pan Zakład Gleboznawstwa przekształcony w 2019 r. w Katedrę Geologii, Gleboznawstwa i Geoinformacji.

Tak, zgadza się. Wcześniej oczywiście były pewne kontakty, np. organizowaliśmy wspólne konferencje. Gdy prof. Uziak zaczął poszukiwać kierownika Zakładu Gleboznawstwa, koledzy, którzy tam wówczas pracowali, nie wykazywali zainteresowania pracą administracyjną i kierowaniem zespołem. Stąd też Profesor rozpoczął szersze poszukiwania i wybór padł na mnie – młodego, aktywnego pracownika Instytutu Agrofizyki PAN. To był dobry moment, bowiem w tym czasie w Instytucie Agrofizyki było kilku młodych doktorów habilitowanych i można powiedzieć, że troszeczkę zrobiło się

dla nas wszystkich za ciasno. Instytut zaczął więc wysyłać kadry. To była praktyka, którą w Lublinie wprowadził prof. Bogdan Dobrzański – rektor naszego Uniwersytetu, późniejszy rektor Wyższej Szkoły Rolniczej przekształconej w Akademię Rolniczą (dzisiejszy Uniwersytet Przyrodniczy). Wówczas pod skrzydłami Profesora było także kilku młodych naukowców, których porozsyłał po kraju – prof. Saturnina Zawadzkiego do Instytutu Melioracji Użytków Zielonych, prof. Zygmunta Chudeckiego do Szczecina, prof. Ryszarda Turskiego do Akademii Rolniczej, a prof. Stanisław Uziak pozostał w Zakładzie Gleboznawstwa UMCS. I taką politykę kadrową prowadzili też następcy prof. Dobrzańskiego.

W Instytucie Agrofizyki realizowałem zadania, które odpowiadały typowi jednostki badawczej PAN z zakresu fizyki gleby. Natomiast w UMCS było to uniwersyteckie gleboznawstwo, czyli mój obszar badań. Widziałem w tym szansę na rozszerzenie zainteresowań naukowych. Myślę jednak, że dużo ważniejszym elementem było moje zamiłowanie do dydaktyki, bo ten „bakcyl belfrowski” chyba zawsze we mnie drzemał. Miałem wcześniej kontakty dydaktyczne z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim, Politechniką Lubelską oraz z Akademią Rolniczą, gdzie prowadziłem wykłady. Ważna była oczywiście także możliwość kierowania zespołem naukowym i ranga największego uniwersytetu po prawej stronie Wisły. To wszystko sprawiło, że po niedługim namyśle postanowiłem podjąć pracę na UMCS. Po wizycie u rektora prof. Kazimierza Goebela

Fot. Bartosz Pocił

i prorektora prof. Mariana Harasimiuka zdecydowałem się objąć Zakład Gleboznawstwa na naszej Uczelni.

To była wielka odpowiedzialność nie tylko za rozwój jednostki, ale również za ludzi, którzy w niej pracowali. Jak Pan wspomina ten czas?

Wspominam go jako okres wielkich wyzwań. Nie byłem obcą osobą w środowisku, bo grupa koleżanek i kolegów zatrudnionych w Zakładzie była mi znana. Zaakceptowali mnie na tym stanowisku. Ważna była dla mnie troska o ich rozwój naukowy, utrzymanie wysokiego poziomu dydaktyki, co było wówczas standardem w Instytucie Nauk o Ziemi i na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi. Miałem możliwość wprowadzenia nowych elementów, które wynikały z moich doświadczeń nabytych w Instytucie Agrofizyki i podczas wyjazdów zagranicznych. Ochoczo podjąłem się powierzonego mi zadania i dość szybko pojawiły się wymierne efekty mojego bardzo aktywnego podejścia do pracy, organizacji badań i rozwoju dydaktyki, co sprawiło, że Zakład zaczął być postrzegany jako miejsce, do którego bardzo chętnie zaczęli przychodzić studenci. W pewnym okresie mieliśmy kilka grup seminaryjnych. Nawiązywaliśmy też szeroką współpracę z wieloma jednostkami w regionie i kraju. To sprawiło, że rozwijała się problematyka badawcza, pojawiały się awanse kolegów, a Zakład powoli się rozrastał.

Pełnił Pan później również funkcję dziekana Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi. Proszę nam opowiedzieć o tym nieco więcej.

W 2005 r. powierzono mi funkcję dziekana na trzyletnią kadencję. Nasz Wydział był wydziałem niejednorodnym. Miało to oczywiście swoje zalety, m.in. ze względu na możliwość szerokiej współpracy z koleżankami i kolegami z botaniki, biotechnologii, biologii, biochemii, bo takie zespoły tworzyły Instytut i Wydział. Chodziło także o to, żeby dostrzegać potrzeby wszystkich jednostek, aby obciążenia dydaktyczne były (co nie zawsze się udawało) równomierne.

Ze względu na tę specyfikę dość wcześnie pojawiły się propozycje utworzenia nowego, odrębnego wydziału. Szczerze mówiąc, początkowo nie bardzo sprzyjałem temu pomysłowi. Wydawało mi się, że to wspólne podejście do przyrody i środowiska jest dobrze realizowane (jeśli chodzi o dydaktykę i badania) w tak złożonym Wydziale. Ale zmieniłem zdanie. Wynikało to m.in. z faktu, że zespoły z obszaru biologii i biotechnologii stanowiły większą część Wydziału, a wówczas środki na funkcjonowanie jednostek i badania naukowe przyznawano według określonego algorytmu – głównie kadrowego, a nie efektów naukowych. Potem nastąpiły zmiany w systemach oceny poziomu naukowego, dydaktyki itd. Wydawało się, że ta sytuacja nie do końca odpowiadała wszystkim pracownikom Wydziału, stąd też pojawiły się dążenia do wyłączenia Instytutu Nauk o Ziemi ze struktury jednostki i powołania nowego wydziału. Tak też się stało, ale nie nastąpiło to podczas mojej kadencji. Później funkcję dziekana objęła prof. Anna Tukiendorf i na koniec jej urzędowania doszło do wydzielenia Wydziału

Fot. MN, źródło: Muzeum UMCS

↑ Immatrykulacja studentów I roku na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi (1 października 2007 r.)

Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz Wydziału Biologii i Biotechnologii.

Jak ocenia Pan to z dzisiejszej perspektywy? To była dobra decyzja?

To była bardzo dobra decyzja, ale musieliśmy wszyscy do niej dojrzeć. Przede wszystkim potrzebne były siły naukowe, ponieważ brakowało nam samodzielnych pracowników w niektórych obszarach ze względu na odejście starszych profesorów na emeryturę. Wspomagali nas wtedy tacy profesorowie jak Jerzy Bański, Tomasz Komornicki i wielu innych. W późniejszym czasie dołączyli do nas koledzy z Uniwersytetu Lwowskiego im. Iwana Franki, z którym współpracowaliśmy i do dziś szeroko współpracujemy. To wszystko dało podstawy do pozytywnej opinii i decyzji gremiów, które były zobowiązane wydać je dla Ministerstwa. I tak się stało. Pierwszym dziekanem nowo powstałego Wydziału został prof. Radosław Dobrowolski, który dziś pełni funkcję rektora naszej Uczelni.

W latach 2008–2012 i 2012–2016 pełnił Pan zaszczytną funkcję prorektora ds. badań naukowych i współpracy międzynarodowej. Zatrzymajmy się na chwilę przy tym etapie w Pana pracy zawodowej.

Z tą funkcją wiązały się liczne obowiązki. Obszar badań naukowych obejmował wówczas badania statutowe i własne. Do tego dochodziły fundusze z grantów krajowych i projekty międzynarodowe w ramach programów ramowych Unii Europejskiej. W pierwszej kadencji niezwykle ważne było dla mnie umiędzynarodowienie, a więc rozwój współpracy międzynarodowej – instytucjonalny i osobowy. Chodziło o podpisywanie nowych

Archiwum Centrum Prasowego UMCS

↑ Inauguracja roku akademickiego 2014/2015 (23 października 2014 r.)

umów i weryfikację już wcześniej podpisanych, rozwijanie współpracy międzynarodowej poprzez wyjazdy naszych pracowników. Zależało nam również na tym, aby większa grupa naukowców z zagranicy przyjeżdżała do nas, realizowała program dydaktyczny i badawczy.

Byłem też odpowiedzialny za współpracę z gospodarką na poziomie krajowym i pozyskiwanie funduszy europejskich. Taki był zakres moich obowiązków w pierwszej kadencji, kiedy funkcję rektora sprawował prof. Andrzej Dąbrowski. Wtedy pojawiła się szansa na pozyskiwanie ogromnych funduszy europejskich na rozwój i modernizację infrastruktury badawczej i laboratoriów. Wystarczy wspomnieć, że zrealizowaliśmy w tym okresie kilkanaście projektów inwestycyjnych za kwotę niemal miliarda złotych.

Co uznaje Pan za największy sukces ekip rektorskich, których był Pan częścią? Przypomnijmy, że najpierw pracował Pan w ekipie rektora prof. Andrzeja Dąbrowskiego, a następnie rektora prof. Stanisława Michałowskiego.

Takim sztandarowym projektem, który udało nam się zrealizować, była budowa Centrum ECOTECH-COMPLEX, czyli Centrum Analityczno-Programowego dla Zaawansowanych Technologii Przyjaznych Środowisku. Walka o uzyskanie i realizację tego projektu trwała kilka lat. Rozpoczęła się jeszcze pod koniec kadencji rektora prof. Kamińskiego. Był to niezwykle trudny projekt, ponieważ wiązał się z budową konsorcjum naukowego. W początkowym okresie, kiedy rozpoczynaliśmy pracę nad projektem, działało z nami 12 jednostek z Lublina, Puław i Rzeszowa. Ostatecznie pozostało 5 czy 6 jednostek, ale szczęśliwie udało

nam się rozpocząć prace. Choć nie obyło się bez wielkich problemów, bowiem po roku realizacji inwestycji opuścił nas główny wykonawca z Rzeszowa, a terminy goniły. Wskaźniki, rozliczenia itd. Było z tym związanych wiele perturbacji, ale ostatecznie zakończyliśmy projekt i oddaliśmy obiekt do użytku. Powstał przepiękny budynek, wspaniale wyposażony, z największym rezonansem magnetycznym w kraju.

W tym miejscu należy wspomnieć o zaangażowaniu i ogromnej pracy całego zespołu. To nie jest mój sukces, ale całego zespołu – badaczy, którzy przygotowywali program naukowy. To również sukces zespołów powoływanych do realizacji projektu. Ogromne zasługi mają nie tylko władze Uniwersytetu, administracja, kwestura, biura i służby kancelarskie, ale także dr inż. Andrzej Stępniewski, który rozpoczął projekt, kończył go i dzisiaj także jest związany z Centrum ECOTECH-COMPLEX.

Bardzo wiele emocji kosztowała nas realizacja tego zadania ze względu na jego złożoność, obszar badań i wskaźniki, które były do zrealizowania.

Wielokrotnie przebywał Pan w różnych ośrodkach zagranicznych, w tym na stażach badawczych m.in. w: Państwowym Uniwersytecie w Gandawie, Katedrze Fizyki Gleb Indyjskiego Instytutu Badań Rolniczych w Niemczech, Instytucie Gleboznawstwa Chińskiej Akademii Nauk w Nankinie. Jednym z obszarów, za który również odpowiadał Pan jako prorektor, była wspomniana współpraca międzynarodowa. Proszę opowiedzieć o tych doświadczeniach.

Polska Akademia Nauk miała podpisane dwustronne umowy z akademiami nauk na całym świecie. Dzięki temu mieliśmy ogromne możliwości wyjazdów za granicę do różnych ośrodków uniwersyteckich, badawczych. To dawało szansę bardzo szybkiego rozwoju naukowego i pracy w najlepszych laboratoriach z wybitnymi specjalistami.

Kontakty międzynarodowe przekładają się na rozpoznawalność Uniwersytetu w środowisku międzynarodowym. Trudno to jednoznacznie zmierzyć, ale myślę, że ma to ogromne znaczenie dla każdej uczelni. Dzisiaj budowanie międzynarodowych zespołów, które skutecznie mogłyby aplikować o fundusze badawcze, nie jest możliwe bez bezpośrednich kontaktów.

Chciałbym przypomnieć, że miałem również możliwość bycia ekspertem Unii Europejskiej w Brukseli i recenzentem projektów unijnych w ramach programów

ramowych UE. Przez 10 lat przebywałem tam jako recenzent i miałem okazję dostrzec, jakie efekty przynosi bezpośrednia współpraca międzynarodowa.

Dlatego – według mnie – to, że UMCS jest członkiem ATHENY, stanowi niejako pokłosie tego wszystkiego, co budowaliśmy jako ekipy dziekańskie i rektorskie przez lata. To nie przyszło nagle. Do tego musieliśmy dojrzeć. Zostaliśmy docenieni jako równorzędni partnerzy w tworzeniu międzynarodowych zespołów. Bardzo mnie to cieszy.

Takie instytucje jak uniwersytet nie mogą funkcjonować z dnia na dzień. To jest system ewolucyjny, a nie rewolucyjny. Gwałtowne zmiany niczego dobrego nie przyniosą. Stąd też w naszej strategii rozwoju Uniwersytetu znalazły się wskaźniki, które zakładaliśmy w skali średniookresowej i długookresowej. Wskazują one, które elementy są dla nas ważne, gdzie musimy coś poprawić, co musimy rozwijać. I tymi elementami są: nauka, budowanie mocnych zespołów i współpraca na każdym poziomie. Chęć współpracy to dowód na to, że tylko razem możemy „dźwignąć” poziom badań i dydaktyki oraz zachęcić młodzież do tego, aby przychodziła do nas na studia.

Był Pan prorektorem UMCS w 2014 r., gdy obchodził on 70-lecie swojego istnienia. W 2024 r. nasza Uczelnia kończy 80 lat. Czego Pan Profesor życzy swojej Alma Mater z tej wyjątkowej okazji? Jak chciałby Pan, żeby UMCS wyglądał w roku swoich setnych urodzin?

Uniwersytet postrzegam jako instytucję, która nie zmarnowała okazji i wykorzystała szanse na rozwój w różnych obszarach. Pozyskaliśmy fundusze strukturalne, aby „dźwignąć” infrastrukturę. Należy jednak pamiętać, że Uczelnię budują ludzie. Patrząc na rozwój i osiągnięcia kadry, jestem dumny, że w pewnym zakresie mogliśmy dołożyć cegiełkę do tego, aby dziś nasz Uniwersytet postrzegany był jako doskonałe miejsce do pracy, nauki, rozwoju; miejsce, do którego przychodzi młodzież. Siedmiotysięczna armia nowych studentów jest dowodem, że to wspaniały ośrodek akademicki.

Chciałbym, aby UMCS był uniwersytetem powszechnym, tzn. aby był dobrze postrzegany na arenie międzynarodowej; żeby każdy, kto zwiąże swoje losy z naszą Uczelnią, był dumny z tego, że miał szansę tu pracować i się rozwijać. Życzę, aby ci, którzy do nas przyjeżdżają, widzieli UMCS jako jednostkę, do której chętnie powracają i gdzie mają przyjaciół.

Rozmawiała Aneta Adamska

Róża i Stanisław Popkowie – małżeństwo wielu pasji i talentów

Nałęczów, ul. Spółdzielcza. To tutaj, w zielonym, drewnianym domku, w otoczeniu bujnej roślinności i starych drzew, mieszka w okresie wiosenno-letnim małżeństwo Popków. Z prof. Stanisławem Leonem Popkiem chcemy porozmawiać i powspominać jego 50-letnią pracę na UMCS, a dokładnie na Wydziale Pedagogiki i Psychologii. Prof. Poppek to żywa legenda tej jednostki, człowiek wielu pasji i talentów – dzisiaj 88-letni mężczyzna, od 8 lat przebywa na emeryturze. Odpoczywa, pisze wiersze, ale zмага się także z różnymi wyzwaniami zdrowotnymi, dlatego w rozmowie wspiera go żona – Róża.

Droga naukowa i zawodowa prof. Stanisława Popka jest niezwykle bogata i różnorodna. Urodził się w Korytynie na Zamojszczyźnie. Uczęszczał do Państwowego Liceum Pedagogicznego w Zamościu oraz Studium Nauczycielskiego w Katowicach (kierunek wychowanie plastyczne). Pracował jako nauczyciel wychowania plastycznego i muzycznego w liceach pedagogicznych w Leśnej Podlaskiej i Zamościu. Studiował m.in. historię sztuki na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, po czym podjął studia pedagogiczne na Wydziale Humanistycznym UMCS, specjalizując się w zakresie psychologii, pod kierunkiem prof. Józefa Reutta. Naukowo zajmował się psycho-

logią różnic indywidualnych, psychologią zdolności, twórczości i sztuki.

Skąd pomysł, aby odbyć studia pedagogiczne na UMCS? Ścieżka zawodowa Profesora wije się pomiędzy różnymi miastami. Dlaczego więc ostatecznie wybór padł na Lublin?

» Z Różą spotkaliśmy się w Katowicach. To moja cudowna opiekunka. Największy dar, jaki dostałem od losu (...)

– mówi o swojej żonie prof. Poppek.

» Przyjechałem do Katowic, bo tam psychologię, którą się zafascynowaliśmy, prowadziła znakomita prof. Maria Bolechowska. A UMCS dlatego, że utworzono wówczas na Uczelni kierunek pedagogiczny z wychowaniem plastycznym, z edukacją artystyczną.

Dr Róża Poppek wykładała psychologię rozwoju człowieka na UMCS.

Jak wspominać Państwo czas studiów?

» Znakomicie. Prof. Reutt zobaczył w nas pasję do psychologii, którą zaszczepiono nam właśnie w Katowicach

– stwierdza prof. Stanisław Poppek.

» Na zajęcia dojeżdżaliśmy z Zamościa. Nie mieliśmy samochodu, więc nocowaliśmy w Domu Nauczyciela. Wtedy można było tam wynajmować pokoje. Kolega Mazurkiewicz miał syrenkę i dowoził nas do Lublina. Na studiach mieliśmy znakomitych wykładowców, jak prof. Konstanty Lech, prof. Józef Reutt, prof. Natalia Reuttowa,

Fot. Bartosz Proń

prof. Bohdan Dziemidok. Później był jeszcze doc. Leon Koj zajmujący się logiką

– dopowiada Róża Popek.

Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS pod obecną nazwą formalnie rozpoczął swoją działalność w kwietniu 1973 r. Pierwszym dziekanem Wydziału został doc. dr hab. Karol Poznański, wcześniej związany z Wyższym Studium Nauczycielskim. Wydział powstał z Instytutu Pedagogiki i Psychologii oraz Wyższego Studium Nauczycielskiego UMCS i został ulokowany w budynku po WSN przy ul. Narutowicza 12.

Jak wspomina Róża Popek:

» Oboje zaprzyjaźniliśmy się z dziekanem Poznańskim, bo wtedy, pamiętam, marzyliśmy, żeby powstał instytut albo jakiś oddział wychowania plastycznego. Chodziłam do niego i mówiłam, żeby utworzyć coś takiego. No i później tak się stało. Przy pedagogice powstał Instytut Wychowania Artystycznego, a dopiero później usamodzielniał się jako Wydział Artystyczny.

Jej mąż precyzuje:

» Psychologia powstała jako drugi kierunek po pedagogice. Pierwsza była pedagogika utworzona na bazie WSN, czyli Wyższej Szkoły Nauczycielskiej przy ul. Narutowicza (...). W 1973 r. zaczęliśmy pracę na Uniwersytecie, bo obroniłem doktorat.

Rozprawę doktorską pt. *Analiza psychologiczna kryzysów w twórczości plastycznej dzieci i młodzieży* prof. Po-

pek pisał pod kierunkiem prof. Reutta, uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych.

» Pierwszą pracę badawczą miałem o zjawisku kryzysu w twórczości. I to był temat, którego jeszcze nikt nie ruszył. A Róża badała rozwój twórczości plastycznej dzieci i młodzieży.

Razem Państwo pracowaliście?

» Ależ oczywiście. Wzajemnie się wspieraliśmy

– potwierdza Róża Popek.

Prof. Stanisław Popek w latach 1979–1982 pełnił funkcję prodziekana, później dyrektora Instytutu Psychologii, natomiast w latach 1984–1987 oraz 1990–1996 dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS.

Przez wiele lat Wydział tworzyły trzy Instytuty: Pedagogiki, Psychologii, Wychowania Artystycznego oraz Zakład Wychowania Technicznego. W wyniku dynamicznego rozwoju jednostka stała się kolebką dwóch nowych wydziałów. Instytut Wychowania Artystycznego przekształcono w 1988 r. w Wydział Artystyczny. Kształcenie na kierunku wychowanie techniczne zostało zaś przekazane Politechnice Lubelskiej, gdzie do dzisiaj funkcjonuje Wydział Podstaw Techniki.

Prof. Stanisław Popek wyjaśnia:

» Na Wydziale Pedagogiki powstały takie kierunki jak: wychowanie plastyczne, wychowanie muzyczne i wychowanie techniczne. W związku z tym, że chcieliśmy zreformować Wydział, należało przenieść

kierunki artystyczne i techniczne. Wychowanie techniczne przenieśliśmy na Politechnikę Lubelską, a muzyczne i plastyczne do baraków przy ul. Zana. Na moim Wydziale została tylko pedagogika i psychologia. Później w ich ramach powstały kolejne kierunki: pedagogika kulturalno-oświatowa, specjalna, przedszkolna i wczesnoszkolna, psychologia wychowawcza, kliniczna, rozwojowa.

Co było Pana największym sukcesem podczas pełnienia funkcji dziekana?

» Zdecydowanie reforma Wydziału. Dalej, powołanie czasopisma „Annales”, które trwało aż trzy lata, ponieważ trzeba było bardzo solidnie wykazać, że pedagogika jest nauką. Do psychologii nie było zastrzeżeń, do pedagogiki już tak. No i powstawanie różnych kierunków

– mówi prof. Stanisław Popek.

» Muszę jeszcze powiedzieć jedno. Na początku jeździliśmy do Zamścia, bo powstała tam filia pedagogiki. Pracowało się nieraz cały dzień, bo studia zaoczne w pewnym momencie były liczniejsze niż stacjonarne (...). Prowadziłam wykłady z psychologii rozwoju dzieci i młodzieży, a później utworzyłam razem z prof. Marią Tyszkową rozszerzony program psychologii rozwoju człowieka, czyli od okresu prenatalnego aż do zejścia

– wtrąca Róża Popek.

» Ja przerzuciłem się na psychologię zdolności i twórczości. Łatwo mi było to zrobić, ponieważ profesjonalnie zajmowałem się twórczością artystyczną, literacką i naukową (...). Habilitację zrobiłem sześć lat po doktoracie. Bardzo szybko. Cały czas zajmowałem się zjawiskiem twórczości ludzkiej i pisałem książki

– podkreśla prof. Popek.

O sukcesach męża z błyskiem w oku opowiada także pani Róża:

» Utworzył test do badania zdolności twórczych. To były badania prowadzone na młodzieży licealnej i studenckiej. Później korzystano z tych testów nie tylko w Polsce, ale i za granicą.

Profesor precyzuje:

» Tworzyłem teorie, których nie było w ogóle, i opierały się one na bazie psychologii twórczości i psychologii osobowości. Bo pewne cechy osobowościowe mają wpływ na to, że nieraz mówimy „dzie-

cko jest twórcze”, prawda? Bo pięknie wymyśla, wytwarza nowe pojęcia, nawet nowe słowa... Stworzyłem narzędzie badawcze KANCH [kwestionariusz twórczego zachowania, przyp. red.], które obiegło na początku całą Polskę, a później znalazło się w niektórych krajach, jak Stany Zjednoczone, a nawet Chiny.

Prof. Popek to także malarz, poeta i pisarz. Opublikował wiele zbiorów poezji. Jego utwory ukazały się w kilkudziesięciu almanachach i czasopismach literackich w języku polskim, flamandzkim, rosyjskim oraz rumuńskim. W latach 1998–2002 był prezesem lubelskiego oddziału Związku Literatów Polskich. Od 60 lat zajmuje się również twórczością plastyczną. W tym czasie zorganizował kilkadziesiąt wystaw indywidualnych w kraju i za granicą.

Dom w Nałęczowie jest przepełniony twórczością państwa Popków. Ściany niemal każdego pomieszczenia zdobią okazałe obrazy. Widać, że lubią technikę akwarelową. Prace pani Róży to przede wszystkim różnego rodzaju kompozycje kwiatowe, z kolei Profesor przenosi na płótno pejzaże z elementami architektury, które miał okazję wcześniej podziwiać. Naczelne miejsce w jednym z pokoi zajmuje też portret Róży Popek, namalowany, wyjątkowo, przez inną malarzkę.

» Oprócz pasji badawczej zawsze tworzyłem... To było jak gdyby powiązanie teorii z praktyką

– podsumowuje prof. Popek.

A gdzie w tym jeszcze poezja?

» Zaczęło się w szkole podstawowej. Napisałem wtedy sporo wierszy. Połonistka posądziła mnie, że spisałem. Ja ją więc zapytałem: „od kogo”? Ona wpadła w szal, zawołała męża, który był dyrektorem i po prostu dostałem karę. Takie to były lata. A później cały czas pisałem utwory poetyckie

– mówi Profesor.

» Będąc w Katowicach na studiach, podsyłał do mnie wierszyki

– zdradza z uśmiechem pani Róża.

» Do tej pory mam wiele utworów nieopublikowanych. Nawet kilka lat temu napisałem duży poemat. Byłem już po udarach i go napisałem

– dodaje prof. Popek z wyraźną dumą.

Fot. Barbara Proll

Pokaże Pan?

» Tak, to *Traktat o przemijaniu*. I okładka, i grafiki Artura są w środku. Piękne [syn, Artur Popek, znany malarz i grafik, przyp. red.]. A tutaj chciałbym przeczytać. Misiu, gdzie są moje okulary?

– zwraca się do żony.

Profesor zaczyna czytać jeden ze swoich wierszy. Gdy kończy, trwamy w milczeniu, poruszeni słowami, które wybrzmiały.

Po rozmowie obowiązkowy obchód domu. Wędrujemy za panią Różą, która opowiada o każdym pomieszczeniu i pokazuje z okna ogród, w którym jeszcze do niedawna pan Stanisław uprawiał pomidory. Widzimy jego pracownię malarską i kolekcję figurek Chrystusa Frasobliwego. Ich letni dom to także magazyn książek, które wyszły spod ręki Profesora. Na ścianach, oprócz obrazów, wiszą również certyfikaty i dyplomy za działalność prof. Popka.

Opuszczamy dom małżeństwa Popków obdarowane kilkoma z licznych publikacji Profesora. Zabieramy ze sobą tomy poezji, eseje i wspomnienie rozmowy z niezwykle otwartymi i zgodnymi ludźmi. Ludźmi spełnionymi, którzy po ponad 60 latach wspólnego życia okazują sobie miłość i szacunek w każdym geście oraz spojrzeniu. Ludźmi pełnymi wspólnych pasji i upodobań, zarówno tych naukowych, jak i artystycznych.

Aneta Adamska
Katarzyna Skątecka

Na śmierć Jana Pawła II

*Dopaliła się świeca.
Serce tak posłuszne światu
przestało bić.
Cisza
padła na kolana
przed krzyżem,
a wygasły rytm oddechu
pogłosem
modlitwy miłości...
Ostatnie słowa
zawisły pod sklepieniem
niebios.
Święty Piotr
rozwarł
odrzwia na oścież.
Niebo
stanęło otworem.
Świat opustoszał,
a przecież
odszedł
tylko jeden Człowiek.*

Łączę wiedzę akademicką z aktywnym udziałem w życiu gospodarczym

Rozmowa z dr Iloną Skibińską-Fabrowską z Katedry Ubezpieczeń i Inwestycji UMCS, dyrektorem Oddziału Okręgowego Narodowego Banku Polskiego w Lublinie, absolwentką UMCS

Jest Pani absolwentką Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Jak wspomina Pani czas studiów? Dlaczego wybrała Pani właśnie UMCS?

Jak dla większości osób, w tym również dla mnie, czas studiów pozostaje we wspomnieniach jednym z najmilszych okresów w życiu. Jesteśmy już wtedy dorośli, ale zwykle nie mamy jeszcze na głowie licznych obowiązków i życiowych problemów. Otwierają się przed nami nowe perspektywy, możliwości, horyzonty. Dla mnie studia były czasem nie tylko zdobywania wiedzy, ale również poznawania ludzi i realizowania swoich pasji. I muszę przyznać, że zarówno wiedza, jak i znajomości oraz pasje zostały ze mną do dzisiaj. Gdybym mogła poradzić coś obecnym studentom i studentom, to powiedziałabym: „Nie zmarnujcie tego czasu, »wyciśnijcie« z niego wszystko, co się tylko da, bo to wasz kapitał na przyszłość. Zawierajcie znajomości, próbujcie nowych rzeczy, angażujcie się w różne aktywności, poszukujcie”.

Dlaczego wybrałam akurat UMCS i ekonomię? To, że będę studiować na tej Uczelni, było dla mnie oczywiste, ponieważ jestem lublinianką i nie brałam pod

uwagę wyjazdu z miasta. Nie będę jednak udawać, że ekonomia była moim głęboko przemyślanym wyborem. Natomiast patrząc z perspektywy lat, uważam, że była wyborem znakomitym. Ekonomia jest piękna, ponieważ pomaga zrozumieć otaczający nas świat. Oczywiście fizycy czy geografowie powiedzą, że fizyka i geografia też, bo tłumaczą to, co się dzieje wokół nas. Jednak, moim zdaniem, ekonomia jest wyjątkowa. Wszyscy ekonomiści i studenci ekonomii znają żart o tym, że prawidłowa odpowiedź na każdy problem ekonomiczny brzmi: „To zależy”. I w tym stwierdzeniu mieści się cała prawda o niejednoznaczności i skomplikowaniu rzeczywistości. Ekonomia pozwala nam to dostrzec i uczuła na możliwą wielość interpretacji zjawisk i procesów. Uczmy patrzeć na świat, jak na zmieniający się obraz w kalejdoskopie, obserwowany z różnych punktów widzenia.

Po ukończeniu studiów nadal jest Pani związana z naszą Alma Mater. Obecnie pracuje Pani jako adiunkt w Katedrze Ubezpieczeń i Inwestycji na Wydziale Ekonomicznym. Wokół jakich zagadnień koncentrują się Pani zainteresowania naukowe?

Fot. Bartosz Proń

Po zakończeniu studiów miałam bardzo długą przerwę w kontaktach z Uczelnią. Wróciłam na Wydział Ekonomiczny mniej więcej 10 lat temu. Ponieważ całe życie zawodowe związałam z finansami i bankowością – najpierw z bankiem komercyjnym, potem z bankiem centralnym – moje zainteresowania naukowe też koncentrują się wokół tej problematyki. Zajmuję się polityką pieniężną i bankowością centralną, finansowaniem przedsiębiorstw i czynnikami kształtującymi ich strukturę kapitału. Szczególnie interesujące wydają mi się mikroprzedsiębiorstwa, które z punktu widzenia finansów łączą to, co dzieje się w podmiocie gospodarczym i gospodarstwie domowym właściciela.

Od wielu lat Katedra Ubezpieczeń i Inwestycji UMCS organizuje konferencje naukowe poświęcone inwestycjom alternatywnym i siłą rzeczy interesują mnie również zagadnienia z nimi związane, a że jest to bardzo szeroki obszar – od nieruchomości po numizmatykę i rynek dzieł sztuki – więc perspektywy prowadzenia badań naukowych też są imponujące.

Wiem, że jest Pani również dyrektorem Oddziału Okręgowego Narodowego Banku Polskiego w Lublinie. Czym zajmuje się Pani w swojej codziennej pracy? Odpowiedź na pytanie: „Czym zajmuję się w pracy?” dotyczy w gruncie rzeczy zadań oddziałów okręgowych. Na działalność banków centralnych wszyscy patrzą przez pryzmat polityki pieniężnej, stóp procentowych i poziomu inflacji. Czasami jeszcze wiemy, że banki centralne pełnią funkcję emisyjną i zarządzają rezerwami walutowymi państwa.

Oddziały okręgowe realizują przede wszystkim zadania operacyjne. Zajmują się obsługą bankową jednostek budżetowych i prowadzą dla nich rachunki bieżące. Zapopatrują oddziały banków komercyjnych i Poczty Polską w znaki pieniężne, czyli banknoty i monety, które finalnie trafiają do naszych portfeli. Pośredniczą w zbieraniu od przedsiębiorstw danych na potrzeby przygotowywania bilansu płatniczego państwa. Nadzorują też działalność kantorów w zakresie przepisów prawa dewizowego i ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Zbierają dane dotyczące: koniunktury gospodarczej, prowadząc badania ankietowe przedsiębiorstw; rynku nieruchomości – z baz danych o cenach nieruchomości korzystają studenci, przygotowując prace dyplomowe i magisterskie; cudzoziemców na rynku pracy. Prowadzą także działalność edukacyjną, którą kierują do różnych grup odbiorców. Jak widać, zadań jest sporo, a przy tym są one bardzo różnorodne.

Pod koniec kwietnia od wczesnych godzin porannych przed Oddziałem Okręgowym NBP w Lublinie ustawiła się kolejka kolekcjonerów, którzy czekali na nową monetę okolicznościową. Wybito ją, aby upamiętnić 100. rocznicę wprowadzenia złotego do obiegu. Mogłaby Pani opowiedzieć nieco więcej o tej monecie? Z czego wynika duże zainteresowanie (nie tylko numizmatyków) takimi inicjatywami? Emisja monet i banknotów kolekcjonerskich to element działalności emisyjnej banku centralnego. Oddziały okręgowe są zaangażowane w sprzedaż tych wartości.

Archiwum Narodowego Banku Polskiego

Archiwum Narodowego Banku Polskiego

Aby nie odwoływać się do odległej przeszłości, powiem tylko, że pierwsza powojenna moneta o charakterze kolekcjonerskim została wyemitowana w 1966 r. z okazji tysiąclecia istnienia państwa polskiego.

Współcześnie emisja monet i banknotów kolekcjonerskich wiąże się z upamiętnianiem ważnych dla naszej historii i kultury postaci, miejsc i wydarzeń. Setna rocznica wprowadzenia złotego do obiegu (wprowadzono go 29 kwietnia 1924 r. po opanowaniu przez rząd Władysława Grabskiego hiperinflacji i powołaniu przez banku centralnego – Banku Polskiego S.A.) to z pewnością wyjątkowe wydarzenie nie tylko dla pracowników NBP. Sama moneta też jest wyjątkowa. To klipa, czyli moneta kwadratowa, w którą wpisana jest „tradycyjna” moneta okrągła, w tym wypadku wizerunek 1 zł ze żniwiarką z 1924 r. Dodatkowo „żniwiarka” jest połączona. Zatem temat monety i jej wizerunek są dość oryginalne.

Numizmatyka to sektor rynku inwestycji alternatywnych, a dokładnie inwestycji emocjonalnych (określanych też inwestycjami w pasje). To po części tłumaczy tak duże zainteresowanie wartościami kolekcjonerskimi – kolejki przed Oddziałem Okręgowym ustawiają się bowiem z okazji każdej nowej emisji. Kolekcjonerzy to pasjonaci, hobbysci, a często wysokiej klasy eksperci. Znają się nie tylko na numizmatyce, zwykle pasjonują się tematyką, jakiej poświęcone są emisje – historią, architekturą, literaturą, sportem, przyrodą, muzyką itp.

Dodatkowo należy przyznać – i to nie jest tylko moja opinia – że polskie monety kolekcjonerskie są wyjątko-

wo ładne. Mają nietypowe kształty – o klipie już wspomniałam, ale są też monety prostokątne, w kształcie wachlarza, kuli. Zawierają oryginalne dodatki w postaci krzemienia pasiastego, bursztynu, cyrkonii, pojawiają się na nich kolorowe elementy tampodruku. Osobiście myślę o monetach jak o małych dziełach sztuki. Projektują je wybitni polscy medalierzy, którzy na niewielkiej powierzchni monety są w stanie zmieścić całe bogactwo treści.

W ciągu roku emitowanych jest zwykle około 20 różnych numizmatów. Kolejne emisje monet kolekcjonerskich są oczywiście planowane. Co roku bank przygotowuje plan emisyjny i publikuje go na swojej stronie internetowej. I co roku w tym planie można znaleźć jakieś „smaczki”, emisje wyjątkowe ze względu na swój temat i wizerunek.

Jak udaje się Pani pogodzić obowiązki dyrektora Oddziału Okręgowego NBP w Lublinie z pracą na naszej Uczelni?

Moim zdaniem ciekawsza jest kwestia dotycząca tego, czy takie połączenie generuje jakąś wartość dodaną. Przychodząc na zajęcia ze studentami, staję przed nimi jako praktyk, który łączy wiedzę czysto akademicką z aktywnym udziałem w życiu gospodarczym. Na co dzień zderzam teorie naukowe z rzeczywistością. I staram się pokazać studentkom i studentom jak to, czego uczymy ich w trakcie studiów, pomaga zrozumieć to, co dzieje się za oknem, w realnym życiu.

Rozmawiała Magdalena Wołoszyn-Mróż

Naukowcy z UMCS w European Elections Monitoring Center 2024

Badacze z Katedry Mediatyzacji Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach będą reprezentować Polskę w międzynarodowym zespole badawczym European Elections Monitoring Center 2024.

Koordinatorką polskiej sekcji została dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS (prodziekan Wydziału Politologii i Dziennikarstwa). W skład grupy weszli również dr Wojciech Maguś (zastępca dyrektora INoKSiM) oraz dr Mateusz Sobiech (asystent w Katedrze Mediatyzacji).

Celem projektu EEMC jest stworzenie międzynarodowej sieci skupiającej się na ochronie, rozpowszechnianiu, analizie i badaniu materiałów wyborczych wyprodukowanych na potrzeby wyborów europejskich.

Obecnie zespół opracowuje raport bazujący na kampaniach wyborczych do Parlamentu Europejskiego, które odbyły się w czerwcu 2024 r.

Inicjatywa jest finansowana przez Komisję Europejską. Jej efektem będzie m.in.: stworzenie cyfrowego archiwum, poświęconego wszystkim wyborom europejskim od 1979 r.; opublikowanie bazy danych archiwów, fundacji, bibliotek prywatnych i publicznych oraz partii politycznych, które gromadzą europejskie materiały wyborcze; wydanie publikacji na temat działań projektowych i zagadnień związanych z kampaniami wyborczymi w UE; internetowy kurs edukacyjny na temat wyborów europejskich.

Ihor Kolisnichenko

Młodzi naukowcy z UMCS laureatami stypendium Ministra Nauki

Dr Łukasz Jasiński i mgr Liliia Hrytsai zostali laureatami stypendium Ministra Nauki dla wybitnych młodych naukowców. Przez trzy lata będą otrzymywali stypendia w wysokości 5390 zł miesięcznie.

Do konkursu wpłynęło 1708 wniosków, które metodą punktową – w ramach poszczególnych dyscyplin nauki i sztuki – oceniał Zespół doradczy do oceny wniosków o przyznanie stypendiów ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki dla studentów i wybitnych młodych naukowców. Wyłaniając kandydatów, stosowano podejście wynikające z równości dyscyplin naukowych i artystycznych, które polega na przyznawaniu w dyscyplinach podobnej liczby stypendiów. Tym samym młodzi naukowcy konkurowali ze sobą w ramach danej dyscypliny, a nie całej dziedzi-

ny. Szef resortu nauki przyznał ostatecznie 228 stypendiów młodym naukowcom i doktorantom, reprezentującym 53 dyscypliny naukowe i artystyczne. Na ten cel przeznaczono ponad 44 mln zł.

Mgr Liliia Hrytsai jest absolwentką stosunków międzynarodowych na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa, a obecnie doktorantką UMCS. Do jej zainteresowań należy: zrównoważona urbanizacja, zielona gospodarka, energia odnawialna, koncepcja *smart city*, wpływ pandemii COVID-19 na środowisko naturalne oraz procesy społeczne i gospodarcze na świecie. Była członkinią Młodzieżowej Rady Klimatycznej przy Ministrze Klimatu w kadencji 2020–2022.

Dr Łukasz Jasiński to adiunkt w Katedrze Polityki Gospodarczej i Regionalnej na Wydziale Ekonomicznym. Stypendysta Fundacji Kościuszkowskiej w ramach programu „Exchange Program to the US”. Autor publikacji poświęconych zagadnieniom systemów ochrony zdrowia, m.in. *Markets vs Public Health Systems: Perspectives from the Austrian School of Economics* (2022) i *The Economics of ObamaCare* (2023). Jego zainteresowania badawcze to: austriacka szkoła ekonomii, interwencjonizm, historia myśli ekonomicznej, historia gospodarcza Polski i świata, teoria przedsiębiorczości, teoria kapitału, systemy ochrony zdrowia, ubezpieczenia oraz etyka w ekonomii.

Katarzyna Skątecka

Honorowe wyróżnienia Prezydenta Lublina i Wojewody Lubelskiego dla pracowników Wydziału Prawa i Administracji

Wydział Prawa i Administracji zajmuje ważne miejsce w historii UMCS, a także ogólnopolskiego i lubelskiego środowiska naukowego i prawniczego. Dlatego miło nam poinformować, że z okazji jubileuszu 75-lecia istnienia WPIA Prezydent Lublina i Wojewoda Lubelski postanowili wręczyć honorowe wyróżnienia osobom szczególnie zasłużonym w obszarze szkolnictwa wyższego ze wspomnianego Wydziału.

Uroczystość wręczenia wyróżnień odbyła się 21 czerwca w lubelskim ratuszu.

Medal „Zasłużony dla Miasta Lublin” otrzymali:

- dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS (prorektor ds. ogólnych);
- prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak (dziekan WPIA);
- prof. dr hab. Andrzej Jakubecki (kierownik Katedry Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego, zastępca dyrektora Instytutu Nauk Prawnych);
- prof. dr hab. Marek Kulik (zastępca dyrektora Instytutu Nauk Prawnych);
- prof. dr hab. Lech Antonowicz (dziekan WPIA w latach 1984–1990);
- prof. dr hab. Wojciech Witkowski (prorektor UMCS w latach 1993–1999);
- prof. dr hab. Romuald Kmiecik (prodziekan WPIA w latach 1985–1987, prorektor UMCS ds. dydaktyki i wychowania w latach 1987–1990);
- prof. dr hab. Marek Kuryłowicz (dziekan WPIA w latach 1990–1996);
- Stowarzyszenie Naukowe „Pro Scientia Iuridica”;
- adw. Piotr Sendeci (pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze Teorii Prawa w latach 1981–1990);
- dr Mateusz Chrzanowski (Katedra Prawa Konstytucyjnego). Medalem Unii Lubelskiej zostali odznaczeni:
- prof. dr hab. Leszek Leszczyński (dyrektor Instytutu Nauk Prawnych);
- dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS (prodziekan WPIA);
- dr hab. Bartosz Liżewski, prof. UMCS (prodziekan WPIA);
- dr hab. Radosław Pastuszko, prof. UMCS (prodziekan WPIA);
- dr hab. Sławomir Patyra, prof. UMCS (kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego);
- dr hab. Beata Jeżyńska, prof. UMCS (kierownik Katedry Prawa Rolnego i Gospodarki Gruntami);
- prof. dr hab. Jerzy Stelmasiak (kierownik Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji);
- prof. dr hab. Marek Mozgawa (kierownik Katedry Prawa Karnego i Kryminologii);
- dr hab. Małgorzata Stefaniuk (Katedra Teorii i Filozofii Prawa);
- prof. dr hab. Magdalena Budyn-Kulik (Katedra Prawa Karnego i Kryminologii);
- prof. dr hab. Marian Zdyb (Katedra Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji);

Fot. Barłozę Profil

Fot. Barłozę Profil

- dr hab. Adrian Niewęglowski, prof. UMCS (Katedra Prawa Unii Europejskiej);
- dr Paweł Sadowski (rzecznik dyscyplinarny, Katedra Prawa Konstytucyjnego);
- mgr Agnieszka Sikora (kierownik ds. administracji WPiA).

Medal Prezydenta Miasta Lublin przyznano: mgr Agnieszce Michalczyk (dziedzinat WPiA); mgr Magdalenie Igras (sekretariat Instytutu Nauk Prawnych); Ewie Olszak (kierownik obiektu WPiA); inż. Kamilowi Chaciewiczowi (specjalista WPiA).

Z kolei Medal Wojewody Lubelskiego otrzymali: Wydział Prawa i Administracji UMCS i Stowarzyszenie Naukowe „Pro Scientia Iuridica”, a także: dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS; prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak; prof. dr hab. Leszek Leszczyński; prof. dr hab. Andrzej Jakubecki; prof. dr hab. Marek Kulik; dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS; dr hab. Radosław Pastuszko, prof. UMCS; dr hab. Sławomir Patyra, prof. UMCS; dr hab. Bartosz Liżewski, prof. UMCS; adw. Piotr Sendecki; dr Mateusz Chrzanowski.

Natomiast dyplom uznania Wojewody Lubelskiego wręczono:

- prof. dr hab. Magdalenie Budyn-Kulik;
- dr hab. Adrianowi Niewęglowskiemu, prof. UMCS;
- dr. Pawłowi Sadowskiemu;
- dr. Hubertowi Mielnikowi (Katedra Historii Państwa i Prawa);
- dr. Łukaszowi Boleście (Katedra Prawa Pracy);
- dr. Bartoszowi Zalewskiemu (Katedra Doktryn Polityczno-Prawnych i Prawa Rzymskiego);
- dr Katarzynie Osiak-Krynickiej (Katedra Postępowania Karnego);
- mgr Marii Baranowskiej-Boleście (Katedra Prawa Cywilnego);
- mgr Karolinie Nawłatynej;
- mgr Natalii Walczak (Katedra Prawa Unii Europejskiej);
- mgr. Mateuszowi Derdakowi (Katedra Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego);
- mgr. Robertowi Orłowskiemu (Katedra Postępowania Administracyjnego).

Magdalena Wołoszyn-Mróż

UMCS w rankingu U.S. News Best Global Universities

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej znalazł się w rankingu U.S. News Best Global Universities 2024–2025. Nasza Uczelnia uplasowała się na 1703. miejscu wśród najlepszych światowych uniwersytetów, a w rankingu uczelni z Europy znalazła się na 561. pozycji. W zestawieniu polskich szkół wyższych nasz Uniwersytet zajął 30. miejsce.

Dodatkowo opublikowano również rankingi dla poszczególnych dziedzin nauki. UMCS zajął 1018. miejsce w dziedzinie chemia, 718. w dziedzinie chemia fizyczna oraz 950. w dziedzinie fizyka.

W najnowszym rankingu U.S. News Best Global Universities wybrano 2250 najlepszych uczelni z całego

świata (ze 104 krajów) na podstawie wskaźników pogrupowanych w trzech kategoriach: globalna i regionalna reputacja akademicka (wyniki badania ankietowego przeprowadzonego przez Clarivate™ wśród naukowców z całego świata – waga 25%), wskaźniki bibliometryczne pochodzące z bazy danych Web of Science (m.in.: publikacje, konferencje, cytowania, współprace międzynarodowe – waga 65%) oraz doskonałość naukowa (liczba i odsetek publikacji z top 1% najczęściej cytowanych prac w danej dziedzinie – waga 10%).

Ranking U.S. News & World Report Best Global Universities zapewnia wgląd w porównanie uniwersytetów na całym świecie. Ponieważ coraz większa liczba studentów studiuje na uniwersytetach poza swoim krajem, rankingi te – skupiające się wyłącznie na ogólnych badaniach akademickich i reputacji instytucji, a nie na ich odrębnych programach studiów licencjackich i magisterskich – mogą pomóc kandydatkom i kandydatom w porównaniu instytucji na całym świecie.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

Historyczne mistrzostwo Europy Adeli Piskorskiej

Droga Adeli Piskorskiej po zwycięstwo podczas Mistrzostw Europy w Pływaniu w Belgradzie wyglądała imponująco. Zaczęła się od wygranej w serii eliminacyjnej (1:01.16), choć pewne było, że stać ją na jeszcze szybsze pływanie. Udowodniła to w półfinale, gdzie także uzyskała najlepszy wynik w swojej serii (1:00.71). Pozostało pytanie, jak poradzi sobie w decydującym starciu, gdy stawką jest medal. Pływaczka AZS UMCS Lublin nie uległa presji i po raz trzeci w karierze złamała barierę minuty (59.79). Jej ciężka praca została nagrodzona złotym medalem i dzięki temu po ośmiu latach przerwy na mistrzostwach Starego Kontynentu na długim basenie znów rozbrzmiał polski hymn. Dodatkowo Piskorska stała się drugą po Otylii Jędrzejczak polską pływaczką ze złotem mistrzostw Europy na takim basenie.

» Wiedziałam, że pierwsze miejsce było w moim zasięgu. Półfinał nie był do końca satysfakcjonujący, natomiast wyścig poszedł mi już znacznie lepiej. Odważnie zaczęłam, ale słyszałam, że płynęłam trochę z wiatrem, trochę pod wiatr (...). Miałam świadomość, że walczę o najwyższe lokaty, ale nie sądziłam, że uda mi się zdobyć pierwsze miejsce z takim wynikiem. Bardzo się z tego cieszę

– podsumowała mistrzyni Europy na 100 m stylem grzbietowym.

Medal na szyi Piskorskiej zawisł także po zmaganiach na 50 m tym samym stylem. Z czasem 28.16 pewnie wygrała w swojej serii eliminacyjnej i weszła do półfinału. Co ciekawe, uzyskała w nim identyczny rezultat i ze sporym zapasem wystarczyło to na finał. Lubelska grzbiecistka stoczyła niesamowity bój o medal, a wa-

żyły się setne części sekundy. Pokonała Węgierkę Lorę Komoroczy o 0.02 sekundy, co dało jej brąz. Bez medalu zakończyła jedynie zmagania na 200 m grzbietem, choć tam również dotarła do ścisłego finału. Eliminacje ukończyła z piątym najlepszym wynikiem w stawce (2:11.35), a w półfinale znacząco się poprawiła (2:10.26). Wydawało się, że medal jest w jej zasięgu, bo po 150 m w finale była druga. Na ostatniej długości rywalki narzuciły jednak znacznie większe tempo, przez co dopłynęła szósta (2:10.85).

Piskorska miała okazję rywalizować także ze swoją klubową koleżanką Laurą Bernat, która najlepiej poradziła sobie na swoim koronnym dystansie, czyli 200 m, gdzie w półfinale była jedenasta (2:13.40). Eliminacje przeszła także na 100 m, a w rundzie półfinałowej uzyskała szesnasty wynik (1:03.57). Zmagania w pierwszej rundzie zakończyła jedynie na 50 m stylem grzbietowym (29.90).

Z wielkim apetytem na mistrzostwa poleciał Kacper Stokowski, a jego głód zwycięstw widoczny był szczególnie na dystansie 100 m stylem grzbietowym. Był najlepszy w eliminacjach (54.04) i czwarty w półfinale (53.85). Choć do medalu zabrakło, to piąty wynik w finale jest ogromnym sukcesem (53.90). Zmagania na 50 m grzbietem zakończył na etapie półfinału, w którym był trzynasty (25.43).

Nie tylko starty indywidualne naszych pływaków będziemy dobrze wspominać, ale również ich występy w sztafetach. Laura Bernat i Adela Piskorska dołożyły cegiełki do mistrzostwa żeńskiej sztafety 4 × 100 m stylem zmiennym. Bernat pomogła drużynie w eliminacjach wywalczyć pierwsze miejsce (4:04.44). Troszkę

Fot. Radosław Kówicki

przetasowań kadrowych mieliśmy w finale i w miejsce Bernat na bloku startowym pojawiła się Piskorska. Polki zdominowały wyścig i sięgnęły po złoto, bijąc przy tym rekord Polski (3:58.71).

Z pustymi rękoma do domu nie wrócił także Bartosz Piszczorowicz. Fantastyczny występ ze sztafetą mieszaną 4 × 200 m stylem dowolnym zwińczył rekordem kraju i srebrnym medalem (7:35.08). Piszczorowicz należał też do sztafety mieszanej 4 × 100 m stylem dowolnym. Zawodnika AZS UMCS Lublin mogliśmy podziwiać jedynie w eliminacjach, gdzie Polacy uzyskali drugi wynik (3:30.17). W walce o medale zabrakło Piszczorowicza, ale jego koleżanki i koledzy popłynęli po srebro (3:26.53). Podobna sytuacja miała miejsce w męskiej sztafecie 4 × 100 m stylem dowolnym. Polacy z Piszczorowiczem w składzie wywalczy-

li awans (3:15.65), a w finale, już bez udziału lubelskiego pływaka, sięgnęli po srebro (3:13.25).

Z kolei Kacper Stokowski świętował sukces ze sztafetą męską 4 × 100 m stylem zmiennym. Wziął udział w eliminacjach, w których biało-czerwoni uzyskali czwarty wynik (3:35.93). W innej obsadzie, gdzie zabrakło Stokowskiego, Polacy wywalczyli srebro (3:35.93). Naprawdę niewiele zabrakło, a medal byłby także w sztafecie mieszanej 4 × 100 m stylem zmiennym. Biało-czerwoni ze Stokowskim w składzie zwyciężyli w eliminacjach (54.02). W finale znów były roszady, przez co lubelski pływak nie dostał swojej szansy. Polacy dopłynęli pierwsi do mety, ale ich radość nie trwała długo, ponieważ sędziowie podjęli decyzję o dyskwalifikacji z powodu błędu przy zmianie.

Rafał Małys

↑ Adela Piskorska ze złotym medalem na 100 m stylem grzbietowym

Lekkoatleci AZS UMCS Lublin najlepsi w Polsce

Trzydniowe zmagania na mistrzostwach Polski w Bydgoszczy przyniosły sporo pozytywnych emocji. AZS UMCS Lublin zwyciężył w klasyfikacji medalowej i wywalczył drugie miejsce w rankingu punktowym.

Oskar Stachnik trzeci rok z rzędu sięgnął po mistrzostwo w rzucie dyskiem i zgodnie z przewidywaniami kwestia złota rozstrzygnęła się pomiędzy nim a Robertem Urbankiem. Co ciekawe, obaj rozpoczęli od 59.99 m. W kolejnych próbach lepszy był już Stachnik, a złoto wywalczył z wynikiem 62.22 m. Kolejny medal zdobyła nowa zawodniczka AZS UMCS Lublin – Marcelina Witek-Konofał. W rzucie oszczepem zmierzono tylko jej wynik z drugiej próby, ale była ona warta srebrnego medalu (54.29). Kolejny krążek w karierze na 3000 m z przeszkodami wywalczyła Patrycja Kapała. Do mety dobiegła trzecia i w dodatku z nowym rekordem życiowym (9:42.09 PB).

Obiecujący był start broniącego tytułu Krzysztofa Hołuba. Zwyciężył w swojej serii eliminacyjnej na 400 m przez płotki (52.38) i awansował do finału. W nim zobaczyliśmy także Oskara Gołębiowskiego, który w swoim biegu eliminacyjnym był drugi (52.75). Do finałowej ósemki na 100 m mężczyzn weszło dwóch lekkoatletów AZS UMCS Lublin. Najlepiej poradził sobie Jakub Lempach, który był czwarty (10.72), siódmy dobiegł Patryk Krupa (10.81). Rywalizację jeszcze na etapie eliminacji zakończył Hubert Kozelan (10.77).

Ogromne nadzieje wiązaliśmy z dystansem 800 m, bo w pierwszym biegu eliminacyjnym wygrał Bartosz Kitliński (1:53.32), a tuż za nim był Michał Rozmys (1:53.48). U pań zaś miejsce w finale zagwarantowała sobie Adrianna Topolnicka (2:05.23). Sporo działało się także na dystansie o połowę krótszym, gdzie Alicja Wrona-Kutrzepa

ustanowiła nowy rekord życiowy i wywalczyła awans (52.30 PB). U panów do walki o medal przystąpili Patryk Grzegorzewicz (46.70) i Mikołaj Kotyra (47.23 PB).

Drugiego dnia już w sesji porannej świętowaliśmy kolejne zdobycze medalowe naszych lekkoatletów. Możemy poszczycić się najlepszymi dyskobolkami w Polsce, bo zwyciężyła Daria Zabawska (60.12), a druga była Weronika Muszyńska (54.09). To nie jedyny sukces w konkurencjach technicznych, ponieważ w rzucie oszczepem brąz zdobył Mateusz Kwaśniewski (76.11 SB).

Krzysztof Hołub trzeci rok z rzędu zdominował rywalizację na 400 m przez płotki i wywalczył złoto (50.32). Przyszło mu mierzyć się m.in. ze swoim klubowym kolegą, czyli Oskarem Gołębiowskim, który uzyskał siódmy wynik (52.98). Również na 400 m, lecz bez płotków, ścigali się Patryk Grzegorzewicz i Mikołaj Kotyra. Grzegorzewicz dobiegł szósty, poprawiając swój rekord życiowy (46.56 PB), natomiast Mikołaj Kotyra zajął siódme miejsce (47.73). W zmaganiach pań na tym dystansie mogliśmy śledzić poczynania Alicji Wrony-Kutrzepy, która w finale była piąta (52.77).

Łukasz Żak nigdy nie biegał tak szybko jak w tym sezonie. Swoją formę przełożył na finał na 200 m, gdzie był drugi. Poza srebrnym medalem może poszczycić się także nowym rekordem życiowym (20.61), który jest czternastym najlepszym wynikiem w historii Polski. Ósme miejsce w finale zajął Jakub Chmiel (21.48).

Niedosyt pozostawił wyścig na 800 m panów, gdzie nie ukrywamy, że po cichu liczyliśmy na medal. Ostatecznie Bartosz Kitliński dobiegł piąty (1:51.32), a tuż za nim finiszował Michał Rozmys (1:51.48). Najbliżej medalu na 800 m była z kolei Adrianna Topolnicka, któ-

Fot. Przemysław Świderski

Fot. Paweł Skrabka

rej do brązu zabrakło 0,3 sekundy (2:02,31). O medal na 110 m przez płotki ścigał się Michał Sierocki i uzyskał piąty rezultat (14,03).

Ostatniego dnia rywalizacji AZS UMCS Lublin wystawił trzy sztafety, a każda z nich spisała się na medal. Jako pierwsi dotychczasowy dorobek klubu powiększyli panowie ze sztafety 4 × 100 m. Autorami sukcesu są: Jakub Lempach, Patryk Krupa, Jakub Chmiel i Łukasz Żak. Decydująca walka o mistrzostwo rozstrzygnęła się na finiszu i było to akademickie starcie pomiędzy AZS UMCS Lublin a AZS AWF Katowice. Lublinianie dobiegli z czasem 40,08 i byli szybsi o 10 setnych sekundy.

Kapitałnie spisała się również lubelska drużyna na 4 × 400 m, do której należeli: Patryk Grzegorzewicz, Krzysztof Hołub, Maciej Hołub i Mikołaj Kotyra. Do mety dobiegli z czasem 3:08,42, który zagwarantował im złoto. Na podium stanęła też drużyna pań 4 × 400 m, reprezentowana przez: Wiktorię Drozd, Adrianę Topolnicką, Weronikę Tarachę i Alicję Wroneń-Kutrzepę. Ich łupem padł brązowy medal (3:35,75).

Jeżeli chodzi o starty indywidualne, to ogromne wyrazy uznania należą się Patrycji Kapale, która była czwarta na 5000 m (16:08,65). Na tym samym dystansie, ale wśród mężczyzn ścigał się Szymon Żywko i do mety dobiegł na siódmej pozycji (14:15,02).

Przez trzy dni lekkoatleci AZS UMCS Lublin wywalczyli pięć złotych medali, trzy srebrne oraz trzy brązowe i tym samym zwyciężyli w klasyfikacji medalowej. W rankingu punktowym zgromadzili łącznie 665 punktów i był to drugi najlepszy wynik. Wszystkim reprezentantom biało-zielonych gratulujemy wspaniałych wyników!

Rafał Małys

Fot. Przemysław Świderski

Fot. Przemysław Świderski

UMCS ponownie zwyciężył w Akademickich Mistrzostwach Województwa Lubelskiego

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej po raz 17. z rzędu zwyciężył w klasyfikacji generalnej AMWL. W ciągu całego sezonu rozgrywek nasza Uczelnia zgromadziła na swoim koncie 654 pkt, co pozwoliło obronić tytuł mistrzowski. Podium uzupełniły: Uniwersytet Medyczny (603 pkt) i Politechnika Lubelska (526,5 pkt). Tegoroczne mistrzostwa podsumowano na gali AMWL, podczas której puchar za zwycięstwo w rozgrywkach złożono na ręce prorektora ds. ogólnych dr. hab. Arkadiusza Berezy, prof. UMCS, a także reprezentującego Centrum Kultury Fizycznej UMCS dr. Krzysztofa Krawczyka i prezesa AZS UMCS Lublin Rafała Walczyka.

„Jestem dumny, że jako klub kompletny potrafimy łączyć sport wyczynowy i akademicki. W normalnym funkcjonowaniu jest to bardzo trudne. Pogodzenie wszystkich startów w lidze i oficjalnych zawodach z rywalizacją akademicką nie jest łatwe. W tym roku wystartowaliśmy w każdej z dyscyplin. Cieszy mnie duży postęp w dyscyplinach indywidualnych. Zwyczyliśmy w badmintonie, lekkoatletyce i pływaniu. Cały czas rozwijamy sport na UMCS i widać znaczące odbicie po okresie pandemii

– mówi Rafał Walczyk.

Nasi studenci, doktoranci i pracownicy wzięli udział we wszystkich dyscyplinach i zwyciężyli aż w 17 z nich. Podopieczne Pawła Porzucka znów zdominowały rywalizację w futsalu i piłce nożnej. Ofensywna siła była widoczna szczególnie w turnieju piłkarskim, bo podium najlepszych strzelczyń zajęły same studentki UMCS – kolejno Aleksandra Krawczyk (10 goli), Wiktoria Dymowska (9 goli) i Kaja Franaszczyk (6 goli). Zaskoczeniem nie były również złote medale dla szczypiornistek i szczypiornistów, którzy od lat prezentują bardzo wysoki poziom nie tylko na szczeblu wojewódzkim, ale i ogólnopolskim. Indywidualnie wyróżnić należy Klaudię Kuc, która zdobyła koronę króla strzelców AMWL (21 goli). Na trzecim stopniu podium uplasowała się Julia Dziuba (16 goli). Wszystkie wymienione zawodniczki otrzymały na gali indywidualne wyróżnienia.

Na UMCS żyje się też koszykówką, a koszykarki studentki dostarczyły emocji w AMWL, podczas których zwyciężyły kolejny rok z rzędu. Panowie lepiej czują się w odmianie 3 × 3, gdzie triumfowali w rankingu generalnym. Spory zastrzyk punktów przyniosły zwycięstwa w klasyfikacjach kobiet i mężczyzn w pływaniu i lekkiej atletyce. Mocną pozycję w ostatnich latach zbudowała sobie sekcja tenisa stołowego. Przełożyło się to na tegoroczne zwycięstwa w turniejach drużynowych kobiet i mężczyzn oraz w turnieju indywidualnym panów. Powróciły zawody snowboardowe, które przed rokiem odwołano, i znów na pierwszym stopniu podium stanęli zawodnicy z UMCS. Panie zaś kontynuują passę zwycięstw w mistrzostwach w badmintonie. Ogromnie cieszy postęp naszych żeglarzy, którzy po trzech latach odzyskali tytuł mistrzowski.

Ogrom pracy w przygotowanie drużyn i zawodników do rywalizacji na najwyższym poziomie włożyli trenerzy. Podczas gali wyróżnieni zostali: Łukasz Achruk, Tomasz Bednaruk, Tomasz Bielecki, Tomasz Borkowski, Jarosław Cierniak, Jerzy Czerwiński, Andrzej Dubielis, Wojciech Ignatiuk, Paweł Janowski, Bartosz Kędracki, Karol Mitura, Agata Mostowska, Piotr Pikuta, Paweł Porzucek, Zbigniew Pyda, Małgorzata Rola, Katarzyna Szafranek-Całka, Krzysztof Szewczyk, Maciej Tarnowski oraz Paweł Wójcik. Podziękowania złożono także na ręce delegatów i organizatorów.

Rafał Małyś

Fot. Michał Płatek

Wydział Artystyczny

Sukcesy

14 czerwca w Tarnowie odbył się wernisaż 5. Międzynarodowych Konfrontacji Plakatu Studenckiego. Wydział reprezentowali Ola Hryciuk i Bartosz Korzun. Prace zostały wykonane w Katedrze Grafiki Projektowej i Druku Płaskiego prof. Jana Ferencza pod kierunkiem dr. szt. Sebastiana Smita i dr. szt. Lecha Mazurka.

Plakaty studentek: Klaudii Musiał, Weroniki Panek, Julii Wojtowicz i Julii Woźniak zakwalifikowały się do wystawy 16. Międzynarodowego Biennale Plakatu Terras Gauda – Francisco Manteon Competition w Pontevedra w Hiszpanii. Prace zostały wykonane pod kierunkiem dr. szt. Lecha Mazurka.

Wystawy

20 czerwca w Galerii Gardzienice odbył się wernisaż wystawy malarstwa prof. szt. plast. Grzegorza Mazurka pt. „MITOPEJE 20 24”. Kuratorem wystawy była Zuzanna Zubek-Gańska. Za aranżację światła odpowiadał Włodzimierz Janowski.

20 czerwca w Dworku Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym UMCS odbył się wernisaż miniatur graficznych wykonanych w technice linorytu przez studentów kierunku grafika i edukacja artystyczna pt. „Taka cisza w ogrodzie”. Inspiracją do powstania cyklu grafik był wiersz Bolesława Leśmiana o tym samym tytule, co wystawa. Prace powstały w Pracowni Wypukłodruku pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Zawadzkiej.

22 czerwca w cerkwi pw. św. Mikołaja w Siedliskach Koło Naukowe Ceramiki Unikatowej i Form Przestrzennych zorganizowało wystawę pt. „RE – KONSTRUKCJE”. Wernisaż uświetnił występ dr. Eduardo Frigattiego wraz z Pauliną Łuciuk. Wystawa została zorganizowana we współpracy z Burmistrzem Lubyczy Królewskiej, Izbą Regionalną Muzeum Skamieniałych Drzew w Siedliskach i Wydziałem Artystycznym.

Koncerty

16 czerwca w Filharmonii Lubelskiej odbył się Niedzielny Poranek Muzyczny. Widzowie wysłuchali oratorium *Dla ocalałych dom* Hanny Lewandowskiej i Piotra Selima. Wraz z solistami i zespołem instrumentalnym wystąpiły lubelskie chóry Programu Śpiewająca Polska prowadzone przez absolwentów Instytutu Muzyki.

Wydział Biologii i Biotechnologii

Doktoraty

Rada Naukowa Instytutu Nauk Biologicznych na posiedzeniu 19 czerwca nadała stopień doktora nauk biologicznych w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne mgr Marii Kubaczyńskiej. Temat rozprawy doktorskiej: *Badania immunochemiczne antygenu O-swoistego oraz analiza regionu OGC warunkującego jego syntezę u szczepów *Aeromonas sp.* patogennych dla ryb hodowlanych*. Promotor: dr hab. Anna Turska-Szewczuk, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Adam Kaznowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. dr hab. inż. Jolanta Łukasiewicz (Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu) i dr hab. Agnieszka Torzewska, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki).

Konferencje

W dn. 24–28 czerwca w Warszawie odbyło się Europejskie Sympozjum Spektrometrii Analitycznej, zorganizowane przez Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego pod patronatem Komitetu Chemii Analitycznej PAN. Dr Alan González Ibarra z Katedry Biologii Molekularnej, członek grupy badawczej Laboratorium Metabolomiki Funkcjonalnej, zaprezentował wystąpienie pt. *Isotopic Tracing in Amino Acid Biosynthesis: Insights from *Galleria mellonella* and MEF Cells*.

Wydarzenia

19 czerwca odbyło się kolejne spotkanie w ramach cyklicznie odbywających się wykładów i spotkań online pt. „Naukowe 60 minut”. Gościem był dr Leszek Kotula

z Upstate Medical University w Syracuse (Nowy York), który wygłosił wykład pt. *Identification of a novel ABI function in transcription*.

Wydział
Chemii

Profesury

Postanowieniem Prezydenta RP z 15 maja dr hab. Beata Podkościelna, prof. UMCS z Katedry Chemii Polimerów otrzymała tytuł profesora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

Habilitacje

3 czerwca Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych po zapoznaniu się z pełną dokumentacją, w tym z recenzjami i uchwałą Komisji Habilitacyjnej, której przewodził prof. dr hab. inż. Maciej Bagiński (Politechnika Gdańska), nadała dr Katarzynie Ewie Stępnik stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne. Osiągnięcie naukowe: *Metody obliczeniowe (in silico) i biomimetyczne (non-cell based in vitro) w oznaczaniu aktywności farmakologicznej związków chemicznych różnego pochodzenia w obrębie ośrodkowego układu nerwowego (OUN)*. Recenzenci osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego: dr hab. Rafał Kurczab (Instytut Farmakologii im. Jerzego Maja PAN w Krakowie), prof. dr hab. Piotr Przybylski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. dr hab. Beata Walczak (Uniwersytet Śląski) i prof. dr hab. Ryszard Kocjan (Uniwersytet Medyczny w Lublinie).

Doktoraty

18 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Michała Rombla. Temat pracy: *Problemy w ilościowej ocenie kannabidiolu, kannabigerolu i kannabinolu w matrycach biologicznych*. Promotor: prof. dr hab. Andrzej L. Dawidowicz. Recenzenci: prof. dr hab. Bogusław Buszewski (Kujawsko-Pomorskie Centrum Naukowo-Technologiczne w Toruniu), prof. dr hab. inż. Żaneta Polkowska (Politechnika Gdańska) i prof. dr hab. Wojciech Piekoszewski (Uniwersytet Jagielloński). Rada

Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 3 czerwca przyjęła uchwałę o nadaniu mgr. Michałowi Romblowi stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

Konferencje

W dn. 2–7 czerwca dr Damian Nieckarz z Katedry Chemii Teoretycznej wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej On-Surface Synthesis Workshop (OSS24) w Hiszpanii.

W dn. 8–12 czerwca dr Magdalena Greluk z Katedry Technologii Chemicznej oraz doktorantki mgr Adriana Biedrzycka i mgr Klaudia Kowalska wzięły udział w międzynarodowej konferencji 13th International Colloids Conference w Barcelonie (Hiszpania).

W dn. 8–14 czerwca dr Łukasz Baran z Katedry Chemii Teoretycznej wziął udział w międzynarodowej konferencji ESAT2024 w Edynburgu (Szkocja). Wygłosił referat pt. *On the formation of colloidal clathrates and diamond crystals*.

W dn. 9–13 czerwca prof. dr hab. Małgorzata Grabarczyk i dr hab. Cecylia Wardak, prof. UMCS z Katedry Chemii Analitycznej wzięły udział w międzynarodowej konferencji 2nd International Summit on Nanotechnology and Nanomaterial w Porto (Portugalia). Podczas wydarzenia przedstawiły postery pt. *Application of carbon nanomaterials in the design of working electrodes used in voltammetric techniques for the determination of trace metal concentrations* i *Ion-selective electrodes with a membrane modified with a nanocomposite of multi-walled carbon nanotubes and ionic liquid – the influence of the nanocomposite structure on the parameters of the electrodes*.

W dn. 15–23 czerwca dr hab. Konrad Terpiłowski, prof. UMCS z Katedry Zjawisk Międzyfazowych i doktorantka mgr Benita Malinowska wzięły udział w 24th International Symposium Surfactants in Solution, Birla Institute of Technology & Science Pilani India (BITS) w Indiach.

W dn. 15–23 czerwca doktorantki mgr Edyta Wlazłowska i mgr Klaudia Morawska zaprezentowały wyniki swoich badań na międzynarodowej konferencji Matrafured 2024, 19th International Conference on Electrochemical Sensors Visegrad (Węgry).

Goście

W dn. 27–31 maja w Instytucie Nauk Chemicznych w ramach programu Erasmus+ przebywał prof. Aivaras Kareiva, dziekan Wydziału Chemii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Wileńskiego. Profesor przyjechał na zaproszenie dr hab. Agnieszki Gładysz-Płaskiej z Katedry Chemii Nieorganicznej. W trakcie wizyty prof. Kareiva spotkał się z dyrektorką Instytutu Nauk Chemicznych, dziekan Wydziału Chemii prof. dr hab. Anną Deryło-Marczewską i prodziekan dr hab. Beatą Cristóvão, prof. UMCS.

W dn. 23–26 czerwca w Katedrze Chemii Polimerów gościł prof. Azat Seitkhan z Kazakh National Research Technical University (Kazachstan). W trakcie wizyty prowadzone były warsztaty naukowe w ramach projektu CLEANWATER Horizon Europe. Profesor prezentował wyniki badań realizowanych przez zespół naukowców z Uniwersytetu Satpayeva. Celem wizyty było m.in. rozwijanie międzynarodowej współpracy naukowej pomiędzy UMCS a KazNTU w zakresie preparatyki sorbentów węglowych.

Wyjazdy

W dn. 9–22 czerwca dr Dominika Fila z Katedry Chemii Nieorganicznej przebywała na stażu naukowym w ramach projektu PRELUDIUM 18 w National and Kapodistrian University of Athens w Grecji.

W dn. 10–18 czerwca prof. dr hab. Patryk Oleszczuk z Katedry Radiochemii i Chemii Środowiskowej wraz z doktorantką mgr Moniką Raczkiewicz przebywali w Stockbridge School of Agriculture at the University of Massachusetts at Amherst (UMASS) w USA. Celem wizyty naukowej była dyskusja na temat wyników badań realizowanego projektu NCN.

In memoriam

24 czerwca zmarł prof. dr hab. Stefan Sokołowski. Z UMCS związany zawodowo od 1973 r. Specjalizował się w zastosowaniach termodynamiki statystycznej do opisu różnych procesów fizykochemicznych. Prowadził prace dotyczące interpretacji wyników doświadczalnych z zakresu adsorpcji i chromatografii oraz liczne badania interdyscyplinarne, rozwiązując problemy z pogranicza chemii, fizyki, w tym agrofizyki oraz symu-

lacji komputerowych i modelowania matematycznego. W 2021 r. został uhonorowany tytułem doktora *honoris causa* Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie.

Wydział
Ekonomiczny

Sukcesy

Dziekan dr hab. Mariusz Kicia, prof. UMCS przez ostatnie cztery lata przy wsparciu otoczenia społeczno-gospodarczego oraz pracowniczek i pracowników UMCS przyczynił się do umocnienia pozycji Lublina jako ośrodka akademickiego. Za podejmowane działania otrzymał wyróżnienie od prezydenta Lublina dr. Krzysztofa Żuka – Medal „Zasłużony dla Miasta Lublin”.

Dr hab. Robert Zajkowski, prof. UMCS – kierownik projektu „Decyzje finansowe firm rodzinnych z Europy Środkowo-Wschodniej” uzyskał finansowanie w konkursie Weave-UNISONO 2024, zorganizowanym przez NCN. Projekt będzie realizowany wspólnie z naukowcami z Uniwersytetu w Linzu (Austria). W zespole badawczym po stronie polskiej są także: prof. dr hab. Jerzy Węclawski, dr Ada Domańska, dr Beata Żukowska i mgr Agnieszka Gryglicka.

Dr Anna Tatarczak z Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości otrzymała stypendium rządu węgierskiego w ramach programu Bilateral State Scholarship na rok akademicki 2024/2025. Stypendium zostało przyznane przez Radę Fundacji Tempus Public Foundation. Naukowni będzie realizować badania na Budapest University of Technology and Economics na Węgrzech w Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych pod opieką prof. Tamasa Koltai. Dodatkowo dr Tatarczak została powołana przez Research Council of Lithuania do komisji oceniającej granty badawcze w ramach programu „Information technologies for the development of science and knowledge society”.

Studentki I roku II stopnia kierunku finanse i rachunkowość: Ewelina Kamińska i Kamila Woźniak zajęły 3. miejsce w konkursie wiedzy ogólnej z rachunkowości podczas XIV Ogólnopolskiej Konferencji Nauko-

wej „Rachunkowość Warta Poznania”, odbywającej się pod hasłem: „Szanse i wyzwania dla rachunkowości podatkowej XXI wieku”.

Konferencje

W dn. 5–6 czerwca dr Ada Domańska i mgr Agnieszka Gryglicka uczestniczyły w 13. edycji międzynarodowej konferencji „Region, Entrepreneurship, Development”, odbywającej się na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu w Osijeku (Chorwacja).

Wydarzenia

6 czerwca wykład dla studentów wygłosili praktycy z firmy Sii. Tematem spotkania było wykorzystanie analizy danych do przyspieszania wzrostu biznesu i optymalizacji procesów organizacyjnych. Firmę Sii, partnera kierunku Data Science, reprezentowali: Artur Palac – dyrektor regionalny, Jacek Biały i Magdalena Figura.

10 czerwca studenci III roku kierunku finanse i rachunkowość (specjalność rachunkowość przedsiębiorstw i instytucji) uczestniczyli w warsztatach poruszających kwestie sprawozdań finansowych banku, sporządzanych zgodnie z MSSF. Spotkanie prowadzili praktycy z firmy Forvis Mazars.

14 czerwca odbyła się gala jubileuszowa w ramach obchodów 15-lecia Studenckiego Koła Naukowego Finansistów. W spotkaniu uczestniczyli m.in. byli członkowie Koła oraz osoby, które są z nim aktualnie związane.

14 czerwca odbyły się zajęcia terenowe z przedmiotu zarządzanie centrum logistycznym, w ramach których studenci mieli możliwość zapoznania się z zakresem działalności i procesami logistycznymi realizowanymi w warszawskim oddziale centrum logistycznego ROHLING SUUS Logistics. Opiekunem grupy był dr hab. inż. Arkadiusz Gola, prof. PL.

20 czerwca studenci I roku zarządzania i II roku logistyki wraz z dr. Bartłomiejem Twarowskim, prof. UMCS uczestniczyli w wizytach studyjnych w przedsiębiorstwach Raaben Polska oraz MPK Lublin. Wizyty miały na celu zapoznanie studentów z działalnością firm oraz możliwościami odbywania praktyk i staży. Potencjał gospodarczy Lublina omówił Przemysław Gruba –

kierownik Referatu obsługi inwestorów i ekosystemów gospodarczych w Urzędzie Miasta Lublin. Wizyty zostały zorganizowane w ramach inicjatywy „Poznaj Gospodarczy Lublin”.

Wyjazdy

W dn. 27–31 maja dr Anna Tatarczak odbyła wizytę w ramach programu Erasmus+ na Uniwersytecie w Rijecie (Chorwacja). Podczas pobytu wygłosiła wykład pt. *The method for bibliographic research of literature – thesis tool box*. Rozmawiała też z prof. Sinisą Bogdanem, prodziekanem ds. współpracy międzynarodowej na Faculty of Tourism and Hospitality Management, na temat współpracy naukowej i dydaktycznej między WE UMCS a tamtejszym ośrodkiem akademickim.

Wydział
Filologiczny

Habilitacje

15 maja Rada Naukowa Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie językoznawstwo dr Beacie Jarosz z Katedry Edukacji Polonistycznej. Osiągnięcie naukowe: rozprawa habilitacyjna pt. *Język zawodowy polskich dziennikarzy prasowych (XIX–XXI w.)*. Przewodniczący: prof. dr hab. Artur Rejter (Uniwersytet Śląski w Katowicach); sekretarz: dr hab. Adam Siwec, prof. UMCS; członek: dr hab. Przemysław Łozowski, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Leonarda Mariak (Uniwersytet Szczeciński), dr hab. Magdalena Pietrzak, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki), dr hab. Marcin Poprawa (Uniwersytet Wrocławski) i dr hab. Agnieszka Kula, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Sukcesy

Wśród laureatów Nagrody Kultury Powiatu Bialskiego im. Józefa Ignacego Kraszewskiego, przyznawanej za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury, znalazł się prof. dr hab. Feliks Czyżewski, językoznawca, badacz dialektów pogranicza polsko-ukraińskiego, przez kilkadziesiąt lat związany z UMCS. Uroczyste wręczenie

Nagrody odbyło się 20 czerwca podczas uroczystości Dnia Działacza Kultury Powiatu Bialskiego w Gminnym Ośrodku Kultury w Łomazach.

Konferencje

W dn. 14–16 maja prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska uczestniczyła w XXIV Międzynarodowej Konferencji Okrągłego Stołu „Kształcenie przed- i podyplomowe w stomatologii” oraz w XVI Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Dydaktycznej „Środowisko a stan zdrowia jamy ustnej”, zorganizowanych przez Polskie Towarzystwo Edukacji Medyczo-Dentystycznej SAPIENTIA oraz Katedrę i Zakład Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Prof. Karwatowska w sesji II pt. „Możliwości oceny kompetencji miękkich w ramach procesu rekrutacji na wydział lekarsko-dentystyczny. Wpływ kompetencji miękkich na wynik edukacji na wydziale lekarsko-dentystycznym” wygłosiła referat pt. *Umiejętności interpersonalne jako podstawowy wyznacznik komunikacji lekarz – pacjent*.

Wydarzenia

W dn. 3–7 czerwca wykładowcy WF przeprowadzili wiele warsztatów językowych, translatorycznych i kulturoznawczych w IV LO im. Stefanii Sempołowskiej w Lublinie. Dr hab. Joanna Pędzisz, prof. UMCS, mgr Konrad Szulga, dr Agnieszka Kruk i dr Alfonso Javier Castillo Peragon promowali w ten sposób naukę języków obcych w ramach Tygodnia Poligloty.

3 i 6 czerwca studenci romanistyki i lingwistyki stosowanej odbyli wizytę w Sądzie Okręgowym w Lublinie, gdzie jako przyszli tłumacze mogli obserwować pracę sędziego. Wizytę zorganizowała dr hab. Marta Sobieszewska, prof. UMCS.

6 czerwca odbył się wykład mgr Marty Dudy-Gryc pt. *Przekład literacki z języków romańskich: Komiks i powieść graficzna*. Tłumaczka z języka francuskiego i włoskiego, wykładowczyni z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, poprowadziła także warsztaty translatorskie dla studentów italianistyki i romanistyki UMCS.

6 czerwca na Wydziale odbyło się spotkanie z Yvonne Weekes – karaibską pisarką, edukatorką i badacz-

ką. Autorka zaprezentowała swoją twórczość literacką i fragmenty filmu *Newton Unsilenced. Narratives Imagined* z 2023 r. Rozmowę prowadzili: dr Edyta Frelik z Katedry Anglistyki i Amerykanistyki oraz dr Bartosz Wójcik z Katedry Lingwistyki Stosowanej.

9 czerwca ogłoszono wyniki Konkursu kreatywnego pisania w języku niemieckim na opowiadanie science-fiction, zorganizowanego przez Koło Naukowe Germanistów UMCS pod kierunkiem dr Beaty Kasperowicz-Stążki dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Jury złożone z pracowników Katedry Germanistyki wyłoniło czworo zwycięzców.

10 czerwca odbyła się kolejna prelekcja w ramach organizowanej przez Centrum Studiów Amerykanistycznych UMCS serii „Voices of America”. Wykład pt. *Sequels, Prequels, and Retellings of L. M. Montgomery’s „Anne of Green Gables”* wygłosił dr hab. Mateusz Świątlicki z Uniwersytetu Wrocławskiego.

11 czerwca odbyła się projekcja filmu dokumentalnego pt. *Najnowsze listy portugalskie* z napisami w języku polskim, przygotowanymi przez studentów lingwistyki stosowanej. Wydarzenie zorganizowało Centrum Języka Portugalskiego/Camões w Lublinie i Katedra Portugalskiej im. Luisa Lindleya Cintry z okazji 50. rocznicy wybuchu Portugalskiej Rewolucji Goździków.

13 czerwca odbyła się prezentacja książki dr. Vadzima Shkliaryka pt. *Jak mówi Białorusini*. Spotkanie zostało zorganizowane przez Katedrę Językoznawstwa Słowiańskiego, a rozmowę moderowała dr hab. Jadwiga Kozłowska-Doda, prof. UMCS.

Wyjazdy

W dn. 19 kwietnia – 2 maja prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka, emerytowana profesor w Instytucie Językoznawstwa i Literaturoznawstwa, przebywała w Chicago (USA), gdzie uczestniczyła w obchodach 95-lecia działalności Związku Podhalan Północnej Ameryki/Polish Highlanders Alliance of North America (ZPPA). Prof. Brzozowska-Krajka wygłosiła wykład plenarny pt. *Pamięć a nowe zakorzenienie: fenomen góralszczyzny w Ameryce (refleksje z okazji jubileuszu 95-lecia ZPPA)*, uczestniczyła też w zaprzysiężeniu nowo wybranych

władz Koła Literacko-Dramatycznego i konsultacjach literackich z jego członkami, a także była gościem polonijnych rozgłośni radiowych i telewizyjnych.

Wydział Historii i Archeologii

Sukcesy

12 czerwca na Uczelni odbył się V Dzień Jakości Kształcenia. Nauczyciele akademicy, którzy zostali najlepiej ocenieni przez studentów w semestrze zimowym 2023/2024, otrzymali wyróżnienia Homo Didacticus. Wśród nagrodzonych znalazła się dr Anna Miączewska z Instytutu Historii.

Wydarzenia

7 czerwca w Ośrodku „Brama Grodzka – Teatr NN” portal ohistorie.eu, Katedra Humanistyki Cyfrowej i Metodologii Historii UMCS, Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie i Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” zorganizowały projekcję filmu dokumentalnego pt. *Wojna z edukacją* w reżyserii Stefano Di Pietro. Po filmie odbyła się dyskusja, w której udział wzięli: prof. dr hab. Magdalena Saryusz-Wolska (Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie), prof. dr hab. Jan Pomorski (Instytut Historii UMCS) i dr Agata Tatarenko (Instytut Europy Środkowej w Lublinie). Rozmowę poprowadzili: dr hab. Ewa Solska i dr hab. Piotr Wittek, prof. UMCS.

10 czerwca studenci I roku archeologii z prof. dr hab. Anną Zakościelną, prodziekan ds. studenckich WHiA, wybrali się nad Zalew Zemborzycki w poszukiwaniu kurhanów. Z niezwykłymi opowieściami i zarazem zagadkami do rozwiązania na temat kurhanów zapoznali uczestników mgr Grzegorz Mączka – archeolog z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie.

19 czerwca studenci II roku turystyki historycznej wzięli udział w wycieczce programowej. Wraz z koleżankami i kolegami z I i III roku odwiedzili liczne zabytki i atrakcje turystyczne zlokalizowane w południowej części województwa lubelskiego. W trakcie zwiedzania

zaznajomili się z dziedzictwem historycznym i kulturowym Szczepieszyna, Zwierzyńca, Guciowa, Krasnobrodu i Tomaszowa Lubelskiego.

20 czerwca Koło Naukowe Historyków Oratorów zorganizowało spotkanie pt. „Spuścizna pokoleń. Materiały źródłowe do dziejów lubelskich Rodów Janowskich i Magierskich w zbiorach Prywatnego Muzeum Historycznego »Znaki Czasu«” z Grzegorzem Sztalem – inicjatorem i założycielem Muzeum.

Naukowcy w mediach

Dr hab. Marek Sioma, prof. UMCS i dr Karol Kasprowicz wzięli udział w audycji *Poranne rozmowy*, emitowanej na antenie Akademickiego Radia Centrum. Opowiedzieli o możliwościach wykorzystywania AI w pracy historyka.

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Doktoraty

3 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Jose Marino Blanco. Temat pracy: *Study of Spontaneous Fission of Actinide and Super-Heavy Elements*. Promotor: dr hab. Artur Dobrowolski. Recenzenci: dr hab. inż. Maria Kmiecik, prof. IFJ (Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego PAN w Krakowie), dr hab. Piotr Jachimowicz (Uniwersytet Zielonogórski) i prof. dr hab. Krzysztof Rusek (Uniwersytet Warszawski). Rada Naukowa Instytutu Fizyki na posiedzeniu 24 czerwca podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Jose M. Blanco stopnia doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki fizyczne.

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Profesury

Prezydent RP Andrzej Duda 15 maja nadał dr. hab. Janowi Rodzikowi, prof. UMCS tytuł profesora nauk

ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o ziemi i środowisku.

Sukcesy

Prof. dr hab. Waldemar Kociuba (Katedra Geologii, Gleboznawstwa i Geoinformacji) został wybrany na wiceprezesa Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich na kadencję 2024–2027. Z kolei na członka honorowego Stowarzyszenia wybrano prof. dr. Jeana Poesena (Katedra Geologii, Gleboznawstwa i Geoinformacji).

Podczas V Dnia Jakości Kształcenia wręczono wyróżnienia Homo Didacticus dla nauczycieli akademickich, którzy zostali najlepiej ocenieni przez studentów w semestrze zimowym 2023/2024. Z WNoZiGP otrzymali je: dr Małgorzata Telecka, dr hab. Leszek Gawrysiak, prof. UMCS i dr Marcin Siłuch.

Mgr Piotr Urbański, absolwent kierunku geografia, otrzymał I nagrodę w Konkursie prac magisterskich z zakresu geografii, zorganizowanym przez Polskie Towarzystwo Geograficzne, za pracę pt. *Społeczno-gospodarcze konsekwencje transformacji energetycznej w Lubelskim Zagłębiu Węglowym*, którą przygotował pod kierunkiem dr. hab. Wojciecha Janickiego, prof. UMCS.

Wydarzenia

3 czerwca uczniowie V LO im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie wzięli udział w warsztatach dotyczących mokradeł. Zajęcia miały miejsce m.in. na terenach Sobiborskiego i Chełmskiego Parku Krajobrazowego. Prowadzili je: dr Katarzyna Mięsiak-Wójcik, dr Sylwester Wereski, dr Magdalena Suchora i mgr Kamila Taras. Podczas warsztatów uczniowie dowiedzieli się m.in. o składaniu jaj przez żółwie i zagrożeniach dla młodych żółwików, usługach ekosystemowych torfowisk, tempie powstawania torfu oraz o melioracji i jej skutkach na Polesiu Lubelskim.

W ramach Programu Szkół Partnerskich UMCS w Roztoczańskiej Stacji Naukowej w Guciowie odbyły się zajęcia terenowe z geografii dla około 100 uczniów z I LO im. Władysława Broniewskiego w Świdniku i ZSE im. A. i J. Vetterów w Lublinie. Zajęcia miały miejsce 27 i 28 maja oraz 3 i 4 czerwca, a prowadził je mgr Krzysztof Stępniewski, pracownik Stacji.

Naukowcy w mediach

16 czerwca w audycji Polskiego Radia Lublin *Podróże małe i duże* gościli Monika i Paweł Zielińscy (dr hab. Paweł Zieliński, prof. UMCS jest pracownikiem Katedry Geomorfologii i Paleogeografii).

17 czerwca odbyła się rozmowa z dr. hab. Wojciechem Janickim, prof. UMCS – dyrektorem Instytutu Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej. Prof. Janicki w audycji *Ogród o rozwidlających się ścieżkach* opowiadał o demografii, migracjach i prognozach demograficznych.

Wydział Pedagogiki
i Psychologii

Konferencje

W dn. 3–4 czerwca pracownicy Katedry Andragogiki i Pedagogiki Pracy oraz Katedry Pedagogiki Społecznej uczestniczyli w V Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Uniwersalizm pracy ludzkiej. Zarządzanie, edukacja, rozwój”, zorganizowanej przez Instytut Zarządzania i Spraw Społecznych oraz Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Wystąpienia wygłosili: prof. dr hab. Anna Kanios; prof. dr hab. Ryszard Bera; dr hab. Małgorzata Kuśpit, prof. UMCS; dr hab. Ewa Sarzyńska-Mazurek, prof. UMCS; dr hab. Joanna Wierzejska; dr hab. Anna Wiatrowska; dr Katarzyna Nowosad. 6 czerwca dr hab. Anna Boguszewska, prof. UMCS uczestniczyła w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Dobre wychowanie – ideały i praktyki”, zorganizowanej przez Akademię Zamojską. Tytuł jej wystąpienia w sesji plenarnej brzmiał: *Zofii Stryjeńskiej zalecenia savoir-vivre nie tylko dla dzieci i młodzieży*.

7 czerwca dr hab. Jolanta Andrzejewska, prof. UMCS uczestniczyła w VII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Dziecko w dyskursach cyfrowości – realia i perspektywy”. Tytuł wystąpienia: *Nauczyciel kreator przestrzeni czy wykluczony podmiot*. Organizatorem wydarzenia był Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Doktoraty

10 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Szczepana Czarneckiego pt. *Polityka etniczna państwa w kontekście polityzacji etniczności w Republice Bułgarii w latach 1989–2020*. Promotor: prof. dr hab. Walenty Baluk. Recenzenci: prof. dr hab. Radosław Zenderowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) i dr hab. Elżbieta Szyszlak, prof. UWR (Uniwersytet Wrocławski). Rada Naukowa Instytutu Nauk o Polityce i Administracji na posiedzeniu 28 czerwca podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Szczepanowi Czarneckiemu stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk o polityce i administracji.

Sukcesy

5 czerwca dr hab. Agnieszka Demczuk, prof. UMCS z Katedry Systemów Politycznych i Praw Człowieka została powołana na członka Komisji ds. badania wpływów rosyjskich i białoruskich na bezpieczeństwo wewnętrzne i interesy Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2004–2024. Została też wyznaczona na przewodniczącą Zespołu ds. dezinformacji – jednego z czterech zespołów programowych Komisji.

Dr hab. Ewa Nowak-Teter, prof. UMCS z Katedry Mediatyzacji została laureatką nagrody imienia dr. Karola Jakubowicza za publikację pt. *Opinia publiczna online* (Wydawnictwo UMCS, 2023). Głównym celem konkursu jest wspieranie naukowców, którzy zajmują się badaniami demokracji, praw człowieka, polityki medialnej, etyki dziennikarskiej i mediów publicznych. Ceremonia odbyła się 10 czerwca w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie.

13 czerwca w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w Warszawie odbyło się inauguracyjne posiedzenie Grupy roboczej ds. partycypacji i dialogu obywatelskiego, podczas którego oficjalną nominację na członka Grupy otrzymała dr hab. Katarzyna Radzik-Maruszak, prof. UMCS (dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji).

Prof. dr hab. Iwona Hofman, dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach, odebrała powołanie na przewodniczącą Komitetu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach PAN w kadencji 2024–2027. Uroczystość wręczenia powołań odbyła się 19 czerwca i była połączona z przedstawieniem nowych zasad funkcjonowania komitetów i rad PAN oraz projektów reformy PAN.

Konferencje

Katedra Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego była organizatorem konferencji naukowej pt. „Władysław Cholewa (1892–1962) – ludowiec niezłomny, spółdzielca i społecznik”, która odbyła się 3 czerwca w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie. Podczas konferencji kierownik Katedry dr hab. Ewelina Podgajna, prof. UMCS wygłosiła referat pt. *Ruch ludowy na Lubelszczyźnie*, a dr Eleonora Kirwiel – *Ruch ludowy na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej*.

7 czerwca w trybie hybrydowym odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Social Media Social Students”, zorganizowana przez Koło Naukowe Public Relations.

Dyrektor INoKSIM prof. Iwona Hofman prowadziła obrady plenarne Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN. Uroczystość odbyła się 14 czerwca w auli Kujawskiej Szkoły Wyższej podczas jubileuszowej sesji 45-lecia Włocławskiego Towarzystwa Naukowego. Obchody jubileuszu WTN połączone były z konferencją naukową pt. „Rola towarzystw regionalnych w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów”.

Wydarzenia

3 czerwca w Muzeum Narodowym w Lublinie odbyło się spotkanie z prof. dr. hab. Krzysztofem Pomianem. Pierwsza jego część poświęcona była książce Profesora pt. *Wenecja w kulturze europejskiej*, wznowionej w edycji bibliofilskiej z okazji 90. urodzin autora. Z prof. Pomianem rozmawiali: prof. dr hab. Iwona Hofman i dr hab. Katarzyna Mieczkowska (dyrektor Muzeum). W drugiej części spotkania odbyła się dyskusja na temat współczesności i przyszłości muzeów, w której wzięli udział: dr hab. Andrzej Betlej, prof. UJ (dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu), dr Andrzej

Frejlich (Muzeum Narodowe w Lublinie), dr hab. Marcin Lachowski, prof. UW (Muzeum Narodowe w Lublinie), dr hab. Agnieszka Rosales Rodríguez (dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie), dr Tomasz Kranz (dyrektor Państwowego Muzeum na Majdanku), prof. dr hab. Rafał Wnuk (dyrektor Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku).

4 czerwca Koło Naukowe Medialno-Popkulturowe „Produktywni” zorganizowało spotkanie z Martą Zgierską – wybitną artystką wizualną. Twórczyni opowiedziała o swojej artystycznej drodze (związanej też z WPiD, na którym zdobyła tytuł magistra dziennikarstwa i komunikacji społecznej) i poszukiwaniu inspiracji.

5 czerwca odbyło się kolejne wydarzenie z cyklu „Spotkanie z książką”, w ramach którego student historii Filip Wojtalik opowiedział o publikacji *Gospodarka socjalistyczna w Polsce. Geneza, rozwój, upadek* prof. dr hab. Macieja Bałtowskiego. Organizatorzy wydarzenia: Politologiczne Koło Naukowe i Stowarzyszenie „Racja”.

6 czerwca miał miejsce wykład otwarty połączony z dyskusją pt. „Polska w UE – jak zmienialiśmy się przez 20 lat?”. W roli prelegentów wystąpili pracownicy naukowcy Instytutu Stosunków Międzynarodowych: dr Andrzej Dumała i dr Adrian Szumowski.

W dn. 6–12 czerwca odbył się drugi cykl spotkań z publicystą i dziennikarzem dr. Peterem Freyem. Gość przeprowadził serię wykładów i spotkań w ramach seminarium dla studentów kierunku International Relations pt. *Media in polarized world*. Gospodarzem wydarzenia był prof. dr hab. Marek Pietraś, dyrektor ISM, zaś osobą koordynującą spotkania – dr hab. Katarzyna Stachurska-Szczesiak, prof. UMCS.

11 czerwca na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS wygłosiła wykład gościnny pt. *(Nie)obecność kobiet w polskiej polityce po 1989 roku*.

12 czerwca odbyło się sympozjum pt. „Polityki publiczne w praktyce – stan obecny i perspektywy”, które zainaugurował dziekan dr hab. Wojciech Zięta-

ra, prof. UMCS. W ramach wydarzenia zaprezentowano referaty młodych naukowców i ekspercki referat wprowadzający pt. *O zasadności badań nad politykami publicznymi i potrzebie debaty nad tym obszarem nauk o polityce i administracji*, który wygłosiła dr hab. Katarzyna Radzik-Maruszak, prof. UMCS (dyrektor INoPiA). Sympozjum zwieńczyła debata moderowana przez dr. Tomasza Wichę z Katedry Teorii i Metodologii Nauk o Polityce i Administracji. Organizatorami wydarzenia byli: INoPiA i Stowarzyszenie „Racja”.

Dyrektor INoKSiM prof. dr hab. Iwona Hofman była gościem specjalnym posiedzenia Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego, które odbyło się 17 czerwca. Wygłosiła wykład pt. *Stan i perspektywy rozwoju dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach*.

19 czerwca odbyło się kolejne spotkanie Akademickiego Dyskusyjnego Klubu Książki, tym razem pod hasłem „Książki z dzieciństwa”. Inicjatorem i organizatorem cyklu spotkań jest Katedra Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej.

Wyjazdy

17 czerwca ponad 30-osobowa grupa studentów z Koła Naukowego Public Relations i kierunków medioznawczych odbyła wizytę studyjną w Sejmie RP. Wyjazd był okazją do rozmów z parlamentarzystami i dziennikarzami pracującymi w Sejmie.

Publikacje

Nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się książka pt. *Peter Sloterdijk – ćwiczenia z prowokacji. Rzecz o nie-dogmatycznej teorii mediów* autorstwa dr. Przemysława Wiatra z Katedry Teorii Mediów.

W prestiżowym czasopiśmie naukowym „Cogent & Humanities” ukazał się tekst dr hab. Katarzyny Kopeckiej-Piech, prof. UMCS z Katedry Mediatyzacji pt. *We wanted to spend more time with each other than with our phones. Relationship between digital disconnection and physical activity of family members*. Publikacja przedstawia efekt badań zrealizowanych w ramach grantu MINIATURA NCN pt. „Disconnect to reconnect. Rola aktywności fizycznej w rodzinnym detoksie cyfrowym – badania wstępne”.

Wydział Prawa i Administracji

Doktoraty

27 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Mateusza Gabryela. Temat rozprawy: *Rektyfikacja decyzji administracyjnej*. Promotor: prof. dr hab. Zbigniew Kmiecik. Recenzenci: prof. dr hab. Piotr Dobosz (Uniwersytet Jagielloński) i dr hab. Joanna Smarż, prof. URad (Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego). 19 czerwca Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Mateuszowi Gabryelowi stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

10 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Dawida Krzysztofa Niemczyckiego. Temat rozprawy: *Alternatywne metody pochówku a uprawnienia funeralne*. Promotor: dr hab. Kamil Sikora, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Jarosław Czerw, prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), dr hab. Michał Domagała, prof. KUL (Katolicki Uniwersytet Lubelski) i dr hab. Lech Żukowski (WSPiA Rzeszowska Szkoła Wyższa). 19 czerwca Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Dawidowi K. Niemczyckiemu stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Sukcesy

Prof. dr hab. Ryszard Skubisz i dr Jarosław Dudzik z Katedry Prawa Unii Europejskiej otrzymali tytuły Trade Mark Star. Zdobywają je wybitni prawnicy, specjalizujący się w prawie znaków towarowych, cenieni przez klientów i innych praktyków.

Konferencje

W dn. 31 maja – 2 czerwca na Wydziale odbyła się konferencja Lublin Model United Nations, zorganizowana przez uczniów I LO im. Stanisława Staszica w Lublinie. Obrady toczyły się w języku angielskim, a uczniowie, występując w charakterze delegatów państw, dyskutowali na temat problemów współczesnego świata.

4 czerwca odbyła się Studencka Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Unia Europejska – wczoraj, dziś i jutro”, zorganizowana przez Centrum Europejskie UMCS, Katedrę Prawa Unii Europejskiej UMCS i organizacje studenckie: Koło Naukowe Prawa Europejskiego, Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej, Koło Naukowe Stosunków Międzynarodowych, Studencki Zespół Badawczy przy Centrum Europejskim i Forum Młodych Dyplomatów. Wystąpienia studentów poprzedził panel ekspercki, w którym uczestniczyli: dr hab. Edyta Całka, prof. UMCS; dr hab. Rafał Poździk, prof. UMCS; dr Tomasz Drab i mgr Natalia Walczak. Referaty zaprezentowane podczas tej części konferencji podsumował prof. dr hab. Ryszard Skubisz.

W dn. 20–21 czerwca odbyła się konferencja naukowa „Własność intelektualna dzisiaj i jutro”, zorganizowana przez Urząd Patentowy RP i Katedrę Prawa Unii Europejskiej UMCS z udziałem partnera – Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO). Uczestnikami konferencji byli naukowcy, sędziowie i praktycy zajmujący się problemami własności intelektualnej. W uroczystym otwarciu wydarzenia uczestniczyli: prezes Urzędu Patentowego RP Edyta Demby-Siwiek i dyrektor Instytutu Nauk Prawnych UMCS prof. dr hab. Leszek Leszczyński. Wykład inauguracyjny pt. *Konwencja paryska w systemie prawa Unii Europejskiej* wygłosił prof. dr hab. Ryszard Skubisz.

Wydarzenia

W dn. 3–7 czerwca wykłady dla studentów prawa i kryminologii *Judicial Cooperation in Criminal Matters in Europe: New Features and Challenges* wygłosił prof. John Vervaele z Uniwersytetu w Utrechcie.

W dn. 5–7 czerwca w Katowicach odbył się Ogólnopolski Zjazd Dziekanów Wydziałów Prawa, w którym uczestniczyli: dziekan WPiA prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak oraz prodziekani: dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS i dr hab. Bartosz Liżewski, prof. UMCS.

10 czerwca w ramach sympozjum będącego częścią inicjatywy „Mediacja – kontekst prawny i społeczny” została przeprowadzona symulacja mediacji w sprawie gospodarczej, zorganizowana przez Akademickie Centrum Mediacji WPiA, Uniwersytecką Studencką Poradnię Prawną oraz Koło Mediacji i Negocjacji WPiA.

Fot. Aleksandra Zająca

X Polskie Dni Montessori 2024

Dwa lata temu, w czerwcu 2022 r., w czasie VIII Polskich Dni Montessori, w Instytucie Pedagogiki UMCS obchodzono jubileusz 30-lecia edukacji montessoriańskiej na Lubelszczyźnie. W maju 2024 r. w Łodzi odbyły się X Polskie Dni Montessori pod hasłem: „Dziecko w wielowymiarowej przestrzeni”. W czasie konferencji świętowano podwójny jubileusz: 30-lecia istnienia Polskiego Stowarzyszenia Montessori i 30-lecia współpracy PSM z Katedrą Teorii Wychowania Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego. Wspomniane podmioty były organizatorami konferencji, w której aktywny udział wzięła dr hab. Beata Bednarczuk, prof. UMCS z Katedry Dydaktyki, prezes Lubelskiego Oddziału Polskiego Stowarzyszenia Montessori.

W programie konferencji znalazły się wykłady plenarne, zajęcia o charakterze warsztatowym oraz dyskusje panelowe. Obrady plenarne moderowała dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego dr hab. Alina Wróbel, prof. UŁ. Kierownik Katedry Teorii Wychowania UŁ prof. dr hab. Bogusław Śliwerski wygłosił wykład inauguracyjny pt. *Fenomen miejsca i przestrzeni w edukacji*, w którym przywołał kolejne rewolucje oświatowe, odniósł się do wewnątrzszkolnej architektury, w jej wymiarze infrastrukturalnym i symbolicznym, jako koniecznego warunku zmiany paradygmatu dydaktyki i nauczycielskiej kultury kształcenia. Z kolei prof. dr hab. Krzysztof Szmidt, kierownik Katedry Edukacji Artystycznej i Pedagogiki Twórczości UŁ, podjął kwestię przestrzeni kreatywnej, nawiązu-

jąc do teorii klasy twórczej i miejsc (miast) twórczych amerykańskiego socjologa i ekonomisty Richarda Floridy (*Przestrzeń kreatogenna, czyli co mają wspólnego Maria Montessori i Richard Florida*). Prezes PSM dr Małgorzata Miksza w prezentacji pt. *Przygotowane otoczenie Marii Montessori – kluczem rozumienia edukacji dziecka w wielowymiarowej przestrzeni* przywołała podstawowe założenia organizacji środowiska uczenia się dziecka w alternatywnym modelu uczenia się, a dr Jarosław Jendza z Zakładu Dydaktyki i Andragogiki Uniwersytetu Gdańskiego, członek zarządu stowarzyszenia Montessori Europe, przypomniał „metamorfozy” rozwojowe dziecka pomiędzy 6. a 12. rokiem życia i skoncentrował się na specyfice organizacji środowiska szkolnego dziecka w młodszym wieku szkolnym.

Dr hab. Beata Bednarczuk, prof. UMCS otworzyła trzeci dzień konferencji wykładem pt. *Maria Montessori przeciw nierówności, niesprawiedliwości i wykluczeniu*. Przedstawiła mało znane, odkryte w ostatnich latach wątki pracy włoskiej pedagog, stanowiące kontekst krystalizacji założeń montessoriańskiej przestrzeni uczenia się dziecka.

Dużym zainteresowaniem około 280 uczestników konferencji cieszyła się oferta 30 zajęć warsztatowych. Natomiast dyskusje panelowe stały się bodźcem do wymiany doświadczeń związanych m.in. z organizacją szkół Montessori w Polsce, działaniami na rzecz zjednoczenia środowiska Montessorian. Wymiernym efektem dyskusji będzie powołanie grupy roboczej przy PSM, złożonej z dyrektorów placówek prowadzonych według zasad alternatywnej pedagogiki, którzy – zyskując status reprezentantów krajowego Stowarzyszenia i jego celów – będą upoważnieni do kierowania propozycji zmian w prawie oświatowym na rzecz ulokowania szkół Montessori w polskim systemie edukacji.

Beata Bednarczuk

Fot. Michał Piat

Specjaliści rozmawiali o nowych technologiach w legislacji

W dn. 6–7 czerwca w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji odbyło się Sympozjum legislacyjne – Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Nowe technologie w legislacji”. Wydarzenie zostało zorganizowane w ramach obchodów 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

To trzecia edycja Sympozjum, które w tym roku poświęcono wyzwaniom, jakie nowoczesne technologie stawiają przed uczestnikami procesu legislacyjnego. W takim kontekście przyglądano się bliżej m.in. szansom i zagrożeniom związanym z zastosowaniem sztucznej inteligencji w procesie tworzenia prawa zarówno na poziomie ustawowym, jak i aktów prawa miejscowego. Wzorem lat ubiegłych kontynuowano dyskusję na temat procesu prawodawczego, tym razem jednak przyglądano się narzędziom informatycznym, które mogą

wspierać pracę legislatora, i analizowano ich wpływ na proces prawodawczy. Do udziału w Sympozjum zostali zaproszeni zarówno teoretycy prawa, jak i praktycy specjalizujący się w materii będącej przedmiotem obrad.

Przed oficjalnym otwarciem wydarzenia w Sali Senatu UMCS odbyło się spotkanie dotyczące nawiązania współpracy Uczelni z jednostkami organizacyjnymi organów państwa. Uczestniczyli w nim: rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski; prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS; minister dr Maciej Berek; prezes Rządowego Centrum Legislacji dr Joanna Knapieńska; dyrektor Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu dr Piotr Kędziora; dyrektor Biura Analiz i Petycji Kancelarii Senatu Agata Karwowska-Sokołowska; dyrektor Instytutu Nauk Prawnych UMCS prof. dr hab. Leszek Leszczyński; zastępca dyrektora Instytutu Nauk Prawnych UMCS prof. dr hab. Marek Kulik; prodziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS dr hab. Radosław Pastuszko, prof. Uczelni; skarbnik Stowarzyszenia Naukowego „Pro Scientia Iuridica”, przedstawiciel Katedry Prawa Konstytucyjnego UMCS dr Paweł Sadowski; wiceprezes Stowarzyszenia Naukowego „Pro Scientia Iuridica”, zastępca kierownika Centrum Badań nad Parlamentaryzmem dr Mateusz Chrzanowski.

Konferencja została zorganizowana przez Stowarzyszenie Naukowe „Pro Scientia Iuridica” we współpracy

z Rządowym Centrum Legislacji, Centrum Badań nad Parlamentaryzmem oraz Wydziałem Prawa i Administracji UMCS. Partnerami strategicznymi wydarzenia były: Kancelaria Senatu i Kancelaria Sejmu. Organizację wspierały: Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS oraz Koło Naukowe Prawa Parlamentarnego UMCS. Patronat nad wydarzeniem sprawowali:

rektor UMCS prof. Radosław Dobrowolski, prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk, marszałek województwa lubelskiego Jarosław Stawiarski i Okręgowa Izba Radców Prawnych w Lublinie. Patronat medialny: TVP3 Lublin, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego”, „Studia Iuridica Lublinesia” i „Przegląd Legislacyjny”.

Mateusz Chrzanowski

XXX Tatrzańskie Symposium Naukowe „Edukacja jutra”

W dn. 17–19 czerwca w Zakopanem odbyło się XXX Tatrzańskie Symposium Naukowe pt. „Edukacja jutra”, które zgromadziło wielu badaczy z ośrodków naukowych z całej Polski.

W Symposium z referatami wzięło udział siedem badaczek z Instytutu Pedagogiki UMCS: dr hab. Teresa Parczewska, prof. UMCS (*Poczucie własnej skuteczności rodziców w zakresie łączenia dzieci z naturą w Polsce i Islandii*) i dr Ewa Sosnowska-Bielicz (*Czas wolny małego dziecka jako przestrzeń rozwoju*) z Katedry Dydaktyki; dr hab. Danuta Wosik-Kawala, prof. UMCS (*Autorytety i wartości przyszłych nauczycieli*), dr hab. Teresa Zubrzycka-Maciąg, prof. UMCS (*Potrzeba rozwoju osobistego nauczycieli w kontekście pełnionej przez nich roli zawodowej*) oraz dr Katarzyna Wołk (*Samotność a samoocena uczniów szkół ponadpodstawowych. Moderacyjna rola lęku*) z Katedry Teorii Wychowania; mgr Beata Bezpalko (*Teoria wysokiej wrażliwości jako mit oparty na założeniach integracji sensorycznej*) i mgr Anna Gawron (*Dziecięca depresja jako choroba współistniejąca – próba wskazania kierunków zależności*) z Laboratorium Badań nad Neuroedukacją.

Dr hab. Teresa Parczewska, prof. UMCS w swoim wystąpieniu przedstawiła wyniki badań polsko-islandzkiego projektu, którego celem było poznanie przekonań rodziców dotyczących poczucia własnej skuteczności w zakresie łączenia dzieci z naturą. Podkreśliła, że

umiejętność bycia w przyjacielskich relacjach ze światem przyrody ma istotną wartość i wspiera wszechstronny rozwój dziecka w różnych wymiarach jego życia.

Dr hab. Teresa Zubrzycka-Maciąg, prof. UMCS skoncentrowała się na problematyce kondycji psychofizycznej nauczycieli. Wskazała na potrzebę wspierania nauczycieli w ich rozwoju osobistym, w tym ich samoświadomości, poczucia podmiotowości i asertywności jako zasobów niezbędnych do budowania przez nich zdrowych relacji interpersonalnych i właściwego wypełniania roli zawodowej.

Dr hab. Danuta Wosik-Kawala, prof. UMCS poruszyła zagadnienie hierarchii wartości i autorytetów studentów różnych kierunków nauczycielskich. Opierając się na swoich badaniach, z których wynika, że dla przyszłych nauczycieli najważniejsze są wartości związane z życiem osobistym, a ich autorytety to głównie osoby z kręgu najbliższej rodziny, youtuberzy i influencerzy, zwróciła uwagę na zagrożenia płynące z tego faktu w kontekście przyszłego zawodu badanych i realizowania przez nich zadań wychowawczych szkoły.

Dr Ewa Sosnowska-Bielicz skupiła się na dzieciństwie jako kategorii dynamicznej i zmiennej tworzonej przez same dzieci. Mówiła o tym, że czas wolny dziecka, wykreowany dziecięcym myśleniem, działaniem i doświadczeniem, wypełniony jest zabawą i relacjami z rówieśnikami i członkami rodziny.

Dr Katarzyna Wołk z kolei skoncentrowała się na problematyce dotyczącej związków samooceny i samotności uczniów przy uwzględnieniu moderacyjnej roli doświadczanego przez nich lęku.

Uczestnictwo w Symposium było doskonałą okazją do wymiany doświadczeń, a rozmowy i dyskusje dostarczyły wielu inspiracji badawczych w kierunku ulepszenia „edukacji jutra”.

*Teresa Zubrzycka-Maciąg
Danuta Wosik-Kawala*

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Konferencja o nanotechnologii na UMCS

W dn. 30 czerwca – 5 lipca na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki odbyła się XI Conference on Nanotechnology (NANO 2024). Było to wydarzenie wpisane w obchody 80-lecia istnienia naszego Uniwersytetu.

Ta cykliczna konferencja naukowa co dwa lata odbywa się w różnych ośrodkach naukowych w Polsce. Na przestrzeni lat miała miejsce w Krakowie, we Wrocławiu, w Łodzi, Gdańsku, Poznaniu i Warszawie. Dwa lata temu Komitet Naukowy konferencji wyróżnił i docenił osiągnięcia naukowców z lubelskich uczelni, powierzając organizację tego wydarzenia w 2024 r. badaczom z Instytutu Fizyki UMCS. Współorganizatorami konferencji były oddziały lubelskie Polskiego Towarzystwa Fizycznego i Polskiej Akademii Nauk. W Komitecie Honorowym zasiadli: prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk, który także objął wydarzenie swoim patronatem, rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski oraz dyrektorzy i przewodniczący jednostek naukowych organizujących konferencję. W skład Komitetu Organizacyjnego weszli pracownicy Katedry Fizyki Powierzchni i Nanostruktur pod kierownictwem prof. dr. hab. Mariusza Krawca, przewodniczącego konferencji, oraz prof. dr hab. Agnieszka Nosal-Wiercińska z Wydziału Chemii.

Konferencja odbyła się w języku angielskim. Wśród zaproszonych wykładowców było wielu wybitnych specjalistów. Zagraniczni goście reprezentowali 14 ośrodków naukowych m.in. z Niemiec, Włoch, USA, ze Szwajcarii, z Holandii, a także z Hongkongu i Filipin. Swoich reprezentantów miało też aż 17 polskich ośrodków naukowych prowadzących badania w dziedzinie nanotechnologii. W wydarzeniu uczestniczyło ponad 120 osób, w tym wielu doktorantów.

Tematyka konferencji obejmowała najnowsze trendy i osiągnięcia w dziedzinie nanotechnologii i dotyczyła takich zagadnień jak: nanoelektronika i nanofotonika, układy niskowymiarowe 1D i 2D, nanokataliza, nanotribologia, podstawy chemiczne i fizyczne nanotechnologii, nanobiotechnologia i nanomedycyna, produkcja, metody i charakterystyka nanomateriałów, praktyczne zastosowania nanotechnologii.

Wydarzeniu towarzyszyła wystawa sprzętu badawczego, aparatury próżniowej, nanomateriałów i urządzeń komercyjnych z firm: Measline, nLAB, Prevac, Vaccum, Technosolutions, Uniexport, Specsgroup, Comef. Program naukowy obejmował 16 sesji, na których zaprezentowano 25 wykładów i wiele krótszych wystąpień, oraz sesję posterową. Organizatorzy zapewnili uczestnikom także dodatkowe atrakcje – zwiedzanie Lublina, przejażdżkę zabytkowymi autobusami oraz wydarzenia integracyjne i artystyczne, m.in. koncert w Operze Lubelskiej w wykonaniu solistów, artystów baletowych, orkiestry i chóru.

Konferencja była okazją do poszerzenia wiedzy z nanotechnologii, wymiany informacji i doświadczeń na temat najnowszych osiągnięć w tej pasjonującej i szybko rozwijającej się dziedzinie, jak również do nawiązania kontaktów i współpracy z różnymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą. Z opinii uczestników można wywnioskować, że organizatorzy zapewnili wysoki poziom naukowy wydarzenia. Było to możliwe dzięki harmonijnej współpracy wielu pracowników Wydziału oraz przychylności i wsparciu władz naszego Uniwersytetu.

Kolejna konferencja odbędzie się w 2026 r. w Toruniu.

Tomasz Kwapiński

Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w ujęciu interdyscyplinarnym

3 czerwca dr hab. Agnieszka Buczak (Katedra Edukacji Zdrowotnej) i dr hab. Urszula Oszwa, prof. UMCS (Katedra Dydaktyki) z Instytutu Pedagogiki uczestniczyły w ogólnopolskiej konferencji zorganizowanej przez Wydział Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji oraz Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego.

Tematem konferencji było zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w ujęciu interdyscyplinarnym. Debaty odbyły się w dwóch sesjach plenarnych i dwóch sesjach badawczych. Dr hab. Urszula Oszwa, prof. UMCS przedstawiła zagadnienie lęku przed matematyką i rezylencji matematycznej jako kategorii badawczych ważnych z punktu widzenia dobrostanu dzieci i młodzieży na lekcjach matematyki. Z kolei dr hab. Agnieszka Buczak omówiła cele i możliwości badania dobrostanu szkolnego w oparciu o model Erika Allardta.

Problematyka podjęta w ramach konferencji obejmowała również zagadnienia: autoagresji i samookaleczeń

młodych ludzi (dr hab. Barbara Remberk, prof. IPiN), poczucia sensu życia dzieci i młodzieży (dr hab. Danuta Opozda, prof. KUL), opieki publicznej i rodzinnej nad młodymi osobami z zaburzeniami psychicznymi (dr hab. Beata Szluz, prof. UR), presji edukacyjnej i wypalenia szkolnego uczniów i uczennic (dr Marcin Szulc, prof. UG).

Wystąpienia dotyczyły też roli mediów społecznościowych w kształtowaniu adolescentów (dr Dagmara Musiał, UMCS), badań nad depresją młodych dorosłych (dr Piotr Toczyski, APS), problemów społecznych i psychicznych młodzieży w kryzysie bezdomności (dr Katarzyna Wasilewska-Ostrowska, UMK) oraz wykorzystania technik terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach w pracy z młodzieżą z różnymi zaburzeniami zdrowia psychicznego (dr Diana Muller-Siekierska, UŁ).

W sesji posterowej zaprezentowano wyniki badań nad zdrowiem psychicznym studentów (dr hab. Hanna Stolarczyk-Szwec, prof. UMK) i zdrowiem psychicznym dzieci z zaburzeniami przetwarzania słuchowego (dr n. med i n. o zdr. Joanna Rostkowska, APS). Przedstawiono również formy pomocy dziecku nieśmiałowemu w grupie ryzyka zaburzeń psychicznych (Małgorzata Mróz, UKSW).

Interdyscyplinarny charakter debat i dyskusji był możliwy dzięki uczestnictwu w konferencji badaczy reprezentujących wiele dziedzin i dyscyplin naukowych, m.in. psychiatrię i nauki o zdrowiu, psychologię, pedagogikę, socjologię, filozofię, a także praktyków zaangażowanych w pracę profilaktyczno-interwencyjną w obszarze zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Urszula Oszwa

Fot. Michał Piat

Warsztaty MSCA Postdoctoral Fellowship Horizon Europe na UMCS

W dn. 19–21 czerwca w ramach projektu „Go International, go Great!” odbyły się stacjonarne warsztaty w Szkole MSCA Postdoctoral Fellowship Horizon Europe. Projekt ten, realizowany przez Centrum Współpracy Międzynarodowej UMCS, jest częścią programu „Welcome to Poland”, finansowanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej. Jego celem jest rozwój UMCS w zakresie obsługi kadry zagranicznej oraz zwiększenie potencjału badawczego Uczelni.

W warsztatach uczestniczyli trzej zagraniczni młodzi naukowcy: dr Courtney Kayser z George Mason University w USA, dr Joana Ramanauskaitė z Kaunas University of Technology na Litwie i dr Tetiana Bulana z National Technical University „Dniprovsk Polytechnic University” w Ukrainie.

Pierwszego dnia warsztatów uczestnicy mieli okazję porozmawiać z prorektorem ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr. hab. Wiesławem Gruszeckim oraz zapoznać się z opiekunami naukowymi z ramienia UMCS. Spotkali się także z zespołami badawczymi na różnych wydziałach i pracownikami zajmującymi się współpracą międzynarodową: dr Ewelina Panas, zajmującą się współpracą ze studentami zagranicznymi oraz współpracą z miastem Lublin w ramach sieci EUniverCities; Brianem Chaggu, prezentującym możliwości stypendialne NAWA dla doktorantów; pracownikami Centrum Współpracy Międzynarodowej

opowiadającymi o zakresie oferty Welcome Center for Academics na UMCS; Karoliną Sokolińską, przedstawiającą możliwości wynikające ze współpracy w ramach Konsorcjum Uniwersytetów Europejskich ATHENA, którego nasza Uczelnia jest częścią.

Następnie przez dwa dni uczestnicy warsztatów pracowali nad swoimi wnioskami projektowymi pod okiem doświadczonych zagranicznych ekspertów: Barbary Chiuconci z University of Macerata we Włoszech i dr. Claudio Carlonego z Eurocentro SRL we Włoszech. Wspólnie z opiekunami naukowymi z UMCS młodzi naukowcy koncentrowali się na różnych elementach swoich wniosków projektowych. Warsztaty miały praktyczne podejście, oparte na analizie zarówno dobrych, jak i złych przykładów. Uczestnicy ćwiczyli umiejętności związane z aktualnym stanem wiedzy, celami badań, metodologią, interdyscyplinarnością i transferem wiedzy. Omówione zostały również kwestie oddelegowania i wielu innych aspektów projektu.

Warsztaty MSCA Postdoctoral Fellowship Horizon Europe to ważny krok w rozwijaniu potencjału badawczego UMCS i budowaniu międzynarodowej współpracy. Dzięki zaangażowaniu uczestników i wsparciu doświadczonych ekspertów były nie tylko okazją do nauki, ale także platformą wymiany doświadczeń i nawiązywania cennych kontaktów.

Magdalena Dzirba

4. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Praktyki lekturowe w dobie nowych mediów i technologii”

W ramach cyklu KSI@ŻKA W MEDIACH – MEDIA W KSI@ŻCE, organizowanego przez Katedrę Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS, w dn. 27–28 czerwca odbyła się 4. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pod hasłem: „Praktyki lekturowe w dobie nowych mediów i technologii”. Partnerami merytorycznymi i organizacyjnymi wydarzenia po raz trzeci były ośrodki akademickie z Ukrainy: Department of Social Communication and Information Activities Lviv Polytechnic National University, Department of Social Communication Lesya Ukrainka Volyn National University oraz Department of Media Communications Ukrainian Academy of Printing.

Osią konferencyjnej dyskusji uczyniono „praktyki lekturowe” związane z czytaniem, stanowiącym wypracowaną przez określoną zbiorowość kompetencję kulturową, nabywaną w procesie socjalizacji. Podjęto namysł nad fenomenem i istotą zjawiska „praktyk lekturowych” w społeczeństwie nadmiaru przekazów medialnych i informacji, w czasach silnie naznaczonych rozwojem cyfrowych technologii. W tych nowych kontekstach poszukiwano odpowiedzi na zasadnicze pytania: kto czyta? co czyta? gdzie i kiedy to robi? w jaki sposób i za pośrednictwem jakich narzędzi? dlaczego i po co? jak rozumie i do czego wykorzystuje czytane teksty?

Dyskusja skupiła się na refleksji wokół następujących zagadnień: badania praktyk lekturowych, czytania i czytelnictwa w Polsce i na świecie; czytanie i czytelnictwo w dobie elektronicznej transmisji kultury pisma / współczesna kultura czytelnicza; modele czytania; rodzaj medium a percepcja tekstu i doświadczenia lekturowe; czytanie vs. słuchanie książki a procesy percepcyjne; zmiana form praktyk lekturowych wobec dominacji kultury ruchomego obrazu; praktyki lekturowe a sztuczna inteligencja; nowe kategorie czytelników / subkultury czytelnicze / czytanie społecznościowe i praktyki lekturowe w sieci; zachowania i potrzeby lekturowe różnych grup czytelników a rynek książki; e-booki, audiobooki i synchrobooki; roz-

wój rynku e-książek i usług abonamentowych; cyfrowe narzędzia promocji i reklamy książki i czytania; aktywizacja czytelników i animacja czytelnictwa; instytucje wspierające społeczny obieg książki.

Otwarcia Konferencji dokonali: dr Wojciech Maguś – zastępca dyrektora INoKSiM; dr hab. Anita Has-Tokarz, prof. UMCS – kierownik Katedry Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej; dr Halyna Lystvak z Katedry Komunikacji Medialnej Ukraińskiej Akademii Drukarstwa; prof. Olena Kosheliuk – kierownik Katedry Komunikacji Społecznej Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego oraz dr Oleksandr Markowycz – dyrektor Katedry Komunikacji Społecznej i Działalności Informacyjnej Politechniki Lwowskiej.

Podczas obrad wygłoszono 42 referaty przygotowane przez naukowców i praktyków z Polski i Ukrainy, których badania i/lub działania zmierzają w kierunku wypracowania narzędzi i warsztatu, umożliwiających odzwierciedlenie „wielopłaszczyznowego” i jak najbardziej kompletnego obrazu zjawisk lektury, a przy tym użytecznych w ich holistycznym opisie: od jej uwarunkowań powiązanych z materialnymi (edytorskimi, rynkowymi, technologicznymi) aspektami społecznego życia książki, przez fundamenty instytucjonalne (projektujące, nadzorujące, egzekwujące i waloryzujące zadania instytucji obiegu książki, wpływające na procesy recepcji, ale też na kształtowanie się i upowszechnianie oferty, kanonów i powszechników lekturowych), aż po tworzenie się kręgów publiczności pełniących ustalone funkcje i zadania w tzw. systemie książki (od produkcyjnych po opinio- i wzorcotwórcze).

Ponadto drugiego dnia Konferencji odbyła się sesja „Młodzi badacze mają głos...”, w ramach której z referatami wystąpiło 16 studentów z polskich (UMCS, UW, UJ) i ukraińskich (Wołyński Uniwersytet Narodowy w Łucku, Ukraińska Akademia Drukarstwa we Lwowie) ośrodków akademickich.

W przygotowaniu jest monografia, a następna konferencja z tego cyklu będzie miała miejsce w czerwcu przyszłego roku.

Anita Has-Tokarz
Renata Malesa

VI Krajowe Sympozjum Archiwalne „Archiwa rodzinne i społeczne”

W dn. 24–25 maja na Wydziale Historii i Archeologii odbyło się VI Krajowe Sympozjum Archiwalne pt. „Archiwa rodzinne i społeczne”. Głównym organizatorem tego cyklu konferencji jest Stowarzyszenie Archiwistów Polskich, zaś szóstą edycję współorganizowali: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Archiwum Państwowe w Lublinie, Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej oraz Oddział Polskiej Akademii Nauk w Lublinie.

Uroczystego otwarcia Sympozjum dokonali prezes Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Andrzej Jabłoński; prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS; dyrektor Archiwum Państwowego w Lublinie Krzysztof Kołodziejczyk i dyrektor Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Marzena Kruk. Podczas otwarcia odczytano list od dr. Pawła Pietrzyka – naczelnego dyrektora Archiwów Państwowych, który objął Sympozjum patronatem honorowym.

W konferencji wzięło udział blisko 160 uczestników. Przedstawiono 57 referatów (w tym kilka wieloautorских) oraz 15 posterów. Obrady odbywały się w dwóch sesjach plenarnych oraz trzech równoległych sekcjach tematycznych. Pierwsza dotyczyła archiwów rodzinnych, zwanych też osobistymi. Drugą sekcję poświęcono archiwom społecznym, czyli oddolnym inicjatywom nastawionym na gromadzenie różnorodnych źródeł

archiwalnych dotyczących określonych miejscowości, środowisk lub tematów. Trzecia sekcja odnosiła się do relacji zachodzących pomiędzy archiwami rodzinnymi i społecznymi a instytucjami pamięci, takimi jak archiwa państwowe, wyodrębnione, biblioteki czy muzea. Całość uzupełniła sesja posterowa.

Podczas Sympozjum z referatami wystąpili m.in. pracownicy Instytutu Historii: dr hab. Mariusz Ausz, prof. UMCS (*Archiwa i dokumenty szkolne jako uzupełnienie zawartości archiwów rodzinnych*); dr Tomasz Czarnota (*Efemeryczność – stała czy przejściowa cecha archiwów społecznych?*); dr hab. Marek Konstankiewicz, prof. UMCS wspólnie z prof. dr. hab. Waldemarem Chorańczewskim z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (*Terminologia dotycząca archiwów rodzinnych i społecznych w perspektywie prawa, nauki i praktyki archiwalnej*); dr Robert Stępień (*Archiwa rodzinne w krajach anglosaskich – modele współpracy, instrumenty wsparcia*); dr Małgorzata Szabaciuk (*Problematyka archiwów rodzinnych i społecznych w kształceniu uniwersyteckim i nieformalnym*).

W sesji posterowej wzięły udział studentki UMCS: Daria Gorzkiewicz (*Dziedzictwo Klimontowa w świetle społecznych inicjatyw archiwalnych*) oraz Patrycja Lipian (*Cyfrowe Archiwa Tradycji Lokalnej – wczoraj i dziś*).

W czasie Sympozjum odbyły się także imprezy towarzyszące, takie jak: walne zebranie członków Sekcji Archiwów Rodzinnych Stowarzyszenia Archiwistów Polskich; wystawa plenerowa na pl. Litewskim pt. „Magierscy. Fotografowie z Lublina”, współorganizowana przez Narodowe Archiwum Cyfrowe i Archiwum Państwowe w Lublinie i połączona z promocją książki o tym samym tytule autorstwa Olgi Nasińskiej i Łukasza Karolewskiego; wystawa w siedzibie lubelskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej pt. „Weterani z Korpusu Polskiego w archiwach rodzinnych”.

W organizację Sympozjum zaangażowani byli członkowie lubelskiego oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, w tym pracownicy Katedry Archiwistyki Nauk Pomocniczych Historii UMCS oraz studenci naszego Uniwersytetu z kierunku archiwistyka i nowoczesne zarządzanie zapisami informacyjnymi. Do organizacji wydarzenia przyczynili się również jego sponsorzy: Ceiba sp. z o.o., Emiks oraz KIEL-TECH sp. z o.o.

Marek Konstankiewicz

Fot. Barisze Profil

Prof. Beata Batorowicz z wizytą na UMCS

Prof. Beata Batorowicz z Queens's University w Ontario w Kanadzie na zaproszenie dr hab. Stanisławy Byry, prof. UMCS, dyrektora Instytutu Pedagogiki, była gościem na naszym Uniwersytecie w dn. 10–19 czerwca. Celem jej pobytu było opracowanie koncepcji wspólnego projektu badawczego z udziałem pracowników Katedry Psychopedagogiki Specjalnej.

Prof. Batorowicz jest cenionym naukowcem i posiada ogromne doświadczenie w realizacji projektów badawczych o aplikacjach praktycznych. Realizowane przez nią badania dotyczą opracowywania, wdrażania i ewaluacji usług wspierających i wzbogacających uczestnictwo społeczne dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, zwłaszcza tych, które korzystają z technologii wspomagających i/lub komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC).

Aktualne projekty badawcze prof. Batorowicz koncentrują się wokół: komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) oraz technologii wspomagającej;

Fot. Marcin Pietrusza

uczestnictwa dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i czasie wolnym; wykorzystania technologii w celu oceny funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami; interakcji społecznych jako czynnika wspomagającego rozwój.

Anna Prokopiak

Kolejne spotkanie z cyklu „Z dziejów Lublina i Lubelszczyzny”

12 czerwca w Instytucie Historii pod patronatem Centrum Badań nad Historią Regionalną i Lokalną odbyło się kolejne spotkanie z cyklu „Z dziejów Lublina i Lubelszczyzny”. Tym razem gościliśmy Andrzeja i Annę Kontkiewiczów, którzy wygłosili wykład pt. *Lubelska rodzina Wagnerów*.

Państwo Kontkiewiczowie to miłośnicy historii, nieustrudzeni poszukiwacze i odkrywcy interesujących dziejów przodków. Zabrali słuchaczy w podróż ku przeszłości Lublina i podlubelskich przedmieść, spoglądając

nań przez pryzmat dwóch pokoleń rodziny Wagnerów – ewangelickich osiedleńców, przedsiębiorców i przemysłowców, którzy na przełomie XVIII i XIX w. związali swoje losy z miastem nad Bystrzycą.

Należy podkreślić, że wysoce erudycyjny wykład, wzbogacony o doskonale przygotowaną prezentację, pozwolił przybliżyć nie tylko postaci Wagnerów (przede wszystkim Macieja i jego dwóch synów, Jana i Pawła), ale też znacznie poszerzył wiedzę słuchaczy o nieznanych lub zapomnianych kartach z dziejów Lublina i okolic.

Prelegenci mówili m.in. o związkach Wagnerów z lubelskim rzemiosłem piekarskim, aptekarstwem oraz przemysłem młynarskim i browarnictwem. Interesujące były informacje dotyczące aktywności inwestycyjnej związanej z nabywaniem kolejnych nieruchomości w mieście i na przedmieściach, co z czasem uczyniło z Wagnerów wpływowych przedstawicieli rodzącej się w Lublinie burżuazji.

Organizatorzy mają nadzieję, że kolejne spotkania, których należy spodziewać się jesienią, będą równie ciekawe i spotkają się z pozytywnym odbiorem publiczności.

Andrzej Przegaliński

Jordanes – człowiek, który opowiedział historię

Podstawowym źródłem antycznym dla wiedzy o dziejach Gotów jest dzieło Jordanesa *O pochodzeniu i czynach Gotów* (znane jako *Getica*). Doczekało się ono wielu tłumaczeń, w tym przekładu lubelskiego historyka, Edwarda Zwolskiego, oraz niezliczonej liczby interpretacji zawartych w nim treści. Powszechnie sądzono też, że autor *Getici* to klasyczny kompilator, żeby nie użyć słowa „plagiator”, który na dodatek zrobił krzywdę europejskiemu dziedzictwu kulturowemu gubiąc/niszcząc dwunastotomowe dzieła o historii Gotów autorstwa intelektualnego giganta późnej starożytności o imieniu Flavius Magnus Aurelius Cassiodorus. Na nim miał oprzeć swoje „streszczenie”.

Ogromne poruszenie w środowisku historyków, archeologów i językoznawców wywołała wiadomość o nowym tłumaczeniu Jordanesa autorstwa dr. Bartosza Jana Kołoczka z Uniwersytetu Jagiellońskiego, opublikowanym wraz z mniej znanym dziełem antycznego autora – *O całości dziejów albo o pochodzeniu i czynach narodu rzymskiego* (Kraków 2022). Pomijając niezaprzeczalne wartości nowego przekładu, najbardziej sensacyjnym ustaleniem jest to, że Jordanesa należy rehabilitować z pozycji powszechnie mu przypisywanej, do rangi uczonego o istotnych kompetencjach i należytej wiedzy.

Napisała do mnie prof. Judyta Rodzińska-Nowak z Instytutu Archeologii UJ, z zaskakującą propozycją. „Zróbmy konferencję na kanwie nowego tłumaczenia. Koniecznie w Hrubieszowie i koniecznie jako pierwszą powiązaną z Laboratorium Historiae Gothorum (LHG) w Masłomęczu. Mamy pieniądze!”.

Zaskoczenie zaskoczeniem, ale takich propozycji się nie odrzuca. Ponieważ doświadczenie współpracy z moją kra-

kowską koleżanką należy do tych najbardziej owocnych (*vide* korpusy importów rzymskich¹), podjąłem rzuconą mi rękawicę (należałoby powiedzieć w tym wypadku – różę). Naszych hrubieszowskich partnerów nie trzeba było namawiać, usiedliśmy więc do koncepcji projektu.

Szybko ustaliliśmy, że zamówimy referaty u konkretnych autorów i nadamy konferencji charakter elitarny – zaprosimy do uczestnictwa osoby legitymujące się: uznanym dorobkiem naukowym, nietuzinkową wiedzą na temat epoki, prowadzące perspektywiczne badania na najwyższym poziomie poznawczym i naukowym.

7 czerwca w gościnnych salach Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie wysłuchaliśmy 10 „refleksji” na temat Jordanesa i jego dzieła.

Najpierw inicjatorka projektu, prof. Judyta Rodzińska-Nowak, przedstawiła jego koncepcję, wygłaszając referat pt. *Jordanes między Krakowem a Hrubieszowem, czyli wprowadzenie do projektu konferencji*. Następnie autor tłumaczenia i komentarzy, dr Bartosz J. Kołoczek, w wystąpieniu pt. *Jordanes – nowe otwarcie* omówił naukową przygodę, z jaką się zmierzył. Muszę dodać, że nie pamiętam okoliczności, w której tekst bez prezentacji tak bezgranicznie porwałby słuchaczy, wyraźnie rozczarowanych, gdy prelegent ogłosił koniec. Po nim wysłuchano dr. hab. Stanisława Turleja z UJ z referatem pt. *Justynian a region naddunajski*, który był lekcją poko-

¹ A. Kokowski, *Handlujemy! – czyli importy rzymskie na Lubelszczyźnie*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 3/274 (2021), s. 38–41; tenże, *Krajna – kolejna perła do korony archeologii UMCS*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 4/286 (2022), s. 46–48; tenże – *Kupcy, biedacy i złodzieje ...*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 6/311 (2024), s. 70–72.

ry należyj konsumpcji i interpretacji antycznych przekazów. Bartłomiej Bardecki (dyrektor Muzeum, inicjator LHG) i Anna Hyrczała (nasza doktorantka) reprezentowali nie tylko Muzeum, ale również Stowarzyszenie Wioska Gotów w Masłomęczu. Przedstawili kapitalną prezentację *Gotania, czyli ile Jordanesa w Wiosce Gotów w Masłomęczu – „Laboratorim Historiae Gothorum”*.

Następnie uczestnicy konferencji udali się do Masłomęcza, aby naocznie przekonać się, jak daleko zaawansowana jest budowa LHG oraz jakie możliwości oferuje dla szeroko rozumianego promowania dziedzictwa kulturowego. Sala konferencyjna, kinowa, pomieszczenia muzealne i laboratoryjne oczywiście „zwały z nóg”, ale też już kilka razy pisałem o planach związanych z tym projektem i... o braku zainteresowania nim lubelskiego środowiska naukowego². Uczestnicy konferencji pojęli przesłanie LHG znakomicie, zrozumieli jego misję i starannie wpisali dużymi literami adres do notesów.

W drugiej turze referatów wystąpiłem z tematem *Goci w świetle dzieła Jordanesa oczyma archeologa* – opowiedziałem historię szukania wykopaliskowych dokumentów dla poparcia opowieści dziejopisa; wskazałem też na niepokojące tendencje dyletanckiego podejścia do historii Gotów, ale to za „duże” punkty. Prof. Aleksander Bursche i dr hab. Kyrylo Myzgin (Uniwersytet Warszawski) zmierzli się z jednym z najbardziej sensacyjnych odkryć ostatnich lat – faktem masowo ukrywanych depozytów monet we wschodnim terytorium gockim, na domiar wszystkiego – masowo fałszowanych. Tytuł referatu brzmiał *Wojna domowa w obrębie kultury czerniachowskiej, czyli o czym nie wiedział Jordanes*. Referaty prof. Barbary Niezabitowskiej-Wiśniewskiej, zawsze oczekiwane, rozgrzewają atmosferę i napędzają naukowe emocje. Tak było i tym razem. Wystąpienie pt. *Gdy Jordanes pisał swoje dzieło, czyli obraz obszaru gockiego u schyłku starożytności* było prezentacją siły argumentów archeologicznych dla opisywania dziejów i roli rozważnej strategii interdyscyplinarnej je wspomagającej. Autorka otworzyła przed nami nie tylko nowe obszary dociekań naukowych, ale też po-

Fot. Anna Hyrczała

stawiła pytania, o jakich nigdy nie pomyśleliśmy lub jakich nigdy nie mieliśmy odwagi postawić. W intelektualną przygodę zabrał nas też prof. Wojciech Nowakowski (UW) referatem *Aestii i Coldas – ludy bałtyjskie w „Getica” Jordanesa*. Okazało się, że plemiona bałtyjskie wcale nie stały na marginesie uwagi starożytnego historyka. W końcu dr Oleh Petrauskas (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy w Kijowie) w prelekcji pt. *Najnowsze odkrycia na terenie kultury czerniachowskiej* pokazał, jak zmieniają one opcję interpretacji historycznych dziejów interesującej nas epoki.

Dyskusja pod kierunkiem prof. Magdaleny Mączyńskiej toczyła się jeszcze długo. Przewidujemy publikację dwujęzyczną: angielsko-polską. Będzie to pierwsze wydawnictwo opatrzone szyldem „Laboratorium Historiae Gothorum”. Znajdzie się w nim niewyłoszony referat prof. Michała Parczewskiego – *Słowianie w dziele Jordanesa oczyma archeologa* oraz tekst podsumowujący lubelskie inicjatywy moderowania naukowych badań nad okresem rzymskim. W roku jubileuszu 80-lecia naszej Alma Mater – właściwie obowiązkowe.

Wieszczę, że teraz tutaj będzie toczyło się najważniejsze życie naukowe i to tu będą miały miejsce najbardziej „wysstrzałowe” prezentacje starożytnych (i nie tylko!) skarbów.

Konferencja nie odbyłaby się bez wsparcia władz samorządowych: gminy Hrubieszów (wójta Tomasz Zająca – Amicis Universitatis Mariae Curie Skłodowska, który nie opuścił żadnego referatu!) i powiatu hrubieszowskiego. Dla nich archeologia spod znaku UMCS jest po prostu dobrem wspólnym, co udowodnili członkinie i członkowie Stowarzyszenia Wioska Gotów w Masłomęczu, przyjmując nas z legendarną, hrubieszowską gościnnością.

Andrzej Kokowski

² A. Kokowski, *Honorowy Komitet Naukowy „Laboratorium Historiae Gothorum”*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 3/284 (2022), s. 49–51; tenże, „Laboratorium Historiae Gothorum” w Masłomęczu – wielki początek, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 11/293 (2022), s. 62–63; tenże – *Laboratorium? Pod dachem!*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 5/310 (2024), s. 64–65.

Partnerstwo Polski i Ukrainy w warunkach zmiany ładu międzynarodowego

W dn. 12–13 czerwca na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Partnerstwo Polski i Ukrainy w warunkach zmiany ładu międzynarodowego”, zorganizowana przez Instytut Stosunków Międzynarodowych UMCS. Celem konferencji była wielopłaszczyznowa i wielopoziomowa diagnoza stanu i perspektyw partnerstwa Polski i Ukrainy w kontekście zmiany przestrzeni geopolitycznej obu państw.

Uroczystego powitania uczestników dokonali: rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski; dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych UMCS prof. dr hab. Marek Pietraś; dyrektor Instytutu Europy Środkowej dr hab. Beata Surmacz, prof. UMCS; dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki prof. Walerij Kopijka oraz konsul generalny Ukrainy w Lublinie Oleh Kuts.

Po ceremonii otwarcia nastąpiła promocja monografii pt. *Partnerstwo strategiczne Polski i Ukrainy w warunkach zmiany systemu międzynarodowego. Punkt widzenia Polski i Ukrainy* (red. Marek Pietraś, Walenty Baluk, Hryhorij Perepełycia, Lublin 2024). Publikacja została wydana nakładem Wydawnictwa UMCS w dwóch

wersjach językowych (polskiej i ukraińskiej) i zawiera teksty będące efektem pracy badawczej wybitnych naukowców z Polski i Ukrainy.

Obrady zainaugurowała sesja plenarna pn. „NATO – Polska – Ukraina w zmieniającym się ładzie międzynarodowym”, moderatorami której byli prof. Marek Pietraś i prof. Hryhorij Perepełycia (KUN im. T. Szewczenki). Wygłoszono wówczas blisko 60 referatów w ramach czterech bloków tematycznych poświęconych różnym aspektom stosunków bilateralnych Polski i Ukrainy.

Wydarzeniu towarzyszyła wystawa zdjęć z walk w Ukrainie pt. „Profesura w okopach” (autorstwa prof. Fedira Szandora z Ukrainy i mgr. Damiana Dudy z UMCS) oraz uroczystość wręczenia Medalu św. Cyryla i Metodego Centrum Europy Wschodniej UMCS. Tegorocznym laureatem nagrody został prof. Fedir Szandor w uznaniu za jego wkład w rozwój badań nad Europą Środkowo-Wschodnią oraz za wzorową postawę obywatelską i nauczyciela akademickiego. Prof. Szandor jest ukraińskim naukowcem, wykładowcą na Użgorodskim Uniwersytecie Narodowym, kierownikiem Katedry Socjologii i Pracy Społecznej, prezydentem obwodowej organizacji turystycznej „Zakarpacie”, deputowanym Zakarpackiej Rady Obwodowej. To znany i ceniony działacz oraz badacz stosunków ukraińsko-węgierskich. W 2023 r. został powołany na stanowisko ambasadora Ukrainy na Węgrzech. Od wielu lat rozwija badania w zakresie studiów regionalnych Zakarpacia, stosunków ukraińsko-węgierskich oraz historii i tradycji Europy Środkowej. Prof. Szandor wykazał także godną uwagi postawę podczas rosyjskiej inwazji na Ukrainę w lutym 2022 r. Już w pierwszych dniach wojny wstąpił w szeregi 101. Brygady Obrony Terytorialnej. Broniąc swojej ojczyzny, nie porzucił jednak nauczania studentów i przebywając na froncie, w dalszym ciągu prowadził zdalnie wykłady. Jego zdjęcie z zajęć prowadzonych z okopów obiegło media krajowe i zagraniczne. W ten sposób świat poznał go jako „Profesora z Okopów”.

13 czerwca ceremonię otworzył dyrektor ISM prof. dr hab. Marek Pietraś oraz dyrektor Centrum Europy Wschodniej prof. dr hab. Walenty Baluk. Następnie głos zabrał prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Be-

Fot. Michał Piłtar

reza, prof. UMCS, po czym prof. Baluk odczytał laudację na cześć laureata. Wręczenia Medalu dokonali dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS wspólnie z dr hab. Andrzejem Szeptyckim, prof. UW – podsekretarzem stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP.

Konferencję zwińczyła sesja plenarna „Unia Europejska – Polska – Ukraina w zmieniającym się łańdźmie międzynarodowym”, moderowana przez dr hab. Beatę Surmacz, prof. UMCS oraz prof. dr. hab. Bohdana Hudię (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki).

Wydarzenie, które odbyło się pod patronatem prof. Andrzeja Szeptyckiego, było okazją do dyskusji i wymiany poglądów środowisk akademickich, analityczno-

-eksperskich i politycznych zarówno z Polski i Ukrainy, jak i z innych państw i instytucji międzynarodowych. Konferencja i monografia zostały zrealizowane w ramach projektu pt. „Partnerstwo strategiczne Polski i Ukrainy w warunkach zmiany systemu międzynarodowego. Punkt widzenia Polski i Ukrainy”, finansowanego ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wydarzenie patronatem medialnym objęli: „Kurier Lubelski”, agencja informacyjna „Ukrinform”, Polskie Radio Lublin, Akademickie Radio Centrum, TVP3 Lublin, Espresso TV (Ukraina) i TV UMCS.

*Ihor Kolisnichenko
Centrum Europy Wschodniej*

Samorząd terytorialny w Polsce w procesie zmian

W dn. 6–7 czerwca na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Samorząd terytorialny w Polsce w procesie zmian”, zorganizowana przez pracowników Katedry Administracji Publicznej Instytutu Nauk o Polityce i Administracji: dr Monikę Sidor (przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego); dr hab. Mariusza W. Sienkiewicza, prof. UMCS; dr hab. Katarzynę Kuć-Czajkowską, prof. UMCS i dr hab. Justynę Wasil oraz Fundację Centrum Rozwoju Lokalnego.

Wydarzenie rozpoczęła dyskusja samorządowców – absolwentów WPiD: Tomasz Kanaka – wójta gminy Siemień; Dariusza Łobejko – wójta gminy Jabłoń; Tomasz Zajęca – wójta gminy Hrubieszów i Roberta Palichleba – sekretarza gminy Hrubieszów, przewodniczącego Rady powiatu hrubieszowskiego. Dyskusja koncentrowała się wokół współczesnych problemów i wyzwań Polski samorządowej, w tym zaangażowania mieszkańców w proces decyzyjny w gminach, problemów finansowych i kwestii depopulacji jednostek samorządu.

Kolejne sesje i wystąpienia poświęcone były naukowej refleksji na temat doświadczeń w reformowaniu i funkcjonowaniu samorządu gminnego w 34. roczni-

cię uchwalenia Ustawy o samorządzie terytorialnym. Przypomnijmy, wybory samorządowe z 27 maja 1990 r. były pierwszymi w pełni demokratycznymi wyborami po transformacji ustrojowej.

Natomiast doświadczenia kształtowania i funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce, w tym wyborów samorządowych, strategii wyborczych, kwestii partycypacji, współzrządzenia (m.in. włączenia dzieci i młodzieży w proces decyzyjny, budżetów obywatelskich, jednostek pomocniczych), problemów samorządów w dobie współczesnych kryzysów (skutki wojny Rosja – Ukraina, polityka migracyjna), stały się przedmiotem referatów i dyskusji. Problematyka referatów dotyczyła w głównej mierze wyzwań: polityki informacyjnej (m.in. zaawansowania cyfrowego regionów, e-usług administracji, sztucznej inteligencji), potrzeby zmian w kształcie podziału terytorialnego Polski (łączenia gmin obwarunkowanych, likwidacji powiatów ziemskich). Część wystąpień koncentrowała się z kolei na szerszym (międzynarodowym) kontekście, dotyczącym m.in. tworzenia samorządów regionalnych w Europie Środkowej czy budowy kompetencji w zakresie polityki regionalnej w Mołdawii.

Katarzyna Kuć-Czajkowska

I Lubelskie Interdyscyplinarne Seminarium „Rozwój Zasobów Ludzkich – teoria i praktyka”

W dn. 13–14 czerwca w Kazimierzu Dolnym i na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS odbyło się I Lubelskie Interdyscyplinarne Seminarium „Rozwój Zasobów Ludzkich – teoria i praktyka”, zorganizowane przez Pracownię Rozwoju Zasobów Ludzkich – HRD_Lab, Studenckie Koło Naukowe Rozwoju Zasobów Ludzkich UMCS oraz WPiP. W wydarzeniu wzięli udział pracownicy Wydziału, studenci kierunku rozwój zasobów ludzkich, pracownicy działu HR firmy Polimex Mostostal S.A. oraz zaproszeni goście.

Podczas pierwszego dnia Seminarium członkowie kadry zarządzającej średniego i wyższego szczebla firmy Polimex Mostostal S.A. uczestniczyli w warsztatach prowadzonych przez: mgr. Dawida Reję z Pracowni Animacji Kultury („Mosty międzyludzkie – budowanie relacji i zaufania w zespole”), dr Marlenę Stradomską z Katedry Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii („Wypalenie zawodowe a inteligencja emocjonalna”) oraz dr Agatę Świdzińską z Katedry Pedagogiki Społecznej („Różnorodność w środowisku pracy”), zorganizowanych w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym UMCS w Kazimierzu Dolnym.

Drugi dzień Seminarium odbył się na Wydziale Pedagogiki i Psychologii. Zaproszeni goście wysłuchali wystąpienia: dr hab. Ewy Sarzyńskiej-Mazurek, prof. UMCS z Katedry Pedagogiki Pracy i Andragogiki (*Prezentacja narzędzia do pomiaru preferencji do pracy zdalnej i stacjonarnej*), dr hab. Marty Czechowskiej-Bielugi,

prof. UMCS z Katedry Pedagogiki Społecznej (*Wellbeing w myśleniu o rozwoju*) oraz dr Ewy Bulisz z Katedry Komunikacji Medialnej na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa (*Coaching i mentoring a rozwój pracowników*). Panel wykładowy zakończył się wystąpieniem pt. *Dojrzałość HRD w projektowaniu strategii prorozwojowej organizacji – analiza przypadku Polimex-Mostostal* dr. hab. Andrzeja Różańskiego, prof. UMCS – dziekana WPiP, kierownika Pracowni Rozwoju Zasobów Ludzkich oraz koordynatora i przewodniczącego zespołu programowego dla kierunku rozwój zasobów ludzkich. Referat ten stanowił prezentację wstępnej koncepcji wspólnego projektu wdrożeniowego.

Tego dnia uczestnicy wzięli również udział w szkoleniach i mikroszkoleniach zaprojektowanych i przeprowadzonych przez studentki i studentów. Szkolenie „ROLKI – mikroszkolenia jako narzędzie wspierające »onboarding«” przeprowadziły Martyna Bielak, Melania Czarska, Katarzyna Karwatowska, Emilia Młodawska i Aleksandra Pawełczak; mikroszkolenie „Etyka w miejscu pracy” przygotowały Agnieszka Hawryluk, Weronika Jamróz, Zuzanna Sęk, Natalia Pietruczuk, zaś mikroszkolenie „Kultura polska dla obcokrajowców” – Weronika Anulewicz, Patryk Suchecki i Katarzyna Świtias. Projekty powstały pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Bochniarz i stanowiły element zaliczenia praktyk studenckich.

Na zakończenie Seminarium miało miejsce spotkanie z rektorem UMCS prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim, podczas którego omówiono potencjalne możliwości współpracy. Uczestnicy gościli również w Laboratorium Badań nad Neuroedukacją, w którym jego kierownik, dr Małgorzata Chojak, zaprezentowała możliwości badawcze tej jednostki.

Gośćmi specjalnymi Seminarium była kadra firmy Polimex Mostostal S.A. w składzie: Angelika Ambroziewicz (dyrektor Biura Personalnego i Administracji); Aleksandra Dąbrowa (specjalista ds. personalnych/HR Business Partner); Jacek Furgalski (specjalista ds. szkoleń BHP); Katarzyna Jastrzębska (specjalista ds. szkoleń); Magdalena Kopińska (specjalista ds. personalnych); Anna Milatti-Filipowicz (specjalista ds. szkoleń); Monika Miłobędzka (specjalista ds. personalnych/HR Biznes Partner); Anna Ostrowska (zastępca dyrektora Biu-

Fot. Monika Baczawska-Ciupa

ra Personalnego i Administracji); Marzenna Szlagowska (kierownik Działu Administracji); Justyna Urban (specjalista ds. personalnych/HR Business Partner); Anna Watrak (specjalista ds. personalnych/HR Business Partner) i Anna Wysokińska (kierownik Działu Rekrutacji).

Z Wydziału Pedagogiki i Psychologii w wydarzeniu uczestniczyli: dr hab. Andrzej Różański, prof. UMCS; dr hab. Marta Czechowska-Bieluga, prof. UMCS; dr hab. Ewa Sarzyńska-Mazurek, prof. UMCS; dr hab. Agnieszka Bochniarz; dr Anna Grabowiec i dr Monika Baczewska-Ciupak, wchodzące w skład zespołu programowego RZL, a także mgr Dawid Reja, dr Marlena Stradomska, dr Agata Świdzińska, dr Małgorzata Chojak oraz dr Ewa Bulisz z WPiD.

W przebieg wydarzenia aktywnie zaangażowali się również studentki i studenci: Weronika Anulewicz, Martyna Bielak, Melania Czarska, Agnieszka Hawryluk, Weronika Jamróz, Natalia Karasek, Katarzyna Karwatowska, Gabriela Kidaj, Emilia Młodawska, Błażej Moritz, Katarzyna Panecka, Aleksandra Pawełczak, Na-

talia Pietruczuk, Zuzanna Sęk, Patryk Suchecki i Katarzyna Świtas.

I Lubelskie Interdyscyplinarne Seminarium „Rozwój Zasobów Ludzkich – teoria i praktyka” było kontynuacją tytułowej problematyki, której początki na naszym Wydziale sięgają 2006 r., i organizowanych przez wiele lat studiów podyplomowych o tej tematyce, a także wspólnych badań w obszarze RZL prowadzonych od ponad 20 lat we współpracy z wykładowcami z University of Illinois i University of Minnesota. Wieloletni projekt rozwijany jest w ramach kolejnego przedsięwzięcia na podstawie umowy o partnerstwie i współpracy pomiędzy WPiP a Polimex Mostostal S.A. z siedzibą w Warszawie, która została podpisana 23 stycznia 2024 r. przez dr. hab. Andrzeja Różańskiego, prof. UMCS – dziekana Wydziału, Krzysztofa Figata – prezesa Zarządu firmy oraz Macieja Korniluka – wiceprezesa Zarządu.

Andrzej Różański
Monika Baczewska-Ciupak
Angelika Ambroziewicz

Bezpieczeństwo zdrowotne a cyberinnowacje w ochronie zdrowia

14 czerwca na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Bezpieczeństwo zdrowotne a cyberinnowacje w ochronie zdrowia”. Uroczystego otwarcia wydarzenia dokonali: prof. dr hab. Marek Pietraś, dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych i dr hab. Katarzyna Marzęda-Młynarska, prof. UMCS, zastępca dyrektora ISM.

W czasie Konferencji wygłoszono 17 referatów. Tematyka wystąpień dotyczyła zagadnień w ramach następujących paneli: „Bezpieczeństwo zdrowotne w obliczu cyberpostępu: wyzwania i perspektywy”; „Komunikacja

o zdrowiu w kontekście cybermedycyny i mediów cyfrowych”; „Medycyna, bezpieczeństwo zdrowotne i cyberinnowacje: wyzwania i możliwości w erze cyfrowej”.

Odbył się również panel studencki pn. „Cyberinnowacje w medycynie a bezpieczeństwo państwa: wyzwania i współzależności”.

Konferencja była platformą wymiany informacji i doświadczeń związanych z wyzwaniami dla bezpieczeństwa zdrowotnego Polski, Europy i świata, służącą integracji środowisk praktyków i specjalistów z zakresu polityki, medycyny oraz komunikacji. Jej celem była dyskusja na temat cybernetycznych rozwiązań i innowacji w ochronie zdrowia.

Wydarzenie po raz kolejny zostało zorganizowane przez Katedrę Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Katedrę Stosunków Międzynarodowych ISM UMCS, Katedrę Komunikacji Wizualnej i Nowych Mediów Instytutu Dziennikarstwa i Zarządzania KUL, XVI Komisję Politologii i Stosunków Międzynarodowych Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie oraz Fundację Badań Międzynarodowych.

Liliana Węgrzyn-Odzioba
Ihor Kolisnichenko

Pedagogika specjalna wobec wyzwań różnorodności

W dn. 13–14 czerwca w Instytucie Pedagogiki odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Pedagogika specjalna wobec wyzwań różnorodności”, zorganizowana przez Katedrę Psychopedagogiki Specjalnej pod kierownictwem dr hab. Anny Prokopiak w 100. rocznicę urodzin prof. Zofii Sękowskiej. Wydarzenie było doskonałą okazją do uhonorowania jej osiągnięć naukowych oraz dyskusji i wymiany poglądów na temat wyzwań stojących przed pedagogiką specjalną. Sekretarzami Konferencji były dr Dorothea Chmielewska i dr Magdalena Wójcik.

Debata odbywała się w trzech obszarach. Pierwszy z nich dotyczył znaczenia dorobku prof. Z. Sękowskiej dla współczesnej nauki i praktyki pedagogiki specjalnej. Podjęto wówczas takie tematy jak: główne idee i koncepcje opracowane przez tę wybitną badaczkę; ich znaczenie dla rozwoju pedagogiki specjalnej oraz inspiracje dla współczesnych dociekań naukowo-badawczych i praktyki edukacyjnej. Drugi obszar obejmował wyzwania różnorodności w pedagogice specjalnej i poszukiwanie optymalnych sposobów jej realizacji. Rozważano następujące zagadnienia: organizacja działalności edukacyjnej, rehabilitacyjnej i wspierającej, odpowiadająca różnorodności potrzeb; międzykulturowe aspekty różnorodności i pedagogiki specjalnej; przygotowanie

pedagoga specjalnego do realizacji potrzeb edukacyjnych i rozwojowych; metodologiczne wyzwania w badaniach różnorodności potrzeb; innowacje technologiczne (możliwości i ograniczenia ich wykorzystania we wspieraniu osób ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi); dostępność i równość w edukacji. Z kolei w trzecim obszarze (edukacja ku różnorodności) podjęto dyskusję nad: rolą i wyzwaniami edukacji ukierunkowanej na pozytywne postawy wobec różnorodności; strategiami budowania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie komunikacji i współpracy w środowiskach zróżnicowanych; rozwojem profesjonalnym nauczycieli w kontekście edukacji inkluzywnej oraz metodologicznymi inspiracjami i znaczeniem badań wzmacniających potencjał edukacji ku różnorodności.

Konferencji towarzyszyły wystawy prac:

- prof. dr. hab. Janusza Kirenski („Bliskość”);
- uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie („Kameleon Sztuki”);
- uczniów szkół wchodzących w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. prof. Zofii Sękowskiej w Hrubieszowie;
- Tomasza Młynarczyka, fotografa mieszkającego i tworzącego w Radzynie Podlaskim (na wystawie pt. „Trisomia 21” zaprezentowano zdjęcia przedstawiające uczniów z zespołem Downa podczas różnych aktywności życia codziennego; jej pomysłodawczynią była Anna Krupska, nauczycielka plastyki).

Niewątpliwą atrakcją był występ artystyczny „Tacy sami” grupy uczniów ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Z. Sękowskiej w Radzynie Podlaskim, ukazujący zdolności muzyczne, aktorskie i taneczne osób z niepełnosprawnościami. Wydarzenie uświetnił koncert Łukasza Jemioły.

Prof. Zofia Sękowska była nie tylko pionierką w dziedzinie pedagogiki specjalnej, ale również osobą głęboko zaangażowaną w promowanie idei integracji i równych szans edukacyjnych dla wszystkich uczniów. Jej prace i dokonania wciąż inspirują kolejne pokolenia naukowców i nauczycieli na całym świecie. Konferencja była tego żywym przykładem.

Anna Prokopiak

Fot. Małgorzata Piñuza

Jubileusz Chóru Akademickiego UMCS

9 czerwca odbyły się obchody jubileuszu 75-lecia Chóru Akademickiego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej im. Jadwigi Czerwińskiej.

Obchody rozpoczęły się od koncertu *Z ziemi wiernej* w Sanktuarium Świętej Rodziny. Koncert zorganizowano również w ramach 40-lecia powstania parafii pw. Świętej Rodziny w Lublinie oraz w 37. rocznicę wizyty pasterskiej św. Jana Pawła II w naszym mieście.

W wykonaniu Chóru Akademickiego UMCS publiczność mogła usłyszeć kantatę *Z ziemi wiernej*, którą skomponował Piotr Selim do słów Jana Pawła II i Hanny Lewandowskiej. Koncert zagrała Orkiestra Stowarzyszenia Wschód Kultury. Dyrygowała prof. dr hab. Urszula Bobryk. Zaśpiewali Łukasz Jemioła i Piotr Selim, recytował Jacek Król.

Po koncercie Chór i zaproszeni goście udali się na obchody jubileuszu do Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka. Uroczystość rozpoczęła się od projekcji filmu o Chórze produkcji TV UMCS. Później wszyscy obecni zostali poproszeni o wspólne odśpiewanie średniowiecznego hymnu *Gaude Mater Polonia*.

Na wstępie głos zabrał rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, który wręczył prof. Urszuli Bobryk medal jubileuszowy 80-lecia UMCS za cenny wkład w rozwój chóralistyki, wieloletnią działalność artystyczną i kulturalną na rzecz Uniwersytetu, pełne sukcesów kierowanie Chórem oraz promocję polskiej kultury muzycznej w kraju i poza jego granicami.

Z kolei Chór Akademicki UMCS otrzymał Medal „Zasłużony dla Miasta Lublin” przekazany przez Annę Augustyniak, zastępcę prezydenta Lublina ds. społecznych.

Następnie dyrektorka ACKiM UMCS Chatka Żaka Izabela Pastuszko wręczyła prof. Urszuli Bobryk tabliczkę z wyrazami szacunku oraz wdzięczności za ogrom pracy włożonej w kształcenie wielu pokoleń studentów, a przede wszystkim za serce zarażające miłością do sztuki.

Odbyło się również wręczenie odznaczeń: Medalu „Zasłużony dla Miasta Lublin” oraz odznak honorowych Polskiego Związku Chórów i Orkiestr dla zasłużonych chórzystów.

Ten emocjonujący dzień zakończył występ Chóru w Małej Sali Widowiskowej Chatki Żaka, gdzie zaśpiewano *Hallelujah* Leonarda Cohena.

Gabriela Tarnowska

Fot. Krzysztof Kordulski

Fot. Krzysztof Kordulski

Fot. Krzysztof Kordulski

75 lat minęło...

14 czerwca odbyły się uroczyste obchody jubileuszu 75-lecia istnienia Wydziału Prawa i Administracji.

Wydarzenie rozpoczęło się od wystąpienia dziekan WPiA prof. dr hab. Anny Przyborowskiej-Klimczak, która powitała zebranych gości. Następnie z okazji przypadającego w tym roku jubileuszu 80-lecia istnienia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski wręczył dwóm pracownikom Wydziału medale 80-lecia za wkład w rozwój Uczelni. Otrzymali je dyrektor Instytutu Nauk Prawnych prof. dr hab. Leszek Leszczyński oraz dziekan prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak.

W dalszej kolejności głos zabrali: senator Jacek Trela, który odczytał list od marszałek Senatu Małgorzaty Kidawy-Błońskiej; wojewoda lubelski Krzysztof Komorski, który wręczył dyplom uznania; prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk, który wręczył Medal „Zasłużony dla Miasta Lublin”, oraz dr Paweł Sadowski, który odczytał list od ministra nauki Dariusza Wieczorka.

W ramach obchodów organizatorzy przygotowali m.in. wykład o historii Wydziału wygłoszony przez dziekan prof. Annę Przyborowską-Klimczak oraz debatę pt. „Współczesne wyzwania państwa i prawa” z udziałem wybitnych prelegentów: prof. dr hab. Adama Rotfelda, prof. dr hab. Hanny Suchockiej, rzecz-

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

nika praw obywatelskich dr. hab. Marcina Wiącka, prof. UW i prof. dr. hab. Andrzeja Zolla. Debatę moderowali prof. Leszek Leszczyński oraz mec. Piotr Sendcki, prezes Stowarzyszenia Naukowego „Pro Scientia Iuridica”. Spotkanie uświetnił koncert muzyczny lubelskiego pianisty i kompozytora Bartłomieja Wąsika.

Obchody jubileuszowe prowadził dr Mateusz Chrzanowski – wiceprezes zarządu Stowarzyszenia Naukowego „Pro Scientia Iuridica”, przewodniczący Wydziałowej Komisji Promocji WPiA UMCS.

W jubileuszu wzięli udział przedstawiciele władz UMCS, organów państwowych, instytucji wymiaru sprawiedliwości, organów samorządu terytorialnego, władz samorządów zawodowych, reprezentanci zawodów prawniczych, byli i obecni wykładowcy i pracownicy Wydziału oraz goście z wielu ośrodków akademickich z kraju.

Współorganizatorem wydarzenia było Stowarzyszenie Naukowe „Pro Scientia Iuridica”. Patronat honorowy sprawowali: rektor UMCS prof. Radosław Dobrowolski, rzecznik praw obywatelskich prof. Marcin Wiącek, marszałek Sejmu Szymon Hołownia, marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska, minister nauki Dariusz Wiczorek, minister sprawiedliwości prof. Adam Bodnar, wojewoda lubelski Krzysztof Komorski, marszałek województwa lubelskiego Jarosław Stawiarski, prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk, starosta lubelski dr inż. Sylwia Pisarek-Piotrowska, Rządowe Centrum Legislacji, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Lublinie, Okręgowa Rada Adwokacka w Lublinie, Izba Notarialna w Lublinie, Izba Komornicza w Lublinie, Oddział Lubelski Krajowej Izby Doradców Podatkowych. Patroni medialni: „Studia Iuridica Lublinesia”, TVP3 Lublin, TV UMCS, Polskie Radio Lublin, Akademickie Radio Centrum.

*Katarzyna Osiak-Krynicka
Bartosz Zalewski*

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

Historia Wydziału Prawa i Administracji

Wydział powstał na podstawie Rozporządzenia Ministra Oświaty z 12 września 1949 r. w sprawie utworzenia Wydziału Prawa w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz katedr, wydanego na podstawie art. 20 Dekretu z 28 października 1947 r. o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego. W Rozporządzeniu przewidziano utworzenie na Wydziale 14 katedr wraz z połączonymi z nimi zakładami. Katedry powstawały stopniowo, w kolejności wynikającej głównie z porządku przedmiotów na studiach prawniczych.

Pierwsze posiedzenie Rady Wydziału odbyło się 23 września 1949 r., a prowadził je pełniący obowiązki dziekana prof. Aleksander Wolter. W posiedzeniu uczestniczył ówczesny rektor Uniwersytetu – prof. Tadeusz Kielanowski. Poważnymi wyzwaniami, przed którymi stanęła nowo utworzona jednostka, było zapewnienie niezbędnej do jej działalności kadry naukowo-dydaktycznej i administracyjnej oraz uzyskanie odpowiednich warunków lokalowych.

W pierwszych latach istnienia Wydziału pracę na nim podjęło kilku profesorów z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, ale wielu wykładowców przyjeżdżało na zajęcia z innych ośrodków uniwersyteckich: Warszawy, Krakowa, Poznania, Łodzi i Torunia. Wsparcia kadrowego udzielali też lubelscy prawnicy, którzy stanowili dość liczną grupę tzw. niesamodzielných pracowników naukowych. Skład zespołu nauczającego cechowała jednak duża niestabilność, bowiem niektórzy jego członkowie powracali do swoich ośrodków akademickich, a także podejmowali lub kontynuowali zatrudnienie w zawodach prawniczych poza Uniwersytetem. Istotne znaczenie dla poprawy sytuacji w tym zakresie miało uzyskanie przez Wydział w 1959 r. prawa przeprowadzania przewodów doktorskich i postępowań habilitacyjnych. Pierwsze publiczne obrony rozpraw dok-

torskich odbyły się 20 maja 1959 r., a na ich podstawie stopnie doktorów prawa uzyskali: Wiesław Skrzydło i Feliks Siemieński. W tym samym roku do grona doktorów Wydziału dołączył Henryk Groszyk. W 1960 r. przeprowadzono pierwsze postępowania habilitacyjne dr. Jana Marowskiego, a w 1962 r. – dr. Leszka Kasprzyka. 5 czerwca 1963 r. uchwały Rady Wydziału zakończyły postępowania habilitacyjne: dr. Wiesława Skrzydły i dr. Jana Malarczyka. Uzyskane doktoraty i habilitacje zapoczątkowały okres rozwoju własnej kadry naukowo-dydaktycznej. W pierwszym ćwierćwieczu funkcjonowania Wydziału przeprowadzono na nim 65 przewodów doktorskich i 14 postępowań habilitacyjnych. Dotychczas na WPiA i w Instytucie Nauk Prawnych zakończyło się 549 przewodów doktorskich i 149 postępowań habilitacyjnych. Obecnie pracuje tu 153 pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych – 53 z tytułem profesora oraz ze stopniem doktora habilitowanego. Ogólna liczba pracowników, obejmująca pracowników administracji i obsługi, wynosi 190 osób.

Na początku lat 50. ubiegłego stulecia, zgodnie z wytycznymi ówczesnego Ministerstwa Oświaty, utworzono na Wydziale trzy zespoły katedr. 1 października 1970 r. rozpoczęły działalność trzy instytuty: Administracji i Prawa Publicznego, Historii i Teorii Państwa i Prawa oraz Prawa Sądowego, w skład których wchodziły zakłady. Na początku 1973 r. dokonano zmiany w strukturze instytutowej polegającej na podziale Instytutu Prawa Sądowego na Instytut Prawa Cywilnego i Instytut Prawa Karnego. W 2019 r. nastąpiła zasadnicza zmiana organizacyjna, bowiem utworzono Instytut Nauk Prawnych, w ramach którego działa obecnie 17 katedr i jeden zespół badawczy, a także Centrum Badań nad Parlamentaryzmem i Akademickie Centrum Mediacji.

Drugie ze wspomnianych wyzwań dotyczące sytuacji lokalowej znalazło rozwiązanie dzięki przydzieleniu na

siedzibę Wydziału gmachu przy pl. Litewskim 3, zwanego Pałacem Radziwiłłów, który przekazało Uczelni Dowództwo Okręgu Wojskowego. Z pomieszczeń w tym budynku nie korzystał jednak wyłącznie Wydział Prawa, ale w różnych okresach zajmowały je też inne jednostki organizacyjne Uniwersytetu. Do nowej siedziby, w obecnie zajmowanym gmachu, przy pl. Marii Curie-Skłodowskiej, Wydział przeprowadził się na początku 1981 r. Był to jeden z najbardziej nowoczesnych budynków, jakimi dysponowały w tamtym czasie w Polsce uniwersyteckie wydziały prawa. W późniejszych latach, zwłaszcza w okresie, gdy znacznie zwiększyła się liczba osób studiujących, podejmowano starania o rozbudowę istniejącego gmachu lub budowę nowego. W ostatnim czasie w budynku przeprowadzono gruntowny remont, który nie tylko unowocześnił i korzystnie zmienił jego wystrój, ale też poprawił funkcjonalność i zapewnił zgodność z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi i przeciwpożarowymi.

Wspomniane kwestie dotyczące spraw personalnych i lokalowych nie powinny przesłonić tego, co jest szczególnie ważne w 75-letniej historii Wydziału – osiągnięć w działalności naukowej i dydaktycznej. Na podkreślenie zasługuje wkład jego pracowników w tworzenie bogatego i wartościowego dorobku naukowego i uzyskanie w wyniku ewaluacji kategorii A w dyscyplinie nauki prawne. Sukcesami zakończyły się liczne postępowania awansowe, wielu naszych pracowników uczestniczy też w procesach tworzenia i stosowania prawa.

Świadectwem wysokiego poziomu prac naukowych nauczycieli akademickich Wydziału są liczne nagrody i wyróżnienia otrzymywane w prestiżowych konkursach. Należy też wspomnieć o pełnieniu przez naszych pracowników wielu zaszczytnych funkcji w towarzystwach i komitetach naukowych oraz w radach i komitetach redakcyjnych licznych czasopism, powierzaniu im funkcji redaktorów prac zbiorowych, komentarzy dotyczących krajowych i międzynarodowych aktów prawnych, encyklopedii i leksykonów prawniczych. Na Wydziale są wydawane czasopisma: „Studia Iuridica Lublinensia”, „Annales UMCS. Sectio G – Ius”, „Ars Iuridica” (wcześniej „Studenckie Zeszyty Naukowe”), „Przegląd Prawa Administracyjnego” i „ADR. Arbitraż i Mediacja”. Jedną z form aktywności naukowej jest też udział pracowników w konferencjach krajowych i zagranicznych oraz organizowanie przez nich

ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji i zjazdów naukowych.

Rozwijana jest współpraca z uczelniami i ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą – z wieloma zostały zawarte umowy dotyczące różnych form współdziałania, staży naukowych, wymiany studentów. Od wielu lat współpracujemy z Europejskim Stowarzyszeniem Wydziałów Prawa (European Law Faculties Association) i Europejskimi Zintegrowanymi Studiami Praktyki Prawniczej (European Legal Practice Integrated Studies). W 2014 r. zorganizowaliśmy Ogólnopolski Zjazd Dziekanów Uniwersyteckich Wydziałów Prawa i Administracji.

Bardzo ważne miejsce w działalności WPiA zajmowały zawsze sprawy dydaktyki. Działalność dydaktyczna była prowadzona przez wiele lat nie tylko w Lublinie, ale też w punktach zamiejscowych i w Filii Uniwersytetu w Rzeszowie. Oprócz prowadzonych od początku istnienia Wydziału studiów prawniczych w 1970 r. zostały utworzone studia na kierunku administracja, co spowodowało zmianę nazwy Wydziału i dołączenie do niej drugiego członu (studia na kierunku administracja zostały później przekształcone na studia prawno-administracyjne). Oprócz tych dwóch kierunków w następnych latach utworzono pięć nowych: bezpieczeństwo wewnętrzne (I i II stopnia), prawno-biznesowy (I stopnia) i prawno-menedżerski (II stopnia), kryminologię (I i II stopnia) oraz prawo międzynarodowe i prawo Unii Europejskiej (studia II stopnia realizowane wspólnie z Uniwersytetem w Nancy, umożliwiające uzyskanie przez absolwentów dwóch dyplomów – UMCS i francuskiego Uniwersytetu). Studia na wszystkich kierunkach są prowadzone w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym.

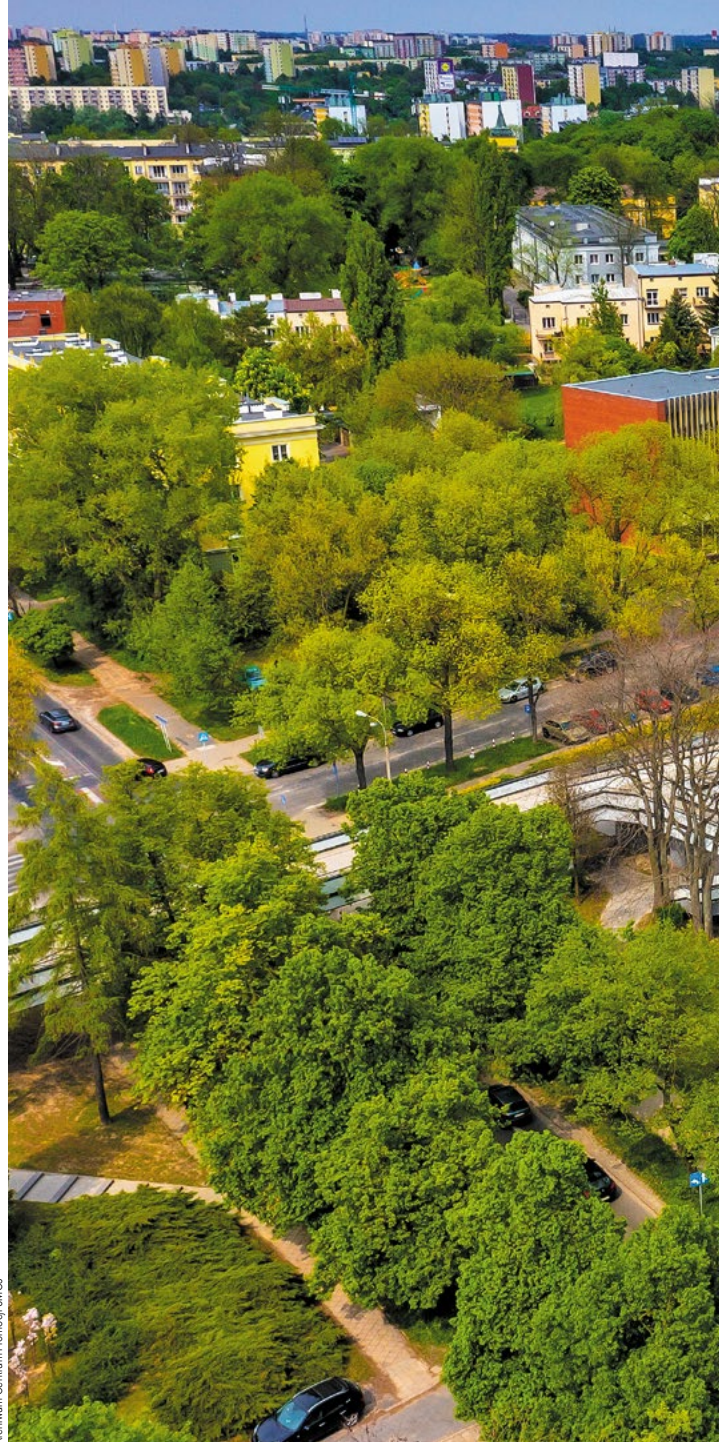
Pod względem liczby studentów Wydział zawsze należał do największych wydziałów Uniwersytetu. Jeszcze na początku tego stulecia studiowało tu około 12 tys. osób. Obecnie liczba studiujących zmalała do około 3,5 tys. osób. Stale doskonalimy programy studiów. Wprowadzane są nowe metody kształcenia. Studenci mogą dokonywać wyboru przedmiotów z bogatej i zróżnicowanej pod względem tematycznym listy przedmiotów kierunkowych i monograficznych, a także uczestniczyć w zajęciach w ramach szkół prawa obcego. Corocznie sędzia John McClellan Marshall, honorowy profesor UMCS, przeprowadza cykl wykładów

z prawa amerykańskiego. Studenci mogą też odbywać część studiów za granicą w ramach programu Erasmus+. Na Wydziale studiuje młodzież zagraniczna. Wielu studentów otrzymuje stypendia za osiągnięcia naukowe i działalność organizacyjną, a absolwenci uzyskują dobre wyniki i wysokie lokaty podczas egzaminów na aplikacje prawnicze. Bardzo dynamicznie rozwija się studencki ruch naukowy. Oprócz Studenckiego Koła Naukowego Prawników, które w tym roku obchodzi jubileusz 65-lecia istnienia, na Wydziale działa obecnie ponad 20 kół naukowych. Liczba konferencji, seminariów i konkursów organizowanych przez koła jest imponująca. Od wielu lat działa Studencka Poradnia Prawna, w której pod merytoryczną opieką pracowników Wydziału studenci starszych lat studiów prawnych udzielają nieodpłatnie porad prawnych.

Tradycyjnie dużym zainteresowaniem cieszą się prowadzone u nas studia podyplomowe. Przez wiele lat funkcjonowały na Wydziale też studia doktoranckie, obecnie kształcenie doktorantów odbywa się w ramach Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych.

O wysokiej pozycji jednostki świadczy również udział jej pracowników w różnych organach państwa i wymiaru sprawiedliwości. Nasi profesorowie byli posłami, senatorami, zasiadali w Trybunale Konstytucyjnym i Trybunale Stanu. Byli i są sędziami w Sądzie Najwyższym i Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Uczestniczyli też w pracach komisji kodyfikacyjnych i Radzie Legislacyjnej.

Na podkreślenie zasługuje duże zaangażowanie pracowników WPiA w działalność Uniwersytetu i sprawowanie przez nich ważnych funkcji na Uczelni. Funkcje rektorów pełnili profesorowie: Andrzej Burda, Grzegorz L. Seidler, Wiesław Skrzydło, a prorektorów profesorowie: Jan Malarczyk, Romuald Kmiecik, Wojciech Witkowski, Ryszard Mojak i obecnie – Arkadiusz Bereza. Z naszego Wydziału wywodzili się prorektorzy do spraw Filii UMCS w Rzeszowie – profesorowie: Jan Szreniawski, Władysław Ćwik, Mieczysław Żołnierczuk, Jan Winiarz, Zbigniew Sobolewski, Marek Kuryłowicz. W latach 1949–2024 funkcje dziekanów pełnili profesorowie: Aleksander Wolter, Tadeusz Taras, Adam Wiliński, Józef Mazurkiewicz, Jan Malarczyk, Henryk Reniger, Henryk Groszyk, Lech Antonowicz, Marek Kuryłowicz, Tadeusz Bojarski, Leszek Leszczyński, Antoni Pieniążek, Anna Przyborowska-Klimczak.

Archiwum Centrum Promocji UMCS

Warto też wspomnieć o wybitnych osobach, które na wniosek Rady WPiA uzyskały tytuły doktorów *honoris causa* UMCS: w 1970 r. – prof. Grzegorz L. Seidler, w 1979 r. – prof. Witold Czachórski, w 1986 r. – Rudolf Kirschlager (prezydent Austrii), w 1990 r. – Willy Brandt (kanclerz Niemiec), w 1994 r. – prof. Jerzy Ignatowicz, w 1995 r. – prof. Marcel Storme, w 2004 r. – prof. Stanisław Waltoś, w 2014 r. – prof. Roman Hauser. Formą szczególnego wyróżnienia jest tytuł profesora honorowego nadawany przez Senat UMCS osobom zasłużonym dla Uniwersytetu w dziedzinie dydaktyki, kształcenia ka-

dry i współpracy w zakresie nauki. Na wniosek Wydziału tytuły profesorów honorowych UMCS uzyskali: John McClellan Marshall (2004 r.), Jean Denis Mouton (2009 r.), Bernd Oppermann (2010 r.) i Hans-Jörg Albrecht (2013 r.).

Z okazji poprzednich jubileuszy ukazywały się okolicznościowe publikacje, a dla upamiętnienia 70-lecia Wydziału został wybity specjalny medal jubileuszowy. Formą uczczenia tegorocznego jubileuszu jest przygotowanie nowego wydania monografii poświęconej zmarłym profesorom Wydziału, obejmującej lata 1949–2024. Traktujemy tę publikację jako świadectwo pamięci, wy-

raz szacunku i dowód wdzięczności wobec profesorów, których księga ziemskiego życia została wprawdzie zamknięta, ale pozostały karty ich dzieł, twórczy dorobek, a także wspomnienia o nich.

Należy podkreślić, że władze UMCS zawsze udzielały wsparcia Wydziałowi w różnych dziedzinach działalności. Zaś pracownicy WPiA, dbając o dobre imię i prestiż Uniwersytetu, brali i nadal biorą udział w różnych formach jego aktywności oraz współtworzą dorobek naukowy i dydaktyczny.

Anna Przyborowska-Klimczak

40 lat Katedry Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego

5 czerwca odbył się jubileusz 40-lecia istnienia Katedry Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego UMCS, połączony z konferencją naukową „Suwerenność w myśli politycznej XX i XXI wieku”.

Początki funkcjonowania Katedry sięgają lat 80. XX w., kiedy to w ramach Międzyuczelnianego Instytutu Nauk Politycznych w Lublinie powstał zespół naukowo-badawczy myśli politycznej. Wkrótce zmienił nazwę na Zakład Myśli Politycznej XIX i XX w., a następnie na Zakład Myśli Politycznej. Jego kierownikiem został prof. dr hab. Jan Jachymek, wicedyrektor, później dyrektor MINP i pierwszy dziekan Wydziału Politologii. Badania zainicjowane w „lubelskiej szkole myśli politycznej”, której twórcą był prof. Jachymek, są rozpoznawalne w przestrzeni naukowej i mają w Polsce ugruntowaną pozycję badawczą. W latach 2009–2022 funkcję kierownika Katedry pełniła prof. dr hab. Ewa Maj. Od października 2022 r. Katedrą kieruje dr hab. Ewelina Podgajna, prof. UMCS.

W Zakładzie Myśli Politycznej pracowali m.in.: prof. Jan Jachymek, prof. Stanisław Michałowski, prof. Włodzimierz Mich, prof. Antoni Mieczkowski, śp. prof. Waldemar Paruch, prof. Krystyna Trembicka, dr hab. Joanna Sanecka-Tyczyńska, prof. UMCS, dr hab. Alicja Wójcik, prof. UMCS, dr Zbigniew Adamowicz, do końca roku akademickiego 2021/2022 w Katedrze pracowali też: prof. Ewa Maj, dr Łukasz Jędrzejski, dr Kamil Mazurek, dr Anna Szwed-Walczak.

Badania podejmowane w Katedrze koncentrują się przede wszystkim na: podmiotach myśli politycznej – instytucjonalnych i personalnych, kategoriach myśli politycznej; teorii myśli politycznej, komunikowaniu politycznym, prasie politycznej. Pracownicy Katedry zajmują się także m.in.: biografistyką i publicystyką polityczną, historią najnowszej Polski i powszechną, dziejami agrarystyki i ideologii narodowej, dyplomacją, problematyką bezpieczeństwa państwa w relacjach wewnętrznych i zewnętrznych, stosunkami polsko-słowackimi, polityką zagraniczną Słowacji, myślą geopolityczną, stosunkami polsko-rosyjskimi, systemem partyjnym Federacji Rosyjskiej, ruchami politycznymi w Polsce i Europie: chadeckim, ludowym, narodowym.

W obchodach jubileuszu wzięli udział: dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS – prorektor ds. ogólnych, dr hab. Katarzyna Radzik-Maruszak, prof. UMCS – dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji, dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS – dziekan Wydziału Politologii i Dziennikarstwa, dr Krzysztof Żuk – prezydent Lublina, prof. Stanisław Michałowski – rektor UMCS w latach 2012–2020.

W uznaniu dokonań minionego 40-lecia prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk przyznał Katedrze Medal „Zasłużony dla Miasta Lublin” oraz Medale Prezydenta Miasta Lublin dla pracowników: dr hab. Eweliny Podgajnej, prof. UMCS; dr hab. Anety Dawidowicz, prof. UMCS; dr hab. Marcina Wichmanowskiego,

Fot. Ilhor Kosiachenko

prof. UMCS; dr Eleonory Kirwiel i dr. Łukasza Lewkowicza. W imieniu społeczności Wydziału dziekan dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS wręczył Diploma Gratiae jako wyraz uznania i podziękowania za doniosły wkład pracowników Katedry w kształcenie studentów i doktorantów.

Przy okazji jubileuszu odbyła się konferencja naukowa pt. „Suwerenność w myśli politycznej XX i XXI wieku”, którą współorganizowały: Katedra Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego oraz Katedra Teorii i Metodologii Nauk o Polityce i Administracji. Kierownikami konferencji były: dr hab. Ewelina Podgajna, prof. UMCS i dr hab. Joanna Sanecka-Tyczyńska, prof. UMCS.

Konferencja umożliwiła zaprezentowanie, usystematyzowanie i dyskusję nad najnowszymi wynikami badań z zakresu szeroko pojętych dziejów myśli politycznej. Była też okazją do omówienia różnych poglądów politycznych na temat suwerenności na przestrzeni XX i XXI w. Organizatorom zależało na przeprowadzeniu szerokiej analizy ewolucji myśli politycznej w odniesieniu do suwerenności pod wpływem zmian historycznych, nurtów ideowych epoki, masowych ruchów społecznych, procesu globalizacji i integracji europejskiej.

Podczas wydarzenia odbyły się obrady plenarne pt. „Suwerenność niejedno ma imię”, które moderował prof. dr hab. Tomasz Żyro (Uniwersytet Warszawski). Prelegentami byli: prof. dr hab. Bogdan Szlachta (Uniwersytet Jagielloński); prof. dr hab. Jacek Bartyzel (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu); prof. dr hab. Marek Pietraś (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie); prof. dr hab. Grzegorz Radomski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu); dr hab. Paweł

Fot. Ilhor Kosiachenko

Malendowicz, prof. UKW (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) i dr hab. Jarosław Rabiński, prof. KUL (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II).

Przeprowadzono również cztery panele dyskusyjne: „O »suwerenności« w polskiej myśli politycznej. Kontakcje historyczne”; „Współczesna polska myśl polityczna o »suwerenności«”; „O »suwerenności« w stosunkach międzynarodowych”; „O »suwerenności« w obliczu wojny”.

Konferencja była udanym przedsięwzięciem naukowym i organizacyjnym, zważywszy na prezentowane referaty, a także liczbę przybyłych gości. Przebieg, organizacja i zainteresowanie jej tematem potwierdzają potrzebę realizowania podobnych inicjatyw w przyszłości.

*Eleonora Kirwiel
Ewelina Podgajna*

Jubileusz prof. dr. hab. Romana Lewickiego

Prof. Roman Lewicki to ceniony językoznawca i teoretyk przekładu, leksykograf, rusycysta, autor prac tworzących fundament nauki o przekładzie w Polsce, kierownik Katedry Językoznawstwa Słowiańskiego w latach 2019–2023, kierownik Zakładu Języka Rosyjskiego w latach 1994–2019, dyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej w latach 1997–2003, od 2023 r. emerytowany profesor UMCS. 27 czerwca świętował jubileusz 70. urodzin oraz 45-lecie pracy zawodowej.

Uroczystość swoją obecnością uświetnili: Profesor wraz z żoną Olgą Lewicką, przedstawiciele władz, współpracownicy, dawni uczniowie i przyjaciele. Spotkanie rozpoczęło się od powitania Jubilata i gości przez kierownik Katedry Językoznawstwa Słowiańskiego dr hab. Edytę Manasterską-Wiącek, prof. UMCS. W programie znalazły się wystąpienia prorektora ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr. hab. Zbigniewa Pastuszaka, dziekan Wydziału Filologicznego prof. dr hab. Barbary Hlibowickiej-Węglarz oraz zastępcy dyrektora Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa dr. hab. Przemysław Łozowski, prof. UMCS, którzy w pięknych słowach odnieśli się do dorobku Jubilata, jego zasług dla środowiska akademickiego, kształcenia kolejnych pokoleń i sukcesów na polu nauki, wręczyli także oficjalne listy gratulacyjne.

Następnie dr hab. Ewa Białek, prof. UMCS, dr Małgorzata Wideł-Ignaszczak z KUL oraz dr hab. Piotr Złotkowski odczytali kolejne listy gratulacyjne, które nadesłali: prof. dr hab. Elżbieta Tabakowska z Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr hab. Halina Bartwicka, prof. em. z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy i dr hab. Jolanta Lubocha-Kruglik, prof. UŚ, wicedyrektor Instytutu Językoznawstwa Uniwersyte-

tu Śląskiego. Gratulacje osobiście złożyła dr hab. Maria Mocarz-Kleindienst, prof. KUL.

W trakcie uroczystości przedstawiono sylwetkę prof. Lewickiego. Kulminacyjnym punktem spotkania było wręczenie pamiątkowej książki pt. *Przekład – Język – Kultura VI. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Romanowi Lewickiemu z okazji 70. urodzin* (red. E. Manasterska-Wiącek, E. Białek, Lublin 2024). Księga honoruje wkład Profesora w budowanie w Polsce podstaw przekładoznawstwa jako dyscypliny naukowej. Na jej kartach poza artykułami można zapoznać się ze spojrzeniem Jubilata na drogę zawodową, wspomnieniami z różnych etapów kariery oraz dorobkiem naukowym, organizacyjnym i dydaktycznym.

W dalszej części spotkania wystąpili naukowcy reprezentujący różne ośrodki i neofilologie: prof. dr hab. Anna Bednarczyk (Uniwersytet Łódzki), prof. dr hab. Andrzej Charciarek (Uniwersytet Śląski), a także naszą Uczelnię: prof. dr hab. Monika Adamczyk-Garbowska, prof. dr hab. Henryk Kardela, prof. dr hab. Jerzy Żmudzki i prof. dr hab. Siergiej Kowalow. W okolicznościowych przemowach nawiązywali do dokonań Jubilata na niwie przekładoznawstwa, dzielili się naukowymi refleksjami i osobistymi przemyśleniami. Uroczystość zakończyło wystąpienie Profesora, w którym podziękował gościom oraz autorom i redaktorom tomu.

Głównymi organizatorkami spotkania były redaktorki książki jubileuszowej, dawne doktorantki prof. Lewickiego: dr hab. Edyta Manasterska-Wiącek, prof. UMCS, dr hab. Ewa Białek, prof. UMCS; współpraca: dr Dorota Głuszak, a także: dr hab. Piotr Złotkowski, kadra KJS. Nad przebiegiem uroczystości czuwała dr hab. Ewa Białek, prof. UMCS wraz z kierownik Katedry.

Ewa Białek

Fot. Michał Płak

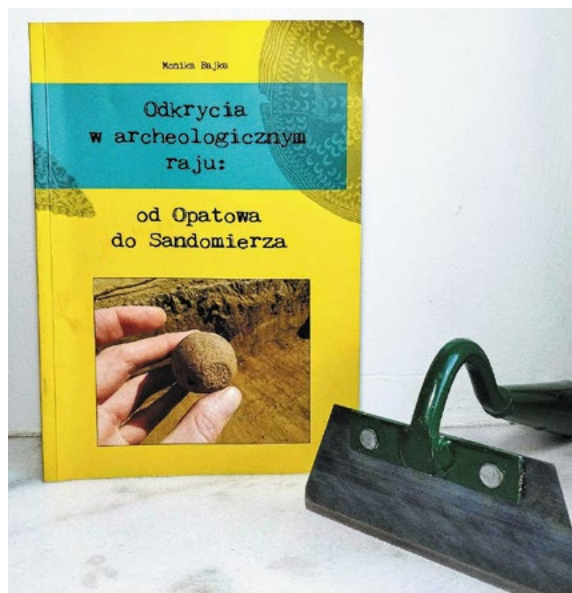
Archeologiczna podróż od Opatowa do Sandomierza z absolwentką Instytutu Archeologii

W 2024 r. absolwentka Instytutu Archeologii mgr Monika Bajka opublikowała popularnonaukową książkę pt. *Odkrycia w archeologicznym raju: od Opatowa do Sandomierza*. To swoisty przewodnik po archeologii Wyżyny Sandomierskiej, w którym Autorka w przystępny i interesujący sposób omawia kilkadziesiąt stanowisk archeologicznych zlokalizowanych między Opatowem a Sandomierzem. Zakres chronologiczny pracy obejmuje okres od paleolitu do współczesności. Cel publikacji został trafnie wskazany przez Zbigniewa Zybałę, który w przedmowie pisze:

„Celem tego opracowania jest więc popularyzacja tajemnic archeologii, a przede wszystkim ukazanie ogromnego bogactwa kulturowego i historycznego tego małego skrawka ziemi.

Książka składa się z 88 stron. Na początku publikacji znajduje się mapa, która pozwala zapoznać się czytelnikowi z lokalizacją stanowisk omawianych w dalszej części pracy. Następnie pojawia się przedmowa oraz wprowadzenie, w którym opisano charakterystykę stanowisk na Wyżynie Sandomierskiej, a także zdefiniowano pojęcie „kultura archeologiczna”. Bez wątplenia są to cenne informacje dla osób niezaznajomionych z tą dyscypliną nauki. Również nieocenione może być przedstawienie periodyzacji i chronologii poszczególnych kultur występujących na omawianym terenie. Z tym trudnym zagadnieniem Autorka poradziła sobie bezbłędnie, co świadczy o jej dużej wiedzy dotyczącej archeologii Wyżyny Sandomierskiej.

Główna część książki to opis 27 stanowisk, a także odnalezionych tam zabytków archeologicznych. Co istot-

ne, jest to podsumowanie najważniejszych informacji bez zbędnego charakteryzowania każdego obiektu. Omawiając stanowiska, Autorka bazuje na swoim doświadczeniu oraz najważniejszej literaturze, której spis udostępniła czytelnikowi. W opisie poszczególnych stanowisk zawarto różne interesujące ciekawostki oraz lokalne legendy dotyczące tych miejsc.

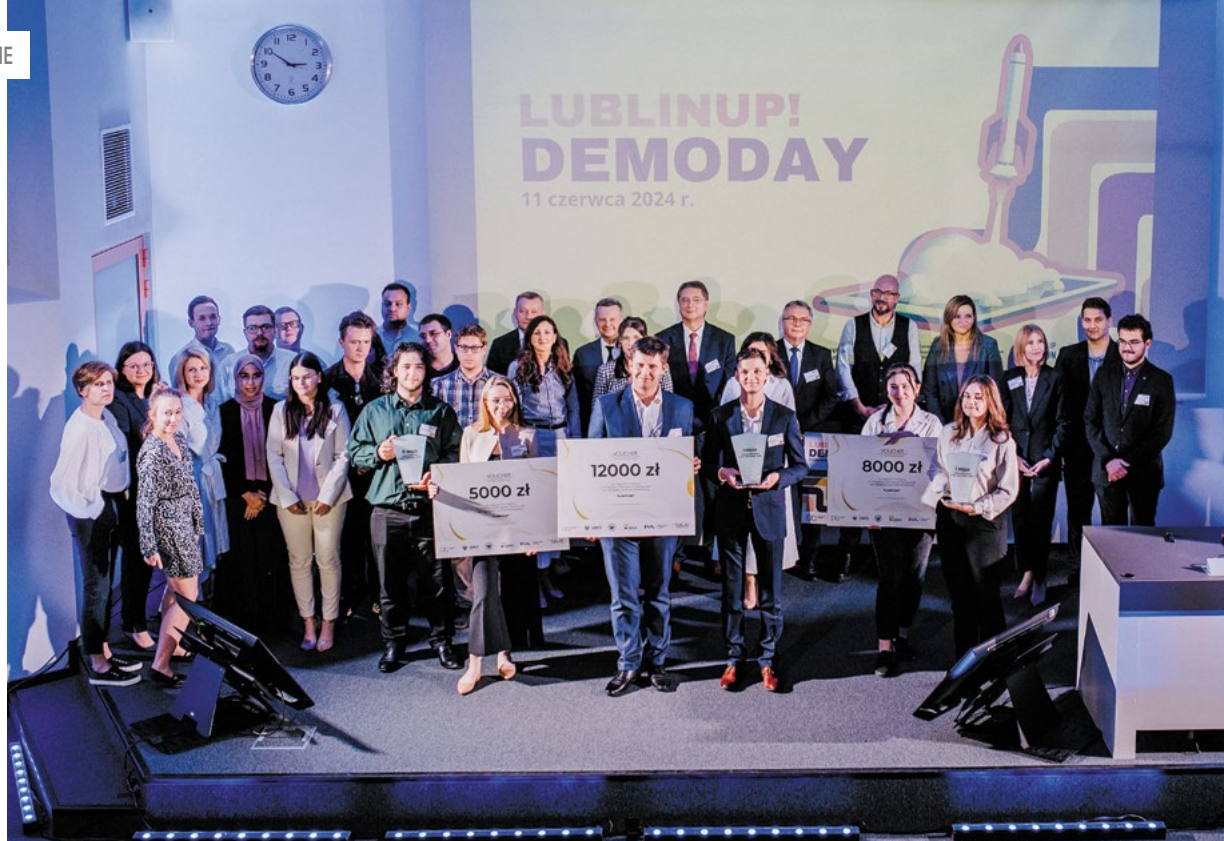
Dodatkowym elementem książki jest przedstawienie historii badań archeologicznych prowadzonych na przestrzeni lat. Warto

wspomnieć, że na większości omawianych stanowisk badania były prowadzone przez Autorkę oraz pracowników Instytutu Archeologii UMCS. Wśród nich byli: dr hab. Marek Florek, dr Marcin Szeliga, dr hab. Halina Taras, prof. UMCS, prof. dr hab. Anna Zakościelna. Pracę wzbogacono o liczne zdjęcia wykonane w trakcie badań archeologicznych oraz fotografie i rysunki zabytków. Należy podkreślić, że większość materiału ilustracyjnego została wykonana przez samą Autorkę.

Recenzowana publikacja ma zdecydowanie wysoką wartość. Niezwykle cenna jest końcowa adnotacja mówiąca o tym, co trzeba zrobić w wypadku znalezienia przedmiotu, który może być zabytkiem archeologicznym.

Książka jest godna polecenia. Powinna zainteresować zarówno odbiorców związanych z archeologią, a w szczególności studentów, jak i pasjonatów przeszłości. Publikacja jest doskonałym narzędziem promującym archeologię wśród osób, które na co dzień nie mają styczności z tą dyscypliną nauki. To wartościowy przewodnik po archeologii Wyżyny Sandomierskiej, napisany przez specjalistkę, która większość swojego naukowego życia poświęciła badaniom archeologicznym tego obszaru.

Dominik Mroczek

Fot. Agnieszka Błaziak

Gala finałowa „LublinUp!”

11 czerwca w auli Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Lubelskiej odbyła się uroczysta gala podsumowująca drugą edycję międzyuczelnianego konkursu na najlepszy pomysł biznesowy „LublinUp!”.

Konkurs organizowany jest we współpracy z miastem Lublin przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Przyrodniczy oraz Politechnikę Lubelską. Jego celem jest propagowanie kultury przedsiębiorczości i innowacyjności wśród młodych osób, wyłonienie i wsparcie najbardziej obiecujących projektów biznesowych oraz pomoc młodym talentom w procesie komercjalizacji ich innowacyjnych pomysłów. Koordynatorem tegorocznej edycji była Fundacja „OIC Poland”. Adresatami konkursu są studenci i doktoranci (w tym uczestnicy szkół doktorskich): PL, UMCS, UMLub i UP, a także młodzi naukowcy z wymienionych uczelni tworzący zespoły projektowe.

Wszystkie zespoły projektowe pracowały nad własnym pomysłem biznesowym przy wsparciu ekspertów. Uczestnicy uzyskali ocenę pomysłu biznesowego, dostęp do różnorodnych warsztatów i mentoringu, pomoc w dopracowaniu pomysłu i dostosowaniu go do warunków rynkowych. Podczas Demo Day najlepsze zespoły zapre-

zentowały swoje innowacyjne pomysły. Pitche oceniał Panel Ekspertów, w skład którego weszli przedstawiciele poszczególnych uczelni oraz środowiska biznesowego i samorządowego, w tym: Monika Król – zastępca dyrektora ds. rozwoju przedsiębiorczości, przemysłów kreatywnych, współpracy z biznesem i projektów międzynarodowych Urzędu Miasta Lublin; dr hab. inż. Dariusz Czerwiński – prorektor ds. ogólnych i rozwoju PL; prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką UMCS; prof. dr hab. n. med. Jarosław Dudka – prorektor ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym UMLub; prof. dr hab. Adam Waśko – prorektor ds. rozwoju uczelni UP; Marcin Bielówka – partner zarządzający INNOventure; dr Ewelina Iwanek – prezes Zarządu Fundacji „OIC Poland”; Agata Koprowska – ekspert ds. oceny Unicorn Hub.

W trakcie wydarzenia swoją *succes story* przedstawił lubelski start-up BinderLess, Alumn Platformy Startowej Unicorn Hub. BinderLess to innowacyjna platforma cyfryzująca proces decyzyjny i obieg dokumentów, takich jak wnioski materiałowe na inwestycje budowlane. *Keynote speech* wygłosił Marcin Bielówka, który kieruje funduszami *seed capital* inwestującymi w spółki rozwijające najnowsze technologie. Dodatkowo swoje

oferty przedstawiły zespoły Wschodniego Akceleratora Biznesu oraz Unicorn Hub.

W tegorocznej edycji na podium stanęły zespoły z następującymi projektami:

- „MasterKOR – Innowacyjna platforma edukacyjna” – I miejsce i voucher o wartości 12 tys. zł;
- „Barlies” – II miejsce i voucher o wartości 8 tys. zł. Barlies zdobył również nagrodę Specjalną Unicorn Hub, tj. indywidualną konsultację z Marcinem Bie-

łową z INNOventure, BOX od Open Innovation House, występ na Demo Day Unicorn Hub i możliwość zarejestrowania spółki pod adresem siedziby Fundacji (przy ul. Gospodarczej 26) w pakiecie wirtualnego biura, a także dostęp do wybranych szkoleń i warsztatów w ramach Unicorn Hub;

- „Innowacyjne narzędzia samoobrony dla kobiet” – III miejsce i voucher o wartości 5 tys. zł.

Joanna Bartnik

Ogólnopolska Studencka Konferencja Naukowa „Heraldyczne i kostiumologiczne oblicze cmentarzy”

5 czerwca na Wydziale Historii i Archeologii odbyła się Ogólnopolska Studencka Konferencja Naukowa pt. „Heraldyczne i kostiumologiczne oblicze cmentarzy”, zorganizowana przez Koło Nauk Pomocniczych Historii.

Podczas Konferencji wygłoszonych zostało dziewięć referatów oscylujących wokół kilku zagadnień: nagrobków zawierających herb i znajdujących się na cmentarzach lubelskich, nagrobków z innych regionów Polski oraz wyobrażeń nagrobnych i heraldyki nagrobnej polskich władców. W wydarzeniu oprócz studentów UMCS udział wzięli członkowie kół naukowych m.in. z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Obradom przysłuchiwało się wielu pracowników Instytutu Historii, z dziekan WHiA dr hab. Joanną Sobiesiak, prof. UMCS na czele. Wśród referatów ogromne zainteresowanie wzbudziło wystąpienie Dawida Porębiaka i Krzysztofa Wesołowskiego pt. *Grób rodziny Skłodowskich w Kijanach*. Studenci przedstawili historię nagrobka z herbem Dołęga Skłodowskich, w którym pochowano Józefa Skłodowskiego, dziadka przyszłej noblistki. W medalionie przedstawiającym Ksawerego Skłodowskiego, brata stryjczonego Józefa, znajduje się stopione z brązem aluminium

z inskrypcją: „W Sorbonie trudem otrzymane”. To prawdopodobnie pierwsze użycie tego metalu na ziemiach polskich i wymaga dalszych analiz, które podejmą autorzy.

Interesujące wyniki badań zaprezentował również mgr Rafał Juściński ze Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Sztuki, które rozpoczął kilka lat temu w ramach prac Koła nad lubelskim nagrobkiem Mikołaja i Juliana Dymowskich. Pozwoliły one wskazać stopień pokrewieństwa pomiędzy pochowanymi w grobie mężczyznami. Na podstawie fotografii nagrobnej Mikołaja Dymowskiego i medali znajdujących się na mundurze udało się określić jego szlak bojowy. Z kolei źródła pozwoliły na ustalenie, że Julian Dymowski był za życia bogatym kupcem lubelskim, m.in. partycypującym w budowie Teatru Wielkiego w Lublinie (dzisiejszy Teatr im. Juliusza Osterwy).

Ostatnią część Konferencji stanowiła dyskusja, która była okazją do analizy metod badawczych stosowanych wobec heraldyki obecnej w przestrzeni polskich cmentarzy oraz refleksji nad metodologią badań nad zabytkowymi fotografiami nagrobnymi.

Na koniec podsumowania wydarzenia dokonał opiekun Koła dr hab. Tomisław Giergiel.

Jan Gagacki

13.06.2024
 Gala
 Organizacji
 Studenckich UMCS
 ACRIM UMCS Chatka Żaka

Fot. Bartosz Profl

Fot. Bartosz Profl

III Gala Organizacji Studenckich UMCS

13 czerwca w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka odbyła się III Gala Organizacji Studenckich. Wydarzenie stanowiło finał plebiscytu, w ramach którego zostały wręczone nagrody dla najlepszych organizacji studenckich, ich opiekunów oraz najaktywniejszych członków, a także dla najlepszego projektu. Przedsięwzięcie zorganizowało Biuro Promocji i Popularyzacji Nauki UMCS.

Koniec roku akademickiego jest dobrym momentem na podsumowanie działalności organizacji studenckich oraz wyróżnienie najlepszych i najbardziej aktywnych osób, które skutecznie angażują się w inicjatywy naukowe, kulturalne i sportowe, jednocześnie biorąc udział w tworzeniu kultury studenckiej, rozwoju nauki oraz promocji Uczelni.

Na UMCS obecnie funkcjonuje niemal 140 organizacji studenckich i doktoranckich (zrzeszając łącznie ponad 2700 osób), w tym 4 organizacje ogólnouczelniane oraz 4 organizacje rejestrowe, działające na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej.

W tym roku akademickim zostały złożone 83 wnioski o dofinansowanie autorskich projektów w ramach Konkursu Grantowego Władz Rektorskich i Samorządu Studentów UMCS. Wnioski rozpatrzone pozytywnie otrzymały wsparcie w łącznej wysokości 93 tys. zł.

W finale plebiscytu organizacji studenckich wyłoniono zwycięzców w trzech kategoriach: najaktywniejszy członek organizacji studenckiej, najlepszy opiekun or-

Fot. Bartosz Profl

ganizacji studenckiej oraz najlepsza organizacja studencka UMCS 2023/2024. Dodatkowo Kapituła konkursu wyróżniła najlepszy projekt organizacji studenckiej UMCS zrealizowany w roku akademickim 2023/2024.

W kategorii najlepsza organizacja studencka UMCS 2023/2024 zwyciężyło Koło Naukowe Badaczy Społecznych działające na Wydziale Filozofii i Socjologii. Na drugiej pozycji uplasował się Samorząd Studentów Wydziału Ekonomicznego, a na trzecim – Samorząd Studentów Wydziału Biologii i Biotechnologii. Laur najaktywniejszego członka organizacji studenckiej UMCS 2023/2024 powędrował w ręce Mykhaila Kutkoviya (drugie miejsce zajął Dawid Świstak, a trzecie – Piotr Kawka). Tytuł najlepszego opiekuna organizacji studenckiej

UMCS 2023/2024 otrzymała dr Małgorzata Dziekanowska. W konkursie na najlepszy projekt organizacji studenckiej UMCS 2023/2024 zwyciężył Międzynarodowy Festiwal Kultur Koła Stosunków Międzynarodowych.

Podczas wydarzenia uczestnicy wysłuchali wystąpień Aleksandry Misiak, przedstawicielki Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS, i Pauliny Rynkiewicz, menedżerki placówki relacyjnej Santander Universidades działającej przy naszej Uczelni. Następnie sceną zawładnęły widowiskowe pokazy cyrkowe w wykonaniu artystek i artystów Fundacji Sztukmistrze.

Zwycięzcom serdecznie gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów!

Patryk Grzegorzcyk

Podsumowanie pierwszego roku projektu „Wzmocnij siebie”

Od września 2023 r. do czerwca 2024 r. w Szkole Podstawowej nr 21 im. Królowej Jadwigi w Lublinie w ramach współpracy badawczo-wdrożeniowej z Instytutem Pedagogiki UMCS realizowany był projekt „Wzmocnij siebie”, skierowany do uczniów klas VII i VIII. Podjęte działania obejmowały cykliczne warsztaty, których celem było m.in. rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, wzmacnianie kompetencji komunikacyjnych i kształtowanie empatii wśród młodzieży.

Warsztaty prowadzone były przez studentki UMCS: Amandę Bukałę, Justynę Dębicką, Aleksandrę Garbacz, Aleksandrę Kołodziejczyk, Natalię Korycką, Maję Kozdruń, Amelię Mazur, Gabrielę Nieradkę, Marcelinę Sidor, Paulinę Siwiec, Martynę Sulmińską, Karolinę Sytą, Małgorzatę Tomczyk, Barbarę Żróbek, które z pełnym zaangażowaniem i profesjonalizmem podjęły się realizacji tego ważnego zadania.

Po zakończeniu pierwszego roku warsztatów 18 czerwca odbyło się uroczyste spotkanie, podczas którego dyrektor SP nr 21 Dariusz Bodak w imieniu swoim i dyrektor Instytutu Pedagogiki dr hab. Stanisławy Byry,

prof. UMCS wręczył podziękowania osobom zaangażowanym w projekt. W uroczystości uczestniczyli także: koordynatorka projektu z ramienia IP UMCS dr Magdalena Boczkowska (z Katedry Metodologii Nauk Pedagogicznych) i szkolna koordynatorka mgr Katarzyna Kubica.

Spotkanie było okazją do podsumowania dotychczasowych osiągnięć oraz wyrażenia wdzięczności wszystkim, którzy przyczynili się do sukcesu przedsięwzięcia. Dyrektor Dariusz Bodak podkreślił znaczenie takich inicjatyw w kontekście wsparcia młodzieży w ich rozwoju emocjonalnym i społecznym. Z kolei dr Magdalena Boczkowska w swoim wystąpieniu zaznaczyła, jak ważne jest budowanie współpracy między uczelnią a placówkami oświatowymi, co przynosi korzyści zarówno studentom, jak i uczniom. Wyraziła nadzieję, że projekt będzie kontynuowany w kolejnych latach, a jego efekty wpłyną na rozwój psychospołeczny młodzieży. Na zakończenie spotkania uczestnicy mieli okazję do rozmowy i wymiany doświadczeń, co jeszcze bardziej wzmocniło poczucie wspólnoty między uczelnią i szkołą.

Magdalena Boczkowska

Europejskie Dni Archeologii

Pracownicy Instytutu Archeologii i członkowie Koła Naukowego Studentów Archeologii po raz kolejny wzięli udział w obchodach Europejskich Dni Archeologii (EDA), które w tym roku odbyły się w dn. 14–16 czerwca w ponad 30 krajach Europy. EDA uznawane za święto archeologii, a ich głównym celem jest popularyzacja szeroko pojętego dziedzictwa archeologicznego. Inicjatywa cieszy się dużą popularnością, o czym świadczy zwiększająca się z roku na rok liczba instytucji oferujących różne wydarzenia, a także dynamicznie powiększająca się grupa odbiorców. W Polsce działania organizowane w ramach EDA objęte są patronatem Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Instytucja ta odpowiada także za promocję projektu w skali całego kraju.

Pierwszego dnia EDA dr Piotr Mączyński i dr Beata Polit przeprowadzili w Muzeum Dialogu Kultur (oddział Muzeum Narodowego w Kielcach) warsztaty „Archeolog artysta, czyli jak rysować zabytki archeologiczne”. Zajęcia składały się z części teoretycznej oraz praktycznej i miały na celu zaprezentowanie metod dokumentacji rysunkowej przedmiotów, średniowiecznych i nowożytnych naczyń ceramicznych. W warsztatach wzięli udział uczniowie z Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Józefa Szymontowskiego w Kielcach, którzy błyskawicznie opanowali technikę rysowania zabytków archeologicznych. Spotkanie przyczyniło się do merytorycznej dyskusji na temat współczesnych i pradziejowych technik lepienia naczyń, a także zrodziło odważne i ciekawe pomysły na dalszą współpracę Instytutu Archeologii UMCS z PLSP w Kielcach.

W obchodach EDA czynnie uczestniczyło również Koło Naukowe Studentów Archeologii UMCS, którego członkowie na zaproszenie Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym oraz Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie 16 czerwca odwiedzili Grodzisko Żmijowiska. To tutaj w niezwykłej atmosferze wśród zrekonstruowa-

nych chat średniowiecznych Andżelika Gąsior, Wiktoria Janicka, Dominik Mroczek i Patryk Węglowski przeprowadzili pokazy archeologii eksperymentalnej. Uczestnicy warsztatów mogli zapoznać się z dawnymi narzędziami, przedmiotami codziennego użytku, a także dowiedzieć się o metodach pracy archeologa.

Oprócz warsztatów oferowanych przez członków KNSA na uczestników wydarzenia czekały również inne atrakcje. Izabela i Karol Żołądziwscy z pracowni Artes Diversae prezentowali techniki odlewnicze, przędzalnicze i tkackie z okresu wczesnego średniowiecza. Najmłodszy wraz z rodzicami tworzyli magiczne lalki, tzw. motanki, a także własnoręcznie wykonywali gliniane naczynia. Niespodziewanym gościem był Dariusz Sadło, który omówił dawne techniki wytwarzania strzał i uczył strzelania z łuku. Podczas wydarzenia odbył się też panel dyskusyjny pn. „Archeologia eksperymentalna

– zabawa, metoda, nauka?”, prowadzony przez Aleksandrę Cetwińską. W tej części obchodów na Grodzisku Żmijowiska uczestnicy mieli okazję podzielić się doświadczeniami i porozmawiać o przyszłości tej gałęzi nauki. Tak bogaty i barwny program pozwolił członkom KNSA UMCS na wymianę wiedzy z innymi rekonstruktorami, dlatego pragniemy podziękować dr. Pawłowi Lisowi, kierownikowi Grodziska Żmijowiska (oddział Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym) za ciepłe przyjęcie i możliwość przeprowadzenia warsztatów.

Działania pracowników i studentów IA UMCS zaowocowały licznymi dyskusjami i integracją mieszkańców pobliskich miejscowości z przedstawicielami ośrodków naukowych. Była to okazja do poznania ciekawych osób oraz rozszerzenia horyzontów badawczych, a co najważniejsze – kontynuacji idei EDA, jaką jest popularyzacja jednej z najpiękniejszych i magicznych dyscyplin naukowych – archeologii.

*Beata Polit
Wiktoria Janicka
Dominik Mroczek*

Fot. Beata Polit, Wiktoria Janicka, Dominik Mroczek

Fot. Paulina Litka

Fot. Paulina Litka

Konferencja „Historia w XXI wieku: edukacja, kultura, wychowanie”

14 czerwca odbyła się współorganizowana przez Katedrę Historii Społecznej i Edukacji UMCS oraz Sekcję Rekonstrukcji Historycznej im. Kapitana Zdzisława Brońskiego ps. „USKOK” (sekcja Koła Naukowego Historyków Studentów) konferencja pt. „Historia w XXI wieku: edukacja, kultura, wychowanie”.

Program wydarzenia obejmował dwie części. Pierwszą z nich były prezentacje grup rekonstrukcji historycznej oraz liczne wystąpienia konferencyjne przedstawicieli

tych grup. Na parkingu przed budynkiem Wydziału można było podziwiać stroje, broń i inne elementy wykorzystywane przez rekonstruktorów – począwszy od Rzymian, przez żołnierzy czasów napoleońskich, kończąc na XX w.

Drugą część stanowiły wystąpienia konferencyjne naukowców z różnych ośrodków akademickich i muzeów. Oprócz badaczy z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Gdańskiego i Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy referaty wygłosili też pracownicy Instytutu Historii: dr hab. Dariusz Słapek, prof. UMCS; dr hab. Mariusz Ausz, prof. UMCS; dr hab. Dariusz Szewczuk, dr Joanna Bugajska-Więcławska i dr Kamil Michaluk. Moderacją poszczególnych paneli zajęła się prof. dr hab. Krystyna Wróbel-Lipa – emerytowany pracownik IH UMCS.

Warto dodać, że wydarzenie spotkało się z dużym zainteresowaniem ze strony uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Lublina i całego województwa. Historia, której niemal dosłownie można było dotknąć, przyczyniła się też do promocji naszej Alma Mater.

Kamil Michaluk

Kolejne spotkanie z cyklu „Pogawędki z KMH UMCS”

6 czerwca na Wydziale Historii i Archeologii odbyło się kolejne spotkanie w ramach cyklu „Pogawędki z KMH UMCS”. Tym razem gościem był dr Mateusz Byra z Instytutu Historii, który podczas prelekcji

pt. *Poganie, zdrajcy i natchnieni przez Boga, czyli autorzy relacji o powstaniu w Judei (66–74 r. n.e.)* przedstawił zainteresowanym kulisy tworzenia jego publikacji pt. *Powstanie w Judei 66–74 n.e.*

Autor zaprezentował kilka najciekawszych faktów z życia badacza dziejów starożytnych i opowiedział o źródłach wykorzystanych w czasie pisania najnowszej książki.

„Pogawędki z KMH UMCS” to cykl spotkań odbywających się od 2022 r., których inicjatorem jest działające na WHiA Koło Metodologiczne Historyków. Jego opiekunką jest dr hab. Ewa Solska z Katedry Humanistyki Cyfrowej i Metodologii Historii.

Paulina Litka

Warsztaty teatralne „Nachbarschaft”

W dn. 10–14 czerwca w Katedrze Germanistyki odbyły się warsztaty teatralne pt. „Nachbarschaft” (pol. „Sąsiedztwo”). Poprowadziła je Katharina Miegel, niemiecka aktorka teatralna z Berlina, reżyserka filmów krótkometrażowych oraz trenerka tańca współczesnego i pracy z ciałem. Do Lublina przyjechała na zaproszenie Deutscher Akademischer Austauschdienst (organizacji akademickiej, której lektorką jest wykładowczyni z Katedry Germanistyki mgr Isabelle von Zitzewitz) i Wydziału Filologicznego UMCS.

Studenci II roku germanistyki pracowali wspólnie przez tydzień, ćwicząc, improwizując i tańcząc. Omawiane przez nich różne aspekty relacji sąsiedzkich znaj-

dowały odzwierciedlenie w zaaranżowanych mikrosce-
kach, układanych spontanicznie przez zaangażowanych studentów. Założeniem warsztatów był wspólny proces twórczy, obejmujący swobodną ekspresję języka i ciała, kształcenie postaw wzajemnej empatii i tolerancji wobec ludzi z innego kręgu kulturowego.

„ Był to tydzień pełen ruchu, prób, tworzenia, śmiechu, wyrażania siebie wszelkimi dostępnymi środkami, a także bardzo wzruszających chwil

– tak Katharina Miegel podsumowała warsztaty.

Anna Pastuszka

Studenci UMCS w Portugalii

W dn. 17–21 czerwca studenci kierunków turystyka i rekreacja oraz Tourism Management wraz z dr Jolantą Rodzoś, prof. UMCS (dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej) oraz z dr. Andrzejem Tuckim (Katedra Geografii Regionalnej i Turyzmu) wzięli udział w wyjeździe w ramach programu Erasmus+ „BIP ROAD-BASED TOURISM ROUTES – paths to territorial cohesion, sustainable

tourism and heritage enhancement” do Uniwersyte-
tu w Coimbrze (Portugalia). Gospodarzem wydarzenia był prof. Carlos Ferreira z Katedry Geografii Turyzmu (wraz z zespołem).

BIP zgromadził łącznie 30 uczestników z czterech uniwersytetów (pozostałe to Mid-Sweden University i Universitatea Alexandru Ioan Cuza). Tematem przewodnim były aspekty rozwoju i promocji produktu turystycznego, takie jak szlak turystyczny na przykładzie Route2 (rotan2.pt) w centralnej Portugalii. W programie wizyty znalazły się teoretyczne zagadnienia prezentowane przez ekspertów ze Stanów Zjednoczonych (Robert Fojtik z DMO Choose Chicago – Route66), Islandii (Eyrún Jenný; Þórný Barðadóttir z Icelandic Tourism Research Centre – Ring road) oraz wycieczki terenowe pokazujące cenne doświadczenia interesariuszy.

Udział studentów w programie wpisuje się w strategię umiędzynarodowienia kształcenia. Przyczynił się do poszerzenia wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju turystyki i strategii zarządzania regionalnym dziedzictwem kulturowym, a także do pogłębienia kompetencji interkulturowych.

Andrzej Tucki

Archiwum Andrzeja Tuckiego

Spotkanie wieńczące pierwszy etap projektu „W zdrowym ciele zdrowy duch”

3 czerwca w Ogrodzie Botanicznym UMCS odbyło się spotkanie podsumowujące pierwszy semestr projektu pt. „W zdrowym ciele zdrowy duch – kształtowanie postaw prozdrowotnych w ujęciu interdyscyplinarnym”, adresowanego do uczniów szkół średnich i współrealizowanego w ramach grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego przez Instytuty: Nauk Biologicznych, Nauk Chemicznych, Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach oraz Psychologii. Projektem zarządzają dr Aneta Unkiewicz-Winiarczyk (Instytut Nauk Biologicznych) – kierownik oraz koordynatorzy: dr Justyna Gerłowska (Instytut Psychologii), dr hab. Monika Hułas-Stasiak (Instytut Nauk Biologicznych), dr hab. Dorota Nieoczym (Instytut Nauk Biologicznych), dr hab. Katarzyna Stępnik (Instytut Nauk Chemicznych), dr hab. Małgorzata Stępnik, prof. UMCS (Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach).

Projekt, który będzie kontynuowany do końca semestru letniego 2025 r., ma na celu podniesienie poziomu wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia. Jego celem jest wzbudzenie wrażliwości na problem nałogów i zaburzeń dotyczących coraz liczniejsze grono młodych

osób, alienujących się w wirtualnym świecie. W jego ramach realizowane są teoretyczne i praktyczne warsztaty obejmujące m.in. wiedzę o chemii mózgu, fizykochemicznym funkcjonowaniu zmysłów, psychologii stresu i uzależnień behawioralnych. Dodatkowo wprowadzono elementy terapii poprzez ekspresję twórczą. Wszystkie zajęcia prowadzone są przez pracownice i pracowników wyżej wymienionych instytutów UMCS.

W spotkaniu kończącym pierwszy etap projektu wzięli udział uczniowie III Liceum Ogólnokształcącego im. Unii Lubelskiej oraz V Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Młodzież uczyła się jak identyfikować odgłosy natury i sporządzać ekologiczne kosmetyki, uczestniczyła również w plenerowej grze „Eko-patrol” oraz w warsztatach plastycznych i aktorskich. Pełen wrażeń dzień zwieńczyła wspólna uczta przy ognisku.

Projekt pt. „W zdrowym ciele zdrowy duch – kształtowanie postaw prozdrowotnych w ujęciu interdyscyplinarnym” jest finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu Społeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja nauki (POPUL/SP/0222/2023/01).

Małgorzata Stępnik

Fot. Agata Dzyr

Konkurs „Rok przed Maturą – Fizyka”

7 czerwca na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki odbył się finał 14. edycji konkursu „Rok przed Maturą – Fizyka”, adresowanego do uczniów przedostatnich klas szkół ponadpodstawowych. Konkurs ma na celu m.in. rozwijanie zainteresowań fizyką, integrację środowiska młodych pasjonatów fizyki oraz zapoznanie uczniów i nauczycieli z potencjałem naukowym i dydaktycznym Instytutu Fizyki UMCS.

Pierwszy etap konkursu odbył się 4 kwietnia w 43 szkołach województw: lubelskiego, podkarpackiego, mazowieckiego i małopolskiego. Do finału zakwalifikowało się 108 uczniów. Podczas zmagania finałowych uczestnicy rozwiązywali zadania typu maturalnego przygotowane przez pracowników Instytutu Fizyki. Następnie finaliści oraz ich nauczyciele zwiedzili pracownie naukowe i dydaktyczne Instytutu oraz wysłuchali wykładu pt. *Czy można zobaczyć czarną dziurę?*, który wygłosił dr hab. Jerzy Matyjasek, prof. UMCS.

Fot. Michał Wanda

Podczas tegorocznej edycji konkursu wyłoniono 19 laureatów, wśród których najlepszy wynik uzyskał Mikołaj Litwin z III Liceum Ogólnokształcącego im. Unii Lubelskiej w Lublinie, uczeń Reginy Zawiszy-Winiarczyk. Laureaci i ich nauczyciele otrzymali atrakcyjne nagrody.

Konkurs był dofinansowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach programu Społeczna odpowiedzialność nauki – Popularyzacja nauki i promocja sportu, projekt nr SONP/SP/548749/2022 „Ucz się z MaFiL-ą 3”.

Małgorzata Wiertel

Finał konkursu „Algorytmy i Struktury Danych”

8 czerwca odbył się finał konkursu „Algorytmy i Struktury Danych” w ramach Akademii Programowania UMCS. Wydarzenie zgromadziło 31 utalentowanych uczestników z różnych szkół ponadpodstawowych, którzy zmierzali się z zadaniami algorytmicznymi inspirowanymi lekturami szkolnymi.

Wśród bohaterów zadań konkursowych, przygotowanych przez mgr. Andrzeja Pezarskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego, znaleźli się m.in. kapitan Nemo, Jacek i Placek oraz Ijon Tichy.

Konkurs był okazją nie tylko do sprawdzenia swoich umiejętności w dziedzinie programowania i algorytmiki, ale również do nawiązania nowych znajomości i wymiany doświadczeń. Serdecznie gratulujemy

uczestnikom i dziękujemy za ich zaangażowanie i osiągnięcia, a w szczególności laureatom, którzy otrzymali indeksy na kierunek informatyka na UMCS. Poszczególne miejsca zajęli:

1. Krzysztof Cholewa (III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Tarnowie);
2. Bartosz Woś (I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Lublinie);
3. Bartosz Starzyński (I Liceum Ogólnokształcące im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Białej Podlaskiej);
4. Dawid Lebryk (III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Tarnowie);
5. Mateusz Siwek (Zespół Szkół Zawodowych nr 1 i II Liceum Ogólnokształcące we Włodawie);
6. Julia Juras (III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Tarnowie);
7. Bartosz Wójtowicz (I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Lublinie);
8. Aleksander Olszewski (I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Lublinie).

Laureaci otrzymali smartfony i upominki ufundowane przez firmę Orange.

Anna Gajos-Balińska

Podsumowanie spotkań rekrutacyjnych

Około 60 wydarzeń, niemal 80 dni, ponad 100 osób reprezentujących, a do tego setki godzin rozmów i tysiące odwiedzających. Tak w skrócie można określić spotkania z potencjalnymi kandydatami na studia, które odbyliśmy w minionym roku szkolnym 2023/2024.

Zakończenie roku szkolnego to nie tylko ważny wyznacznik dla uczniów, ale również czas na podsumowanie części działań pracowników naszej Uczelni. Zarówno członkowie zespołu Centrum Promocji, jak i współpracujących z nim: Biura Rekrutacji, wydziałów i organizacji studenckich w znacznej mierze dostosowują swój harmonogram do rocznego cyklu nauki obecnych i przyszłych maturzystów.

Targi, salony maturzystów i spotkania w instytucjach edukacyjnych organizowane są m.in. przez szkoły, urzędy pracy, jednostki samorządowe, podmioty prywatne. Udział w tego typu wydarzeniach pozwala na bezpośrednie dotarcie do potencjalnych kandydatów na studia, zapoznanie ich z ofertą Uniwersytetu na stoisku, podczas warsztatów i w trakcie prelekcji towarzyszących. Ponadto praktykowana jest popularyzacja nauki oraz wiedzy o UMCS i Lublinie przez naukę i zabawę.

W ciągu ostatniego roku odbyło się wiele zajęć warsztatowych przeprowadzonych przez naszych pracowników i studentów, a jedną z głównych atrakcji stoiska stanowiła gra „Koło Fortuny”, podczas której odwiedzający mogli sprawdzić swoją wiedzę z kilkunastu dziedzin nauki.

Kandydaci na studia, nauczyciele, pedagodzy i rodzice mieli okazję poznać bogatą ofertę edukacyjną naszej

Uczelni i zasady rekrutacji, mogli dowiedzieć się więcej o możliwościach rozwoju osobistego podczas studiów oraz o warunkach życia w Lublinie. Na stoisku UMCS znalazła się również przestrzeń do rozmowy z doradcą zawodowym i specjalistą zajmującym się planowaniem i realizowaniem ścieżki edukacji i kariery.

Warto wspomnieć, że nasze wysiłki i działania realizowane z myślą o maturzystach zostały docenione nie tylko przez najważniejszych odbiorców, czyli uczniów, lecz także przez lokalnych władarzy. 9 kwietnia UMCS otrzymał Nagrodę Wojewody Świętokrzyskiego za najciekawszą prezentację podczas Świętokrzyskich Targów Edukacyjnych 2024.

W trakcie wspomnianych inicjatyw poza ofertą studiów I i II stopnia prezentowana była również oferta szkół doktorskich i studiów podyplomowych, szczególnie dla nauczycieli i pedagogów obecnych podczas wydarzeń.

W mijającym roku szkolnym odbyliśmy spotkania rekrutacyjne z kandydatami na studia w wielu miastach, m.in. w: Lublinie, Białymstoku, Olsztynie, Kielcach, Rzeszowie, Warszawie, Rykach, Tomaszowie Lubelskim, Radomiu, Poniatowej, Biłgoraju, Zwoleń, Kraśniku, Lubartowie, Zamościu, Puławach, Siemiatyczach, Bielsku Podlaskim, Hajnówce, Łosicach, Sokółce, Ełku, Grajewie, Rypinie, Leżajsku, Opocznie, Starachowicach, Sandomierzu, Busku-Zdroju, Krasnymstawie, Skarżysku-Kamiennej, Końskich, Jędrzejowie, Siedlcach, Kielcach i we Włodawie. Koordynatorem spotkań z kandydatami na studia z ramienia Centrum Promocji była Magdalena Drwal.

Magdalena Drwal

Archiwum prywatne

Archiwum prywatne

II Ogólnopolskie Forum Szkół Partnerskich UMCS

6 czerwca w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka odbyła się kolejna edycja wydarzenia, które zgromadziło ponad 340 uczniów i nauczycieli ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, czyli II Ogólnopolskiego Forum Szkół Partnerskich UMCS.

Forum zainaugurowały wystąpienia rektora prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego oraz prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr. hab. Doroty Kołodyńskiej.

Pierwszą atrakcją programu był pokaz „Zagadki natury” przygotowany przez przedstawicieli Instytutu Fizyki UMCS: dr. hab. Bożenę Zgardzińską, prof. UMCS, dr. Marka Gorgola oraz inż. Wojciecha Kowalskiego, którzy zabrali uczniów w podróż między żywiołami, wyjaśniając w przystępny sposób trudne zjawiska otaczającego nas świata. Po fizycznym show przewodnicząca Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS Paulina Jamrozik wygłosiła prelekcję pt. *Czy warto szaleć tak, czyli czego uczy nas działanie w organizacjach młodzieżowych*. Całość uświetnił występ młodego akordeonisty Miłosa Bachonko, który swoją autorską kompozycję zdążył już zagrać m.in. w Carnegie Hall w Nowym Jorku.

Po części oficjalnej nauczyciele wzięli udział w warsztacie „W co gramy w szkole? Wstęp do analizy transakcyjnej dla nauczycieli i nauczycielek”, który poprowadziła Magdalena Bis, psycholożka, socjolożka, certyfikowana coachka ICC, kierowniczką Biura Roz-

woju Kompetencji UMCS. Uczniowie zaś odwiedzili stoiska, przy których czekali na nich przedstawiciele wydziałów oraz uniwersyteckich jednostek.

Uczestnicy wydarzenia mieli również okazję obejrzeć wystawę druków 3D przygotowaną w Inkubatorze Pomysłów Przestrzennych przez uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz pracowników UMCS.

W II Ogólnopolskim Forum Szkół Partnerskich wzięli udział przedstawiciele: Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Wysokim Kole, Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Majdanie Królewskim, Szkoły Podstawowej nr 34 im. Kornela Makuszyńskiego w Lublinie, V Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie, VIII Liceum Ogólnokształcącego im. Zofii Nałkowskiej w Lublinie, Zespołu Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego im. gen. Franciszka Kleeberga w Lublinie, Szkoły Podstawowej im. Stanisława Konarskiego w Jabłonnii, Śródziemnomorskiego Liceum Ogólnokształcącego im. św. Dominika Guzman w Lublinie, Zespołu Szkół nr 2 w Nałęczowie, Zespołu Szkół nr 2 im. Księcia Pawła Karola Sanguszki w Lubartowie, Zespołu Szkół nr 2 im. Simona Bolivar w Milejowie, XXIII Liceum Ogólnokształcącego im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Lublinie, Szkoły Podstawowej nr 52 im. Marii Konopnickiej w Lublinie.

Barbara Uljasz

Fot. Barłose Proff

Fot. Barłose Proff

U honorowanie laureatów konkursu „Złote Indeksy”

19 czerwca w Instytucie Pedagogiki odbyła się Gala Osiągnięć – LAURY 2024. Wydarzenie było okazją do uhonorowania laureatów kolejnej edycji ogólnopolskiego konkursu „Złote Indeksy” Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS.

Celem konkursu jest zainteresowanie młodzieży wiedzą z zakresu pedagogiki, pedagogiki specjalnej i resocjalizacyjnej, animacji kultury, pracy socjalnej oraz psychologii. Ponadto konkurs promuje kierunki studiów realizowane na WPiP wśród uczniów szkół ponadpodstawowych, kształtuje prointegracyjne postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością, marginalizowanych i wykluczanych, a także zwiększa zainteresowanie potrzebami innych ludzi wynikającymi z ich zróżnicowanego potencjału rozwojowego i społeczno-kulturowego.

Wręczenie Złotych Indeksów przez dziekana Wydziału dr. hab. Andrzeja Różańskiego, prof. UMCS i prodziekana ds. jakości kształcenia dr. hab. Agnieszkę Lewicką-Zelent, prof. UMCS stanowiło jeden z głównych punktów programu Gali Osiągnięć, zorganizowanej przez Władze Dziekańskie oraz Radę Wydziałową Samorządu Studentów WPiP.

Fot. Mariola Majcher

Gala zgromadziła liczne grono studentów i pracowników Wydziału oraz zaproszonych gości. Podczas uroczystości ogłoszono również wyniki plebiscytu studenckiego „Wykładowca Roku 2024”. Wydarzenie uświetnił koncert kwartetu smyczkowego oraz zespołu wokально-instrumentalnego studentów WPiP.

Po zakończeniu oficjalnej części spotkania uczestnicy mieli okazję wziąć udział w pikniku integracyjnym zorganizowanym przez Studenckie Koło Naukowo-Artystyczne Pedagogów.

Serdecznie gratulujemy laureatom konkursu oraz dziękujemy wszystkim uczestnikom za obecność i wspólne celebrowanie tego wyjątkowego dnia.

Alicja Lisiecka

Finał konkursu „Rok przed Maturą – Matematyka”

10 czerwca 134 młodych matematyków z 58 szkół walczyło w finale konkursu „Rok przed Maturą – Matematyka”.

Zwyciężył uczeń z IX Liceum Ogólnokształcącego w Lublinie, a laureatami zostali uczennice i uczniowie z Chełma, Zamościa, Warszawy, Nowego Sącza i Sandomierza.

Cieszymy się, że konkurs z roku na rok wzbudza coraz większe zainteresowanie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz ich nauczycieli.

Bardzo dziękujemy nauczycielom zaangażowanym w przygotowanie uczniów – Państwa praca pozwala odkryć diamenty matematyczne, które stają się brylantami w koronie królowej nauk.

Dziękujemy również dyrekcji Instytutu Matematyki – prof. dr. hab. Przemysławowi Matule, prof. dr. hab. Łukaszowi Krukowi oraz prodziekani dr. hab. Beacie Bylinie, prof. UMCS za wszelkie wsparcie przy organizacji tego przedsięwzięcia.

Agnieszka Kozak-Prus

Archiwum prywatne

Wystawa plakatów „My jesteśmy, byliśmy i będziemy My”

28 maja w Lwowskim Pałacu Sztuki odbyło się uroczyste otwarcie wystawy plakatów pt. „My jesteśmy, byliśmy i będziemy My”, stworzonych przez studentów Charkowskiej Akademii Sztuk Pięknych i Wzornictwa pod kierunkiem prof. Wołodymyra Łesniaka.

Na wystawie zaprezentowano ponad 30 plakatów, które poruszają mocą emocjonalną i głębokim sensem. Autorzy prac ukazują emocje, które przeżyli od pierwszego dnia wojny i które odczuwają do dziś. Artyści zwracają uwagę na tragiczny los ukraińskich miast, w tym Mariupola. Ich plakaty to nie tylko świadectwo zniszczeń, ale także apel o pokój i jedność przeciwko agresorowi.

W otwarciu wystawy wzięli udział Olha Lukovska, tegoroczna stypendystka Polskiej Komisji ds. UNESCO, odbywająca staż na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, oraz jej promotor naukowy dr Sergiusz Kuczyński z Katedry Metod Badawczych Zarządzania Wydziału Ekonomicznego.

Podczas wernisażu wykładowcy, studenci i artyści dyskutowali o ważności podobnych ekspozycji. Podkreślano rolę sztuki jako narzędzia do wyrażania emocji i walki o pokój. Omawiano również możliwość zaprezentowania tej i innych antywojennych wystaw w Lublinie.

„Wystawy o wydarzeniach w Ukrainie stanowią ważny krok do zrozumienia okrucieństw wojny i poszukiwania dróg do pokoju. Chcemy, aby widzowie oglądający te plakaty, zrozumieli ból i cierpienie Ukraińców, którzy stracili nie tylko domy, ale i bliskich. Pragniemy, aby wszyscy wiedzieli, że wojna to zło, które nie powinno mieć miejsca we współczesnym świecie

– powiedziała Olha Lukovska.

„Sztuka może wiele zmienić. Może zachęcić ludzi do działania, zmusić ich do zastanowienia się nad ważnymi kwestiami, a także zjednoczyć. Dlatego warto promować takie wystawy w Europie

– stwierdził dr Sergiusz Kuczyński.

Delegacja z naszej Uczelni zwiedziła też inne wystawy artystyczne w Pałacu Sztuki i omówiła z lwowskimi i charkowskimi artystami perspektywy rozwoju polsko-ukraińskiego partnerstwa w dziedzinie kultury i sztuki. Wynikiem stażu naukowego dr Lukowskiej na UMCS jest m.in. przygotowywana publikacja naukowa na temat sztuki w czasie wojny.

*Olha Lukovska
Sergiusz Kuczyński*

Wernisaż wystawy grupy artystycznej KrakArt

10 czerwca w Uniwersyteckiej Galerii Sztuki UMCS odbył się wernisaż wystawy grupy artystycznej KrakArt.

Prace polskich artystów z grupy KrakArt z Los Angeles wyraźnie odzwierciedlają ich obecność i zaangażowanie w sztukę amerykańską od ponad 40 lat. Stanowią także inspirujący przykład formowania się polskich artystów, którzy w sposób organiczny współtworzą amerykańską kulturę wizualną poprzez liczne wystawy i koncerty w USA, Polsce i Meksyku. Wkład artystów należących do grupy KrakArt w świat sztuki jest niezaprzeczalny i inspirujący, stanowiąc ważny element dialogu kulturalnego między Polską a Stanami Zjednoczonymi. Ma on także istotny wpływ na postrzeganie twórczości naszych rodaków za granicą.

Fot. Julia Maj

Uczestnicy wystawy: Kasia Czerpak-Węgliński, Joanna Fodczuk-Garcia, Andrzej Kolo (Andrzej Kołodziej), Leonard Konopelski, Janusz Maszkiewicz, Tomasz Misztal, Artur Popok (kurator), Witold Vito Wójcik.

Julia Maj

Wystawa z okazji 35-lecia odrodzonego Senatu RP

3 czerwca w holu przed Aulą Uniwersytecką na Wydziale Prawa i Administracji odbyło się otwarcie wystawy jubileuszowej z okazji 35-lecia odrodzonego Senatu RP. Podczas wydarzenia głos zabrali: senator Jacek Trela, prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS, dziekan WPiA prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak oraz przewodniczący Komisji Promocji WPiA dr Mateusz Chrzanowski.

W otwarciu wystawy uczestniczyli również: kanclerz UMCS Grażyna Fiok, zastępca dyrektora Instytutu Nauk Prawnych prof. dr hab. Andrzej Jakubecki, prodziekan WPiA dr hab. Bartosz Liżewski, prof. UMCS, przedstawiciele administracji wydziałowej, samorządu studentów WPiA oraz licznie zgromadzeni żacy.

Fot. Michał Piliś

Ekspozycja była poświęcona popularyzowaniu wiedzy o odrodzonym w 1989 r. Senacie. Przybliżyła jego historię, dokonania, wybory, a także zmieniające się z czasem uprawnienia i funkcje.

Mateusz Chrzanowski

Fot. Dagmara Kukła

Fot. Dagmara Kukła

Premiera widowiska pt. „Pamiętnik poety”

„Pamiętnik poety” to widowisko baletowe poświęcone twórczości Kazimierza Wierzyńskiego, patrona roku 2024. Zostało przygotowane przez Społeczne Ognisko Baletowe w Lublinie we współpracy z dyrektorką Alicją Kowalczyk. Autorką scenariusza i reżyserem spektaklu jest prof. szt. film. Natasza Ziółkowska-Kurczuk z Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS.

Widowisko zaprezentowano 14 czerwca w Sali Kongresowej Uniwersytetu Przyrodniczego. Jego międzynarodowa odsłona, przygotowana we współpracy z belgijską grupą Imago Tilt, nastąpiła 5 lipca w Collegium Maius Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

Scenariusz opiera się na życiu i twórczości poety, który urodził się 27 sierpnia 1894 r. w Drohobyczu. Początkowo w swojej twórczości manifestował poetycką euforię i witalizm, kult młodości i optymizm, czerpiąc z dziedzictwa antyku. Następnie, po przeprowadzce do Warszawy, był czołowym przedstawicielem Skamandrytów. Kazimierz Wierzyński to nie tylko poeta i prozaik, ale również dziennikarz, który specjalizował się w relacjach sportowych. Sukcesem na skalę

międzynarodową okazał się jego tom pt. *Laur olimpijski*, uhonorowany złotym medalem na Konkursie Literackim IX Igrzysk Olimpijskich w Amsterdamie w 1928 r. Został przetłumaczony na główne języki europejskie, a także na nowogrecki, bułgarski, łaciński, jidysz i japoński. W czasie II wojny światowej Wierzyński znalazł się na emigracji i na stałe zamieszkał w USA. Współpracował z londyńskimi „Wiadomościami”, publikował w emigracyjnych wydawnictwach londyńskich i paryskim Instytucie Literackim, współpracował z Radiem Wolna Europa. O sytuacji emigranta pisał w wierszach od lat 40. XX w. Do Europy powrócił dopiero w połowie lat 60., do Polski – nigdy. Zmarł w Londynie 13 lutego 1969 r.

W widowisku przygotowanym przez prof. Ziółkowską-Kurczuk, oprócz poetyckiej narracji w wykonaniu aktora Jerzego Kurczuka, znalazły się choreografie ilustrujące wiersze, m.in. *Głos puszczy*, która została opracowana przez belgijskiego choreografa Luca Morena podczas warsztatów w Pelt w Belgii w marcu tego roku, czy taniec sportowy i holenderski odnoszący się do tomu *Laur olimpijski*. Inne układy nawiązywały do ważnych wydarzeń w życiorysie Wierzyńskiego i charakteryzowały miejsca, do których poeta trafiał: Lwów, przedwojenna Warszawa, Francja, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone, przywołując piosenki Edith Piaf, The Beatles czy słynną kołysankę Krzysztofa Komedy Trzcienieckiego z filmu *Rosemary's Baby* Romana Polańskiego.

Natasza Ziółkowska-Kurczuk

Chór Akademicki UMCS na festiwalu w Szczecinie

W dn. 13–16 czerwca Chór Akademicki UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej wziął udział w pierwszej edycji Międzynarodowych Spotkań Chóralnych „Stetinum Cantat” w Szczecinie. Osiem zespołów artystycznych z Polski i Niemiec zaszerwowało słuchaczom prawdziwą muzyczną ucztę. Projekt zwieńczyło wspólne wykonanie IX Symfonii Ludwiga van Beethovena w 200. rocznicę prawykonania tego jednego z najśłynniejszych arcydzieł muzyki poważnej.

„Stetinum Cantat” to festiwal chórów amatorskich, którego celem jest promocja muzyki chóralnej, integracja środowiska chóralnego oraz wymiana doświadczeń dyrygentów i zespołów z Polski i Niemiec. W tegorocznej edycji festiwalu oprócz Chóru Akademickiego UMCS wzięły udział zespoły ze Szczecina, z Łodzi, Rzeszowa i Berlina.

W trakcie pierwszych trzech dni wydarzenia zespoły występowały na malowniczym dziedzińcu Zamku Książąt Pomorskich. Chór Akademicki UMCS dwukrotnie opanował scenę i zwrócił uwagę słuchaczy dzięki repertuarowi, w którym znalazła się zarówno współczesna muzyka klasyczna, jak i przeboje muzyki rozrywkowej.

Zespół reprezentacyjny naszej Alma Mater podbił serca publiczności już pierwszego dnia festiwalu. Pod

batutą drugiego dyrygenta – Karoliny Drapały i przy akompaniamencie Pawła Szuma (fortepian) Chór wykonał trzy kompozycje: zaaranżowany przez Rogera Emersona ponadczasowy hit *Hallelujah* Leonarda Cohena i popularną piosenkę *You Raise Me Up* duetu Secret Garden, a także przebój lat 50. ubiegłego stulecia *Goodnight, sweetheart* Calvina Cartera i Jamesa Hudsona.

Kolejnego dnia Chór pod kierownictwem prof. dr hab. Urszuli Bobryk wypełnił dziedziniec Zamku dźwiękami wokalnie-instrumentalnego dzieła *Missa Brevis* autorstwa współczesnego polskiego kompozytora Jana Szopińskiego. Wzbogacona partiami saksofonu (Emil Volkovicki) i fortepianu (Paweł Szum) kompozycja mistrzowsko połączyła treści liturgiczne z lekkością muzyki rozrywkowej.

Festiwal został podsumowany wspólnym projektem artystycznym – w tym roku była to *IX Symfonia d-moll op. 125* Ludwiga van Beethovena. 16 czerwca podczas koncertu finałowego na scenie Opery na Zamku w Szczecinie *Symfonię radości* wykonały: połączone chóry festiwalowe w prawie 280-osobowym składzie, soliści (Ewa Tracz – sopran, Małgorzata Pańko-Edery – mezzosopran, Pawło Tolstoy – tenor i Rafał Pawnuł – bas) oraz Orkiestra Opery na Zamku pod batutą Małgorzaty Bornowskiej.

Ihor Kolisnichenko

Fot. Bartosz Małdy@Opera na Zamku

Archiwum Chóru Akademickiego UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej

Wernisaż wystawy „Kino-Obrazy”

24 czerwca w Galerii na Poziomie na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbył się wernisaż wystawy „Kino-Obrazy”. Ekspozycja ma charakter *site-specific*, tj. została przygotowana specjalnie po to, aby zagościć w przestrzeni wydziałowego gmachu i w kreatywny sposób nawiązać do pojęcia „komunikacji”, stanowiącego wspólny mianownik działalności wszystkich funkcjonujących na WPiD instytucji.

Autorkami i autorami prac prezentowanych na wystawie są studenci Wydziału Artystycznego UMCS z I roku grafiki: Kinga Długosz, Jan Kotatko, Klaudia Musiał, Weronika Panek, Maja Różańska, Mariia Rybalko, Valerio Signet, Kamila Stanik, Asia Titavets, Marcelina Tomaka, Jagoda Tukendorf, Martyna Węgiel, Julia Wojtowicz, Julia Woźniak, Veronika Yartseva, Zuzanna Zdunek. Plakaty wykonane w różnych mediach – począwszy od tradycyjnych technik malarzkich, skończywszy na grafice cyfrowej – powstawały w ciągu minionego semestru pod kierunkiem dr hab. szt. Małgorzaty Gorzelewskiej-Namioty, wykładowczyni z Instytutu Sztuk Pięknych.

Tytuł „Kino-Obrazy” zaproponowany przez młodych artystów – nawiązujący do słynnego filmowego eksperymentu Wiertowa – doskonale oddaje sens zadania nakreślonego przez kuratorki wystawy. Polegało ono na plastycznej translacji języka kina (jako sztu-

ki temporalnej) na „bezczasowy” dwuwymiar papieru. Pomysł na zrealizowanie posterów – jakże istotnych w procesie mediatyzacji dzieła filmowego – zrodził się również z chęci oddania hołdu Polskiej Szkole Plakatu.

Różnorodność technik użytych do stworzenia tych kilkunastu prac licuje z bogactwem odmiennych stylów ekspresji, a zarazem z heterogenicznością filmowych imaginariów, do których się odwołano. Znaleźć można tu zarówno odniesienia do klasyków kina, jak i netflixowych seriali; werystyczne cytaty z wybranych kadrów i bardziej subtelne nawiązania do poetyki konkretnego obrazu. Niektóre spośród eksponowanych plakatów nawiązują do klasyki surrealistycznej animacji (*La Planète sauvage* René Laloux’a i Rolanda Topora), tudzież do surrealistycznej wyobraźni znajdującej dziś echo w filmowych dziełach Wesa Andersona (m.in. *The Grand Budapest Hotel* i *The Swan*). Inne zaś są interpretacjami obrazów na dobre wpisanych w popkulturowy kanon (jak np. Fincherowskie *opus magnum* – *Fight Club*, czy też *The Crow* Alexa Proyasa). Sporą część wystawy stanowią graficzne wariacje na temat estetyki filmów anime (m.in. *Porco Rosso* w reżyserii niezrównanego Hayao Miyazakiego). Stosowne miejsce w tym zbiorze znalazły zarówno kino arthouse (np. *Fallen Leaves* Aki’ego Kaurismäki), jak i produkcje popularne, choć zachowujące wysoki poziom formalny (*Bridgertonowie*).

Kuratorkami wystawy, która będzie czynna do 15 października, są dr hab. Małgorzata Gorzelewska-Namiota (Instytut Sztuk Pięknych) i dr hab. Małgorzata Stępnik, prof. UMCS (Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach).

Małgorzata Stępnik

Uroczyste promocje doktorów i doktorów habilitowanych, 27 czerwca 2024 r.

Fot. Bartosz Proll

Fot. Bartosz Proll, Michał Piąt

**Stwórzmy
razem**
specjalne wydanie
**„Wiadomości
Uniwersyteckich”!**

80 **LAT**
UMCS

www.media.umcs.pl